

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1981 Nr. 211

A. TITEL

*Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF), met Protocol en bijlagen;
Bern, 9 mei 1980*

B. TEKST

De tekst van het Verdrag is geplaatst in *Trb.* 1980, 160.

In artikel 19, laatste paragraaf, van het Verdrag dient in plaats van „§” te worden gelezen „§ 4”.

In artikel 1, § 2, derde regel, van het Protocol dient achter „confiscation” een komma te worden geplaatst.

Behalve voor de in *Trb.* 1980, 160 genoemde Staten is het Verdrag in overeenstemming met artikel 22, eerste lid, voorts nog ondertekend voor:

België	12 juni 1980
Irak	22 september 1980
Spanje	27 november 1980
Portugal	11 december 1980
Algerije	23 december 1980
Ierland	23 december 1980
Tjechoslowakije ¹⁾	29 december 1980
Turkije	29 december 1980

¹⁾ Onder het volgende voorbehoud:

«Conformément à l'article 12, § 3 de la Convention relative aux transports internationaux ferroviaires (COTIF), conclue le 9 mai 1980 à Berne, la République Socialiste Tchécoslovaque n'appliquera pas son article 12, § 1 et, conformément à l'article 3, § 1 de l'Appendice A – Règles uniformes de la CIV, elle n'appliquera pas aux voyageurs victimes d'accidents survenus sur son territoire l'ensemble des dispositions concernant la responsabilité du chemin de fer en cas de mort et de blessures de voyageurs, lorsque ceux-ci sont des ressortissants de la République Socialiste Tchécoslovaque et des personnes ayant leur résidence permanente en République Socialiste Tchécoslovaque.»

C. VERTALING**Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF)**

De Verdragsluitende Partijen,

bijeengekomen krachtens artikel 69, § 1, van het Internationaal Verdrag betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) en artikel 64, § 1, van het Internationaal Verdrag betreffende het vervoer van reizigers en bagage per spoorweg (CIV) van 7 februari 1970, alsmede krachtens artikel 27 van het Aanvullend Verdrag bij het CIV nopens de aansprakelijkheid van de spoorweg voor de dood en de verwonding van reizigers van 26 februari 1966,

- overtuigd van het nut van een internationale organisatie,
- de noodzaak erkennend om de bepalingen van het vervoerrecht aan te passen aan de behoeften op economisch en technisch gebied,

zijn overeengekomen als volgt:

TITEL I**Algemene bepalingen****Artikel 1***Intergouvernementele Organisatie*

§ 1 De Partijen bij dit Verdrag vormen, als Lid-Staten, de Intergouvernementele Organisatie voor het internationale spoorwegvervoer (OTIF), hierna genoemd „de Organisatie”.

De Organisatie heeft haar zetel te Bern.

§ 2 De Organisatie heeft rechtspersoonlijkheid en is met name bevoegd overeenkomsten te sluiten, roerende en onroerende goederen te verwerven en te vervreemden alsmede in rechte op te treden.

De Organisatie, haar personeelsleden, de deskundigen waarop zij een beroep doet en de vertegenwoordigers van de Lid-Staten genieten de voor het vervullen van hun taak noodzakelijke voorrechten en immuniteiten onder de voorwaarden, zoals die zijn vastgesteld in het Protocol, dat aan het Verdrag is toegevoegd en daarvan een integrerend deel vormt.

De betrekkingen tussen de Organisatie en de Staat waar de zetel is gevestigd worden geregeld in een zetelovereenkomst.

§ 3 De werktalen van de Organisatie zijn het Frans en het Duits.

Artikel 2

Doel van de Organisatie

§ 1 De Organisatie heeft voornamelijk ten doel een uniform rechtstelsel op te stellen voor het vervoer van reizigers, bagage en goederen in rechtstreeks internationaal verkeer tussen de Lid-Staten, waarbij gebruik wordt gemaakt van spoorlijnen, alsmede de uitvoering en ontwikkeling van dit stelsel te vergemakkelijken.

§ 2 Het in § 1 bedoelde rechtstelsel kan eveneens worden toegepast op het rechtstreekse internationale vervoer, dat behalve van spoorlijnen ook gebruik maakt van lijnen te land, ter zee en over de binnenwateren.

Artikel 3

Uniforme Regelen CIV en CIM

§ 1 Het vervoer in rechtstreeks internationaal verkeer is onderworpen aan:

– de „Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van reizigers en bagage (CIV)”, Aanhangsel A bij het Verdrag;

– de „Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM)”, Aanhangsel B bij het Verdrag.

§ 2 De in artikel 2 bedoelde lijnen, waarop dit vervoer wordt verricht, worden ingeschreven op twee lijsten: lijst van CIV-lijnen en lijst van CIM-lijnen.

§ 3 De ondernemingen, die de in artikel 2, § 2, bedoelde, op die lijsten ingeschreven lijnen beheren, hebben dezelfde rechten en verplichtingen als die welke voor de spoorwegen voortvloeien uit de Uniforme Regelen CIV en CIM, behoudens de afwijkingen die voortvloeien uit de voor iedere wijze van vervoer geldende bijzondere exploitatie-omstandigheden en die worden gepubliceerd in dezelfde vorm als de tarieven.

Van de aansprakelijkheidsbepalingen mag evenwel niet worden afgeweken.

§ 4 De Uniforme Regelen CIV en CIM vormen met hun Bijlagen een integrerend deel van het Verdrag.

Artikel 4

Omschrijving van het begrip „Verdrag”

In de navolgende bepalingen wordt onder het begrip „Verdrag” verstaan: het eigenlijke Verdrag, het in artikel 1, § 2, tweede alinea, bedoelde Protocol, en de in artikel 3, § § 1 en 4, bedoelde Aanhangsel A en B met hun Bijlagen.

TITEL II

Structuur en werking

Artikel 5

Organen

De werking van de Organisatie wordt verzekerd door de volgende organen:

- Algemene Vergadering,
- Comité van Beheer,
- Herzieningscommissie,
- Commissie van deskundigen voor het vervoer van gevaarlijke goederen,
- Centraal Bureau voor het Internationale spoorwegvervoer (OCTI).

Artikel 6

Algemene Vergadering

§ 1 De Algemene Vergadering bestaat uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten.

§ 2 De Algemene Vergadering:

- a) stelt haar eigen huishoudelijk reglement op;
- b) bepaalt de samenstelling van het Comité van Beheer overeenkomstig artikel 7, § 1;
- c) geeft richtlijnen betreffende de werkzaamheden van het Comité van Beheer en het Centraal Bureau;
- d) stelt, steeds voor een periode van vijf jaar, het maximale bedrag vast voor de jaarlijkse uitgaven van de Organisatie of geeft richtlijnen voor de beperking van deze uitgaven;
- e) neemt overeenkomstig artikel 19, § 2, besluiten over voorstellen tot wijziging van het Verdrag;
- f) neemt besluiten over verzoeken tot toetreding, die aan haar worden voorgelegd ingevolge artikel 23, § 2;
- g) neemt besluiten over andere vraagstukken, die op de agenda zijn geplaatst overeenkomstig § 3.

§ 3 Het Centraal Bureau roept de Algemene Vergadering bijeen eenmaal in de vijf jaar of op verzoek van een derde van de Lid-Staten

alsmede in de in de artikelen 19, § 2, en 23, § 2, bedoelde gevallen en zendt, uiterlijk drie maanden voor de opening van de zitting, de ontwerp-agenda aan de Lid-Staten.

§ 4 De Algemene Vergadering kan besluiten nemen, indien de meerderheid van de Lid-Staten is vertegenwoordigd.

Een Lid-Staat kan zich laten vertegenwoordigen door een andere Lid-Staat; een Staat kan evenwel niet meer dan twee andere Staten vertegenwoordigen.

§ 5 De besluiten van de Algemene Vergadering worden genomen met de meerderheid van de bij de stemming vertegenwoordigde Lid-Staten.

Voor de toepassing van § 2, d, en van § 2, e, in het laatstbedoelde geval indien het voorstellen tot wijziging van het eigenlijke Verdrag en van het Protocol betreft, bedraagt de vereiste meerderheid evenwel twee derde.

§ 6 In overeenstemming met de meerderheid van de Lid-Staten nodigt het Centraal Bureau ook Staten, die geen lid zijn, uit om met adviserende stem deel te nemen aan de zittingen van de Algemene Vergadering.

In overeenstemming met de meerderheid van de Lid-Staten nodigt het Centraal Bureau internationale organisaties, die bevoegd zijn op het gebied van het vervoer of die zich bezighouden met op de agenda geplaatste vraagstukken, uit om met adviserende stem deel te nemen aan de zittingen van de Algemene Vergadering.

§ 7 Vóór de zittingen van de Algemene Vergadering en volgens de richtlijnen van het Comité van Beheer wordt de Herzieningscommissie bijeengeroepen voor een vooronderzoek van de in artikel 19, § 2, bedoelde voorstellen.

Artikel 7

Comité van Beheer

§ 1 Het Comité van Beheer bestaat uit vertegenwoordigers van elf Lid-Staten.

De Zwitserse Bondsstaat beschikt over een permanente zetel en vervult het voorzitterschap van het Comité. De overige Staten worden benoemd voor vijf jaar. De samenstelling van het Comité wordt steeds voor een periode van vijf jaar vastgesteld, waarbij met name rekening wordt gehouden met een billijke geografische verdeling. Geen enkele Lid-Staat kan voor meer dan twee achtereenvolgende perioden deel uitmaken van het Comité.

Indien zich een vacature voordoet, wijst het Comité voor de rest van de periode een andere Lid-Staat aan.

Iedere Lid-Staat die deel uitmaakt van het Comité, wijst een afgevaardigde aan en kan eveneens een plaatsvervangend afgevaardigde aanwijzen.

§ 2 Het Comité

- a) stelt zijn eigen huishoudelijk reglement op;
- b) sluit de zetelovereenkomst;
- c) stelt het reglement op betreffende de organisatie, de werkwijze en het statuut van het personeel van het Centraal Bureau;
- d) benoemt, rekening houdend met de bekwaamheid van de kandidaten en met een billijke geografische verdeling, de directeur-generaal, de vice-directeur-generaal, de adviseurs en de adjunct-adviseurs van het Centraal Bureau, dat de Lid-Staten tijdig inlicht over iedere vacature voor één van deze posten; de Zwitserse Regering stelt kandidaten voor de posten van directeur-generaal en vice-directeur-generaal;
- e) controleert de werkzaamheden van het Centraal Bureau zowel wat het beheer als wat de financiën betreft;
- f) ziet erop toe dat het Centraal Bureau het Verdrag alsmede de besluiten van de andere organen op de juiste wijze toepast en beveelt eventueel maatregelen aan, waardoor de toepassing van het Verdrag en van deze besluiten kan worden vergemakkelijkt;
- g) geeft met redenen omklede adviezen over vraagstukken, die van belang kunnen zijn voor de werkzaamheden van het Centraal Bureau en die het Comité worden voorgelegd door een Lid-Staat of door de directeur-generaal van het Centraal Bureau;
- h) keurt het jaarlijkse werkprogramma van het Centraal Bureau goed;
- i) keurt de jaarlijkse begroting van de Organisatie, het jaarverslag en de jaarrekening goed;
- j) zendt aan de Lid-Staten het jaarverslag, de jaarrekening alsmede zijn besluiten en aanbevelingen;
- k) stelt een rapport over zijn werkzaamheden op, formuleert voorstellen inzake zijn nieuwe samenstelling en zendt deze stukken, met het oog op de Algemene Vergadering die een besluit moet nemen omtrent zijn samenstelling, aan de Lid-Staten uiterlijk twee maanden voor de opening van de zitting.

§ 3 Het Comité komt, tenzij het anders besluit, bijeen op de plaats waar de zetel van de Organisatie is gevestigd.

Het houdt twee zittingen per jaar en komt bovendien bijeen, indien de voorzitter hiertoe besluit of vier van zijn leden hierom vragen.

De notulen van de zittingen worden gezonden aan alle Lid-Staten.

Artikel 8

Commissies

§ 1 De Herzieningscommissie en de Commissie van deskundigen voor het vervoer van gevaarlijke goederen, hierna genoemd de „Commissie van deskundigen”, bestaan uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten.

De directeur-generaal van het Centraal Bureau of zijn vertegenwoordiger neemt aan de zittingen deel met adviserende stem.

§ 2 De Herzieningscommissie

a) neemt overeenkomstig artikel 19, § 3, besluiten over voorstellen tot wijziging van het Verdrag;

b) onderzoekt overeenkomstig artikel 6, § 7, de aan de Algemene Vergadering voorgelegde voorstellen.

De Commissie van deskundigen

neemt overeenkomstig artikel 19, § 4, besluiten over voorstellen tot wijziging van het Verdrag.

§ 3 Het Centraal Bureau roept de Commissies bijeen op eigen initiatief of op verzoek van vijf Lid-Staten alsmede in het in artikel 6, § 7, bedoelde geval en zendt de ontwerp-agenda aan de Lid-Staten uiterlijk twee maanden voor de opening van de zitting.

§ 4 De Herzieningscommissie kan besluiten nemen indien de meerderheid van de Lid-Staten is vertegenwoordigd; de Commissie van deskundigen kan besluiten nemen indien een derde van de Lid-Staten is vertegenwoordigd.

Een Lid-Staat kan zich laten vertegenwoordigen door een andere Lid-Staat; een Staat kan evenwel niet meer dan twee andere Staten vertegenwoordigen.

§ 5 Iedere vertegenwoordigde Lid-Staat heeft recht op een stem; de stemming geschiedt bij handopsteken of, op verzoek, bij naamafroeping.

Een voorstel is aanvaard wanneer het aantal vóór het voorstel uitgebrachte stemmen:

a) ten minste gelijk is aan een derde van het aantal bij de stemming vertegenwoordigde Lid-Staten,

b) hoger is dan het aantal tegen het voorstel uitgebrachte stemmen.

§ 6 In overeenstemming met de meerderheid van de Lid-Staten nodigt het Centraal Bureau Staten, die geen lid zijn, en internationale organisaties, die bevoegd zijn op het gebied van het vervoer of die zich bezig houden met op de agenda geplaatste vraagstukken, uit om met adviserende stem deel te nemen aan de zittingen van de Commissies. Onder dezelfde voorwaarden kunnen onafhankelijke deskundigen worden uitgenodigd voor de zittingen van de Commissie van deskundigen.

§ 7 De Commissies kiezen voor iedere zitting een voorzitter en een of twee vice-voorzitters.

§ 8 De beraadslagingen worden gehouden in de werktalen. Van de uiteenzettingen, die tijdens een zitting in een van de werktalen worden gegeven, wordt de essentie in de andere werktaal vertaald; de voorstellen en de besluiten worden in hun geheel vertaald.

§ 9 In de notulen worden de beraadslagingen in het kort weergegeven. De voorstellen en de besluiten worden in hun geheel weergegeven. Wat de besluiten betreft, is de Franse tekst authentiek.

De notulen worden aan de Lid-Staten gezonden.

§ 10 De Commissies kunnen werkgroepen instellen voor de behandeling van bepaalde vraagstukken.

§ 11 De Commissies kunnen voor zichzelf een huishoudelijk reglement opstellen.

Artikel 9

Centraal Bureau

§ 1 Het Centraal Bureau voor het internationale spoorwegvervoer verzorgt het secretariaat van de Organisatie.

§ 2 Tot de werkzaamheden van het Centraal Bureau behoort met name:

a) het uitvoeren van de taken, die door de andere organen van de Organisatie aan het Bureau zijn toevertrouwd;

b) het onderzoeken van voorstellen tot wijziging van het Verdrag, eventueel met hulp van deskundigen;

c) het bijeenroepen van de Commissies;

d) het tijdig aan de Lid-Staten toezenden van de documenten, die nodig zijn voor de zittingen van de verschillende organen;

e) het bijhouden en publiceren van de in artikel 3, § 2, bedoelde lijsten van de lijnen;

f) het ontvangen van de mededelingen van de Lid-Staten en de vervoersondernemingen en eventueel het hiervan kennis geven aan de andere Lid-Staten en vervoersondernemingen;

g) het bijhouden en het publiceren van een kaartsysteem over de rechtspraak;

h) het uitgeven van een tijdschrift;

i) het vertegenwoordigen van de Organisatie bij andere internationale

organisaties, die bevoegd zijn ten aanzien van vraagstukken in verband met de doelstellingen van de Organisatie;

j) het opstellen van een jaarlijkse ontwerp-begroting van de Organisatie en het ter goedkeuring voorleggen hiervan aan het Comité van Beheer;

k) het beheren van de financiën van de Organisatie binnen de grenzen van de goedgekeurde begroting;

l) het op verzoek van een Lid-Staat of een vervoersonderneming trachten door bemiddeling geschillen tussen deze Staten of ondernemingen over de uitlegging of de toepassing van het Verdrag te regelen;

m) het op verzoek van de betrokken partijen – Lid-Staten, vervoersondernemingen of gebruikers – geven van adviezen over geschillen over de uitlegging of de toepassing van het Verdrag;

n) het medewerken aan de regeling van geschillen door middel van arbitrage overeenkomstig titel III;

o) het vergemakkelijken van de met het internationale vervoer verband houdende financiële betrekkingen tussen de vervoersondernemingen alsmede van de inning van niet betaalde vorderingen.

§ 3 Het tijdschrift bevat de noodzakelijke inlichtingen voor de toepassing van het Verdrag, alsmede studies, gerechtelijke uitspraken en informatie, die van belang zijn voor de uitlegging, de toepassing en de ontwikkeling van het recht betreffende het spoorwegvervoer; het wordt gepubliceerd in de werktalen.

Artikel 10

Lijsten van de lijnen

§ 1 De Lid-Staten zenden aan het Centraal Bureau hun mededelingen betreffende het inschrijven van lijnen op, of het schrappen van lijnen van de in artikel 3, § 2, bedoelde lijsten.

De in artikel 2, § 2, bedoelde lijnen worden, voor zover zij Lid-Staten met elkaar verbinden, slechts ingeschreven na overeenstemming tussen deze Staten; voor het schrappen van een dergelijke lijn is de mededeling van een van deze Staten voldoende.

Het Centraal Bureau geeft alle Lid-Staten kennis van het inschrijven of het schrappen van een lijn.

§ 2 Een lijn valt onder het Verdrag na verloop van een maand na de datum van de kennisgeving dat zij is ingeschreven.

§ 3 Een lijn valt niet meer onder het Verdrag na verloop van een maand na de datum van de kennisgeving dat zij is geschrapt, behalve ten aanzien van een aangevangen vervoer, dat moet worden voltooid.

Artikel 11

Financiën

§ 1 Het bedrag van de uitgaven van de Organisatie wordt voor ieder boekjaar vastgesteld door het Comité van Beheer op voorstel van het Centraal Bureau.

De kosten van de Organisatie worden door de Lid-Staten gedragen naar evenredigheid van de lengte van de ingeschreven lijnen. De lijnen ter zee en over de binnenwateren worden echter slechts gerekend voor de helft van hun lengte; voor de overige lijnen, die worden geëxploiteerd onder bijzondere omstandigheden, kan de bijdrage met ten hoogste de helft worden verminderd in overleg tussen de betrokken regering en het Centraal Bureau, behoudens goedkeuring van het Comité van Beheer.

§ 2 Tegelijk met de toezending van het jaarverslag en de jaarrekening aan de Lid-Staten, nodigt het Centraal Bureau deze uit hun bijdrage in de uitgaven over het afgelopen boekjaar zo spoedig mogelijk te storten en wel uiterlijk op eenendertig december van het jaar waarin de toezending plaatsvindt.

Na deze datum wordt over de verschuldigde bedragen een rente van 5% 's jaars berekend.

Indien een Lid-Staat twee jaar na deze datum zijn bijdrage niet heeft betaald, wordt zijn stemrecht geschorst, totdat hij aan de verplichting tot betaling heeft voldaan.

Na verloop van nog eens twee jaar onderzoekt de Algemene Vergadering of de houding van die Staat moet worden beschouwd als een stilzwijgende opzegging van het Verdrag en stelt zij daarbij eventueel de datum vast, waarop deze opzegging van kracht wordt.

§ 3 De vervallen bijdragen blijven verschuldigd in de in § 2 en in artikel 25 bedoelde gevallen van opzegging alsmede in de gevallen van schorsing van het stemrecht.

§ 4 Het bedrag van niet-geïnde bijdragen moet zoveel mogelijk worden gedekt door de middelen van de Organisatie; het kan worden gespreid over vier boekjaren. Het resterende tekort wordt op een bijzondere rekening geboekt ten laste van de overige Lid-Staten, voor zover zij Partij bij het Verdrag waren gedurende de periode waarin niet is betaald; de boeking geschiedt naar evenredigheid van de lengte van hun op de dag van de opening van de bijzondere rekening ingeschreven lijnen.

§ 5 De Staat die het Verdrag heeft opgezegd, kan opnieuw Lid-Staat worden door toetreding, mits hij de verschuldigde bedragen heeft betaald.

§ 6 De Organisatie ontvangt een vergoeding ter dekking van de bijzondere kosten die voortvloeien uit de in artikel 9, § 2, 1 tot en met n

bedoelde werkzaamheden; in de in artikel 9, § 2, 1 en m bedoelde gevallen, wordt deze vergoeding vastgesteld door het Comité van Beheer op voorstel van het Centraal Bureau; in het in artikel 9, § 2, n, bedoelde geval is artikel 15, § 2, van toepassing.

§ 7 De overeenstemming van de boeken en bescheiden wordt gecontroleerd door de Zwitserse Regering, die verslag uitbrengt aan het Comité van Beheer.

TITEL III

Arbitrage

Artikel 12

Bevoegdheid

§ 1 De geschillen tussen de Lid-Staten over de uitlegging of de toepassing van het Verdrag, alsmede de geschillen tussen de Lid-Staten en de Organisatie over de uitlegging of de toepassing van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten, kunnen, op verzoek van een van de partijen, worden voorgelegd aan een scheidsgerecht. De partijen zijn vrij te beslissen over de samenstelling van het scheidsgerecht en over de arbitrale procedure.

§ 2 De geschillen

- a) tussen vervoersondernemingen,
- b) tussen vervoersondernemingen en gebruikers,
- c) tussen gebruikers,

over de toepassing van de Uniforme Regelen CIV en de Uniforme Regelen CIM, kunnen, indien zij niet in der minne zijn geregeld of zijn voorgelegd aan de beslissing van de gewone rechter, in overleg tussen de betrokken partijen, worden voorgelegd aan een scheidsgerecht. De artikelen 13 tot en met 16 zijn van toepassing op de samenstelling van het scheidsgerecht en de arbitrale procedure.

§ 3 Iedere Staat kan bij de ondertekening van het Verdrag of bij de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, zich het recht voorbehouden het bepaalde in § 1 en § 2 niet of slechts voor een gedeelte toe te passen.

§ 4 Iedere Staat die een voorbehoud heeft gemaakt overeenkomstig § 3 kan dit voorbehoud te allen tijde intrekken door de depositaris hiervan mededeling te doen. De intrekking van het voorbehoud wordt van kracht een maand na de datum waarop de depositaris hiervan kennis geeft aan de Staten.

Artikel 13

Compromis. Griffie

De partijen stellen een compromis op, waarin in het bijzonder zijn aangegeven:

- a) het onderwerp van het geschil;
- b) de samenstelling van het scheidsgerecht en de overeengekomen termijnen voor de benoeming van de scheidsman of de scheidslieden;
- c) de overeengekomen plaats waar het scheidsgerecht zitting houdt.

Het compromis moet worden medegedeeld aan het Centraal Bureau, dat optreedt als griffie.

Artikel 14

Scheidslieden

§ 1 Een lijst van scheidslieden wordt opgesteld en bijgehouden door het Centraal Bureau. Iedere Lid-Staat kan twee van zijn onderdanen, die deskundig zijn op het gebied van het internationale vervoersrecht, op de lijst van scheidslieden laten opnemen.

§ 2 Het scheidsgerecht bestaat uit een, drie of vijf scheidslieden, overeenkomstig het compromis.

De scheidslieden worden gekozen uit de personen die voorkomen op de in § 1 bedoelde lijst. Indien het compromis voorziet in vijf scheidslieden, kan elk der partijen evenwel een scheidsman kiezen die niet op de lijst voorkomt.

Indien het compromis voorziet in een enkele scheidsman, wordt deze door de partijen in gemeenschappelijk overleg gekozen.

Indien het compromis voorziet in drie of vijf scheidslieden, kiest elk der partijen een of twee scheidslieden, al naar gelang van het geval; deze scheidslieden wijzen in gemeenschappelijk overleg de derde of de vijfde scheidsman aan, die als voorzitter van het scheidsgerecht optreedt.

Indien de partijen over de aanwijzing van de enkele scheidsman of indien de gekozen scheidslieden over de aanwijzing van de derde of de vijfde scheidsman niet tot overeenstemming geraken, geschiedt bedoelde aanwijzing door de directeur-generaal van het Centraal Bureau.

§ 3 De enkele, de derde of de vijfde scheidsman moet van een andere nationaliteit zijn dan de partijen, tenzij de partijen dezelfde nationaliteit hebben.

De tussenkomsit in het geschil door een derde partij heeft geen invloed op de samenstelling van het scheidsgerecht.

Artikel 15

Procedure. Kosten

§ 1 Het scheidsgerecht stelt de te volgen procedure vast, waarbij met name rekening wordt gehouden met de volgende bepalingen:

a) het onderzoekt en beoordeelt de zaken aan de hand van de door de partijen naar voren gebrachte punten, zonder dat het, indien het een uitspraak over rechtsvragen moet doen, is gebonden aan de uitlegging door de partijen;

b) het kan niet meer of iets anders toewijzen dan hetgeen is geëist in de conclusies van de eiser, en niet minder toewijzen dan hetgeen de verweerder heeft erkend verschuldigd te zijn;

c) de scheidsrechterlijke uitspraak wordt, met redenen omkleed, opgesteld door het scheidsgerecht; zij wordt door het Centraal Bureau aan de partijen medegedeeld;

d) de scheidsrechterlijke uitspraak is, behoudens andersluidende bepaling van dwingend recht geldend ter plaatse waar het scheidsgerecht zitting houdt en behoudens andersluidende overeenkomst tussen de partijen, beslissend.

§ 2 De honoraria van de scheidslieden worden vastgesteld door de directeur-generaal van het Centraal Bureau.

In de scheidsrechterlijke uitspraak worden de kosten en uitgaven vastgesteld en wordt beslist hoe deze alsmede de honoraria van de scheidslieden over de partijen worden omgeslagen.

Artikel 16

Verjaring. Uitvoerbaarheid

§ 1 Het instellen van de arbitrale procedure heeft, wat de stuiting van de verjaring betreft, hetzelfde gevolg als dat, voorzien in het materiële recht dat van toepassing is op het instellen van de vordering voor de gewone rechter.

§ 2 De uitspraak van het scheidsgerecht tegen vervoersondernemingen of gebruikers kan in elk van de Lid-Staten ten uitvoer worden gelegd nadat is voldaan aan de formaliteiten, die zijn voorgeschreven in de Staat waar de tenuitvoerlegging moet plaatsvinden. Herziening van de zaak ten gronde is niet toegestaan.

TITEL IV

Bepalingen van verscheiden aard

Artikel 17

Inning van niet-betaalde vorderingen tussen vervoersondernemingen

§ 1 Lijsten met niet-betaalde vorderingen, die zijn ontstaan uit vervoer dat onderworpen is aan de Uniforme Regelen, kunnen door de vervoersonderneming die crediteur is, worden gezonden aan het Centraal Bureau om de inning hiervan te vergemakkelijken; hiertoe zendt het Centraal Bureau aan de vervoersonderneming die debiteur is, een aanmaning om het verschuldigde bedrag te betalen of om de redenen op te geven waarom zij weigert te betalen.

§ 2 Indien het Centraal Bureau van oordeel is dat de redenen van de weigering voldoende gegrond zijn, stelt het de partijen voor zich te wenden tot de bevoegde rechter of het scheidsgerecht overeenkomstig artikel 12, § 2.

§ 3 Indien het Centraal Bureau van oordeel is dat het bedrag werkelijk – geheel of gedeeltelijk – verschuldigd is, kan het, eventueel na raadpleging van een deskundige, verklaren dat de vervoersonderneming die debiteur is, het bedrag van de vordering geheel of gedeeltelijk bij het Centraal Bureau moet storten; het aldus gestorte bedrag moet worden bewaard, totdat de bevoegde rechter of het scheidsgerecht in de zaak zelf heeft beslist.

§ 4 Indien de onderneming niet binnen veertien dagen het door het Centraal Bureau vastgestelde bedrag stort, zendt het Centraal Bureau een nieuwe aanmaning, waarin tevens de gevolgen van de weigering worden vermeld.

§ 5 Indien deze nieuwe aanmaning twee maanden zonder resultaat is gebleven, zendt het Centraal Bureau aan de Lid-Staat waaronder de onderneming ressorteert, een met redenen omkleed verzoek maatregelen te nemen en met name te onderzoeken of hij de lijnen van deze onderneming op de lijst van de lijnen moet handhaven.

§ 6 Indien de Lid-Staat verklaart dat, hoewel er geen betaling heeft plaatsgevonden, hij de inschrijving van de lijnen van deze onderneming handhaaft of indien hij zes weken na de mededeling van het Centraal Bureau niet heeft geantwoord, wordt hij van rechtswege geacht zich garant te stellen voor de betaling van alle vorderingen die voortvloeien uit vervoer, dat is onderworpen aan de Uniforme Regelen.

Artikel 18

Uitspraken. Beslaglegging. Zekerheidstelling

§ 1 De uitspraken die krachtens de bepalingen van het Verdrag, op tegenspraak of bij verstek, zijn gedaan door de bevoegde rechter, en die volgens de door die rechter toegepaste wetten uitvoerbaar zijn, kunnen ten uitvoer worden gelegd in elk der andere Lid-Staten, zodra de formaliteiten, die zijn voorgeschreven in de Staat waar de tenuitvoerlegging moet plaatsvinden, zijn vervuld. Herziening van de zaak ten gronde is niet toegestaan.

Deze bepaling is niet van toepassing op uitspraken, die slechts voorlopig uitvoerbaar zijn, en evenmin op veroordelingen tot schadevergoeding, die, naast de veroordeling in de proceskosten, worden uitgesproken tegen een eiser wegens het afwijzen van zijn vordering.

De eerste alinea is eveneens van toepassing op gerechtelijke schikkingen.

§ 2 Op vorderingen van een vervoersonderneming, die zijn taan uit vervoer dat is onderworpen aan de Uniforme Regelen, op een andere niet onder dezelfde Lid-Staat ressorterende vervoersonderneming kan slechts beslag worden gelegd krachtens een uitspraak gedaan door een rechter van de Lid-Staat waaronder de onderneming, die crediteur is van de vorderingen waarop beslag moet worden gelegd, ressorteert.

§ 3 Op rollend materieel van de spoorweg, alsmede op voorwerpen, van welke aard ook, die voor het vervoer worden gebruikt en aan de spoorweg toebehoren, zoals containers, laadgerei en dekzeilen, kan op het grondgebied van een andere dan de Lid-Staat waaronder de spoorweg die eigenaar is ressorteert, slechts beslag worden gelegd krachtens een uitspraak gedaan door een rechter van die Staat.

Op wagens van particulieren, alsmede op daarin aanwezige voorwerpen, van welke aard ook, die voor het vervoer worden gebruikt, en aan de eigenaar van de wagen toebehoren, kan op het grondgebied van een andere dan de Staat waar de eigenaar is gevestigd, slechts beslag worden gelegd krachtens een uitspraak gedaan door een rechter van die Staat.

§ 4 Ter zake van vorderingen in rechte uit hoofde van het Verdrag kan geen zekerheidstelling worden geëist voor de betaling van de proceskosten.

TITEL V

Wijziging van het Verdrag

Artikel 19

Bevoegdheid

§ 1 De Lid-Staten zenden hun voorstellen tot wijziging van het Verdrag aan het Centraal Bureau, dat deze onmiddellijk ter kennis van de andere Lid-Staten brengt.

§ 2 De Algemene Vergadering beslist over de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de bepalingen van het Verdrag die niet zijn opgenomen in de §§ 3 en 4.

Voor de plaatsing van een wijzigingsvoorstel op de agenda van een zitting van de Algemene Vergadering is de instemming van een derde van de Lid-Staten vereist.

Indien een wijzigingsvoorstel is voorgelegd aan de Algemene Vergadering kan deze met de in artikel 6, § 5, bedoelde meerderheid besluiten, dat dit voorstel naar zijn aard nauw verband houdt met een of meer bepalingen waarvan de wijziging behoort tot de bevoegdheid van de Herzieningscommissie overeenkomstig § 3. In dit geval is de Algemene Vergadering gerechtigd eveneens een besluit te nemen over de wijziging van deze bepaling of bepalingen.

§ 3 Behoudens de besluiten van de Algemene Vergadering, genomen ingevolge § 2, derde alinea, beslist de Herzieningscommissie over de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de hierna genoemde bepalingen:

a) *Uniforme Regelen CIV*:

– artikel 1, § 3; artikel 4, § 2; de artikelen 5 (met uitzondering van § 2), 6, 9 tot en met 14, 15 (met uitzondering van § 6), 16 tot en met 21, 22, § 3; de artikelen 23 tot en met 25, 37, 43 (met uitzondering van de §§ 2 en 4), 48, 49, 56 tot en met 58, en 61;

– de in rekeneenheden uitgedrukte bedragen, vermeld in de artikelen 30, 31, 38, 40 en 41, indien de wijziging een verhoging van deze bedragen betreft;

b) *Uniforme Regelen CIM*:

– artikel 1, § 2; artikel 3, de § 2 tot en met 5; de artikelen 4, 5, 6 (met uitzondering van § 3), 7, 8, 11 tot en met 13, 14 (met uitzondering van § 7), 15 tot en met 17, 19 (met uitzondering van § 4), 20 (met uitzondering van § 3), 21 tot en met 24, 25 (met uitzondering van § 3), 26 (met uitzondering van § 2), 27, 28, de § 3 en 6; de artikelen 29, 30 (met uitzondering van § 3), 31, 32 (met uitzondering van § 3), 33 (met uitzondering van § 5),

34, 38, 39, 41, 45, 46, 47 (met uitzondering van § 3), 48 (voor zover het gaat om een aanpassing aan het recht inzake het internationale zeevervoer), 52, 53, 59 tot en met 61, 64, 65;

– het in rekeneenheden uitgedrukte bedrag, vermeld in artikel 40, indien de wijziging een verhoging van dat bedrag betreft;

– reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van wagens van particulieren (RIP), bijlage II;

– reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van containers (RICO), bijlage III;

– reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van expresgoederen (RIEX), bijlage IV.

§ 4 De Commissie van deskundigen beslist over de wijzigingsvoorstellen met betrekking tot de bepalingen van het reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID), bijlage I bij de Uniforme Regelen CIM.

Artikel 20

Besluiten van de Algemene Vergadering

§ 1 De wijzigingen waartoe de Algemene Vergadering heeft besloten, worden nedergelegd in een protocol dat door de vertegenwoordigers van de Lid-Staten wordt ondertekend. Dit protocol moet worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd; de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden zo spoedig mogelijk nedergelegd bij de Regering, die optreedt als depositaris.

§ 2 Wanneer het protocol is bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door meer dan twee derde van de Lid-Staten, worden de besluiten van kracht na verloop van een door de Algemene Vergadering vastgestelde termijn.

§ 3 De toepassing van de Uniforme Regelen CIV en CIM wordt, vanaf het tijdstip waarop de besluiten van kracht worden, opgeschort voor het vervoer met en tussen de Lid-Staten die, een maand voordat bedoelde besluiten van kracht worden, hun akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring nog niet hebben nedergelegd. Het Centraal Bureau loopt aan de Lid-Staten kennis van deze opschorting; deze eindigt na verloop van een maand na de datum van de kennisgeving door het Centraal Bureau van de bekrachtiging, de aanvaarding of de goedkeuring van bedoelde besluiten door de desbetreffende Staten.

Deze opschorting geldt niet voor de Lid-Staten die het Centraal Bureau hebben medegedeeld dat zij de wijzigingen waartoe de Algemene Vergadering heeft besloten, zullen toepassen zonder dat zij hun akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring hebben nedergelegd.

Artikel 21

Besluiten van de Commissies

§ 1 De wijzigingen waartoe de Commissies hebben besloten, worden door het Centraal Bureau ter kennis gebracht van de Lid-Staten.

§ 2 Deze besluiten worden voor alle Lid-Staten van kracht op de eerste dag van de twaalfde maand, volgende op de maand waarin het Centraal Bureau de besluiten ter kennis van de Lid-Staten heeft gebracht, tenzij een derde van de Lid-Staten binnen vier maanden na de datum van kennisgeving bezwaar heeft gemaakt.

Indien een Lid-Staat evenwel binnen vier maanden bezwaar maakt tegen een besluit van de Herzieningscommissie en het Verdrag ten minste twee maanden voor de datum, waarop bedoeld besluit van kracht zal worden, opzegt, wordt bedoeld besluit eerst van kracht op het tijdstip waarop de opzegging door de betrokken Staat van kracht wordt.

TITEL VI**Slotbepalingen**

Artikel 22

Ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring van het Verdrag

§ 1 Het Verdrag blijft te Bern, bij de Zwitserse Regering, tot 31 december 1980 openstaan voor ondertekening door de Staten die waren uitgenodigd voor de achtste gewone herzieningsconferentie van de Verdragen CIM en CIV.

§ 2 Het Verdrag moet worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd; de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de Zwitserse Regering, die optreedt als depositaris.

Artikel 23

Toetreding tot het Verdrag

§ 1 De Staten die waren uitgenodigd voor de achtste gewone herzieningsconferentie van de Verdragen CIM en CIV en die het Verdrag niet hebben ondertekend binnen de in artikel 22, § 1, genoemde termijn, kunnen evenwel van hun toetreding tot het Verdrag kennis geven voor de inwerkingstelling hiervan. De akte van toetreding wordt nedergelegd bij de depositaris.

§ 2 Iedere Staat die tot het Verdrag wenst toe te treden na de inwer-

kingstelling hiervan, richt aan de depositaris een verzoek, alsmede een nota over de situatie van zijn spoorwegondernemingen met betrekking tot het internationale vervoer. De depositaris zendt de stukken aan de Lid-Staten en het Centraal Bureau.

Het verzoek is van rechtswege ingewilligd zes maanden na bedoelde toezending, tenzij door vijf Lid-Staten bij de depositaris bezwaar wordt gemaakt. De depositaris doet hiervan de verzoekende Staat alsmede de Lid-Staten en het Centraal Bureau mededeling. De nieuwe Lid-Staat komt terstond het bepaalde in artikel 10 na.

Indien er bezwaar is gemaakt, legt de depositaris het verzoek om toetreding voor aan de Algemene Vergadering, die daarover een besluit neemt.

Na de nederlegging van de akte van toetreding wordt de toetreding van kracht op de eerste dag van de tweede maand volgende op de maand waarin het Centraal Bureau de Lid-Staten kennis heeft gegeven van de lijst van de lijnen van de nieuwe Lid-Staat.

§ 3 Iedere toetreding tot het Verdrag kan slechts betrekking hebben op het Verdrag en de op dat moment van kracht zijnde wijzigingen.

Artikel 24

Inwerkingstelling van het Verdrag

§ 1 Wanneer door vijftien Staten akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding zijn nedergelegd, neemt de depositaris contact op met de betrokken Regeringen ten einde de inwerkingtreding van het Verdrag overeen te komen.

§ 2 Inwerkingtreding van het Verdrag heeft buitenwerkingtreding van het Internationaal Verdrag betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) en het Internationaal Verdrag betreffende het vervoer van reizigers en bagage per spoorweg (CIV) van 7 februari 1970, alsmede van het Aanvullend Verdrag bij het CIV nopens de aansprakelijkheid van de spoorweg voor de dood en de verwonding van reizigers van 26 februari 1966 tot gevolg.

Artikel 25

Opzegging van het Verdrag

Iedere Lid-Staat die het Verdrag wenst op te zeggen, doet hiervan mededeling aan de depositaris. De opzegging wordt van kracht op 31 december van het volgende jaar.

Artikel 26

Taken van de depositaris

De depositaris doet de Staten die waren uitgenodigd voor de achtste gewone herzieningsconferentie van de Verdragen CIM en CIV, de andere Staten die zijn toegetreden tot het Verdrag, alsmede het Centraal Bureau, mededeling van:

- a) ondertekeningen van het Verdrag, de nederlegging van akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, alsmede van kennisgevingen van opzegging;
- b) de datum waarop het Verdrag ingevolge artikel 24 in werking treedt;
- c) de nederlegging van akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van de in artikel 20 bedoelde protocollen.

Artikel 27

Voorbehouden op het Verdrag

Voorbehouden op het Verdrag zijn slechts toegestaan indien deze hierin zijn voorzien.

Artikel 28

Teksten van het Verdrag

Het Verdrag is gesloten en ondertekend in de Franse taal.

Aan de Franse tekst zijn officiële vertalingen in de Duitse, de Engelse, de Arabische, de Italiaanse en de Nederlandse taal toegevoegd.

Alleen de Franse tekst is authentiek.

TEN BLIJKE WAARVAN, de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, dit Verdrag hebben ondertekend.

GEDAAN te Bern, op negen mei negentienhonderdtachtig, in een enkel origineel exemplaar in de Franse taal, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Zwitserse Bondsstaat en waarvan een gewaarmerkt afschrift aan elk der Lid-Staten zal worden gezonden.

**Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de
Inter gouvernementele Organisatie voor het internationale
spoorwegvervoer**

Artikel 1

§ 1 Binnen het raam van haar officiële werkzaamheden geniet de Organisatie immuniteit van rechtsmacht en executie behoudens:

a) voor zover de Organisatie in een bijzonder geval uitdrukkelijk afstand heeft gedaan van deze immuniteit;

b) in geval van een door derden ingediende civiele rechtsvordering tot schadeloosstelling met betrekking tot een ongeval dat is veroorzaakt door een motorvoertuig of enig ander vervoermiddel toebehorend aan de Organisatie of rijdend voor haar rekening of in geval van een verkeersovertreding waarbij een zodanig vervoermiddel is betrokken;

c) in geval van een eis in reconventie die rechtstreeks verband houdt met een door de Organisatie ten principale aangespannen procedure;

d) in geval van beslaglegging, bevolen bij rechterlijke beslissing, op de door de Organisatie aan een van haar personeelsleden verschuldigde wedden, salarissen en andere emolumenten.

§ 2 De bezittingen en eigendommen van de Organisatie, ongeacht waar deze zich bevinden, zijn vrij van elke vorm van vordering, inbeslagneming, sequestratie en andere vormen van beslaglegging of dwangmaatregel, behalve voor zover deze tijdelijk geboden zijn ter voorkoming van ongevallen waarbij motorvoertuigen zijn betrokken die toebehoren aan de Organisatie of voor haar rekening rijden, alsmede in verband met het onderzoek waartoe deze ongevallen aanleiding kunnen geven.

Indien een onteigening om redenen van openbaar nut toch noodzakelijk mocht zijn, moeten alle passende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat de uitoefening van de werkzaamheden van de Organisatie hierdoor wordt belemmerd en moet vooraf terstond een billijke schadevergoeding worden betaald.

§ 3 Elke Lid-Staat stelt de Organisatie, haar eigendommen en inkomsten voor de uitoefening van haar officiële werkzaamheden vrij van directe belastingen. Wanneer aankopen of diensten, die strikt noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de officiële werkzaamheden van de Organisatie en waarmee belangrijke bedragen zijn gemoeid, door de Organisatie worden verricht of gebruikt en wanneer in de prijs van deze aankopen of diensten belastingen of rechten zijn begrepen, treffen de Lid-Statens telkens als het mogelijk is passende maatregelen tot vrijstelling van deze belastingen of rechten of tot terugbetaling van het bedrag daarvan.

Geen vrijstelling wordt verleend ten aanzien van belastingen en rech-

ten die niet anders zijn dan een vergoeding voor verleende diensten. De door de Organisatie ingevoerde of uitgevoerde goederen die strikt noodzakelijk zijn voor de uitoefening van haar officiële werkzaamheden, worden vrijgesteld van alle rechten en belastingen bij invoer of uitvoer.

Uit hoofde van dit artikel wordt geen vrijstelling verleend ten aanzien van de aankoop en de invoer van goederen of het verlenen van diensten ten gerieve van de personeelsleden van de Organisatie persoonlijk.

§ 4 De goederen verworven of ingevoerd overeenkomstig § 3 mogen slechts verkocht, afgestaan of gebruikt worden op de voorwaarden vastgesteld door de Lid-Staten die de vrijstellingen hebben verleend.

§ 5 De in dit Protocol bedoelde officiële werkzaamheden van de Organisatie zijn de werkzaamheden die beantwoorden aan de doelstellingen omschreven in artikel 2 van het Verdrag.

Artikel 2

§ 1 De Organisatie kan alle soorten fondsen, valuta's, kasgeld of effecten ontvangen en bezitten; zij kan daarover vrijelijk beschikken voor elk gebruik als bedoeld in het Verdrag en rekeningen aanhouden in elke valuta, in zoverre dit nodig is voor het nakomen van haar verplichtingen.

§ 2 Met betrekking tot haar officiële berichtgeving en het overbrengen van al haar documenten geniet de Organisatie een behandeling die niet minder gunstig is dan die welke door iedere Lid-Staat wordt verleend aan andere vergelijkbare internationale organisaties.

Artikel 3

De vertegenwoordigers van de Lid-Staten genieten op het grondgebied van elke Lid-Staat gedurende de uitoefening van hun functie en op hun dienstreizen de volgende voorrechten en immuniteiten:

a) immuniteit van rechtsmacht, ook na beëindiging van hun missie, met betrekking tot handelingen, waaronder begrepen gesproken en geschreven woorden, door hen in de uitoefening van hun functie verricht; deze immuniteit geldt evenwel niet in geval van schade die voortvloeit uit een ongeval dat is veroorzaakt door een motorvoertuig of enig ander vervoermiddel toebehorend aan of bestuurd door een vertegenwoordiger van een Staat, of in geval van een verkeersovertreding waarbij een zodanig vervoermiddel is betrokken;

b) immuniteit van aanhouding en voorlopige hechtenis behalve in geval van ontdekking op heterdaad;

c) immuniteit van inbeslagneming van hun persoonlijke bagage behalve in geval van ontdekking op heterdaad;

d) onschendbaarheid met betrekking tot al hun officiële papieren en documenten;

e) vrijstelling voor hen zelf en voor hun echtgenoten van elke beperkende maatregel betreffende de binnenkomst en van alle formaliteiten in verband met vreemdelingenregistratie;

f) dezelfde faciliteiten ten aanzien van de monetaire voorschriften of de valutavoorschriften die worden toegekend aan de vertegenwoordigers van buitenlandse Regeringen met een tijdelijke officiële opdracht.

Artikel 4

De personeelsleden van de Organisatie genieten op het grondgebied van elke Lid-Staat gedurende de uitoefening van hun functie de volgende voorrechten en immuniteiten:

a) *immunitet van rechtsmacht met betrekking tot handelingen*, waaronder begrepen gesproken en geschreven woorden, door hen in de uitoefening van hun functie en binnen de grenzen van hun bevoegdheden verricht, zelfs nadat zij de dienst van de Organisatie hebben verlaten; deze immunitet geldt evenwel niet in geval van schade die voortvloeit uit een ongeval dat is veroorzaakt door een motorvoertuig of enig ander vervoermiddel toebehorend aan of bestuurd door een personeelslid van de Organisatie of in geval van een verkeersovertreding waarbij een zodanig vervoermiddel is betrokken;

b) onschendbaarheid met betrekking tot al hun officiële papieren en documenten;

c) dezelfde vrijstellingen van maatregelen die de immigratie beperken en de inschrijving van vreemdelingen regelen, als die welke in het algemeen worden toegekend aan personeelsleden van internationale organisaties; hun inwonende gezinsleden genieten dezelfde faciliteiten;

d) vrijstelling van de nationale belasting op het inkomen, op voorwaarde dat een interne belasting ten gunste van de Organisatie wordt ingevoerd op de wedden, salarissen en andere emolumenten betaald door de Organisatie; niettemin kunnen de Lid-Staten met deze wedden, salarissen en emolumenten rekening houden bij het berekenen van de belasting die op de inkomsten uit andere bronnen wordt geheven; de Lid-Staten zijn niet verplicht deze vrijstelling van belasting toe te passen op uitkeringen en ouderdoms- en overlevingspensioenen welke de Organisatie betaalt aan oud-personeelsleden of aan hun rechthebbenden;

e) wat de valutavoorschriften betreft, dezelfde voorrechten als die welke gewoonlijk worden toegekend aan de personeelsleden van internationale organisaties;

f) bij een internationale crisis, wat terugkeer naar hun vaderland betreft, dezelfde faciliteiten als die welke gewoonlijk worden toegekend

aan de personeelsleden van internationale organisaties; hun inwonende gezinsleden genieten dezelfde faciliteiten.

Artikel 5

De deskundigen op wie de Organisatie een beroep doet, genieten, wanneer zij een functie bij de Organisatie uitoefenen of opdrachten voor haar uitvoeren, de volgende voorrechten en immuniteiten, voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun functie; dit geldt ook voor de reizen die deze deskundigen in de uitoefening van hun functie of in het raam van die opdrachten maken:

a) immuniteit van rechtsmacht met betrekking tot handelingen, waaronder begrepen gesproken en geschreven woorden, door hen in de uitoefening van hun functie verricht; deze immuniteit geldt evenwel niet in geval van schade die voortvloeit uit een ongeval dat is veroorzaakt door een motorvoertuig of enig ander vervoermiddel toebehorend aan of bestuurd door een deskundige, of in geval van een verkeersovertreding waarbij een zodanig vervoermiddel is betrokken; de deskundigen blijven deze immuniteit ook na beëindiging van hun functie bij de Organisatie genieten;

b) onschendbaarheid met betrekking tot al hun officiële papieren en documenten;

c) de wisselfaciliteiten die noodzakelijk zijn voor het overmaken van hun bezoldiging;

d) ten aanzien van hun persoonlijke bagage, dezelfde faciliteiten als die welke worden toegekend aan vertegenwoordigers van buitenlandse Regeringen met een tijdelijke officiële opdracht.

Artikel 6

§ 1 De in dit Protocol bedoelde voorrechten en immuniteiten zijn uitsluitend ingesteld om het onbelemmerd functioneren van de Organisatie en de volledige onafhankelijkheid van de personen aan wie ze worden toegekend onder alle omstandigheden te verzekeren. De bevoegde autoriteiten heffen elke immuniteit op in alle gevallen waarin het behoud ervan de loop van het recht zou kunnen belemmeren en deze immuniteit kan worden opgeheven zonder dat de verwezenlijking van het doel waartoe ze werd verleend hieronder lijdt.

§ 2 De bevoegde autoriteiten, bedoeld in § 1 zijn:

- de Lid-Staten ten aanzien van hun vertegenwoordigers;
- het Comité van Beheer ten aanzien van de directeur-generaal;
- de directeur-generaal ten aanzien van de andere personeelsleden en van de deskundigen op wie de Organisatie een beroep doet.

Artikel 7

§ 1 Geen enkele bepaling van dit Protocol kan afbreuk doen aan het recht van elke Lid-Staat om in het belang van zijn openbare veiligheid alle nuttige voorzorgsmaatregelen te nemen.

§ 2 De Organisatie werkt te allen tijde met de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten samen ten einde een goede rechtspleging te vergemakkelijken, de naleving van de wetten en voorschriften van de betrokken Lid-Staten te verzekeren en elk misbruik te voorkomen waartoe de in dit Protocol bedoelde voorrechten en immuniteiten aanleiding zouden kunnen geven.

Artikel 8

Geen enkele Lid-Staat is verplicht de voorrechten en immuniteiten die in dit Protocol zijn genoemd

- in artikel 3, met uitzondering van d)
- in artikel 4, met uitzondering van a), b) en d)
- in artikel 5, met uitzondering van a) en b)

toe te kennen aan zijn eigen onderdanen of aan personen die in bedoelde Staat een vaste woon- of verblijfplaats hebben.

Artikel 9

De Organisatie kan met een of meer Lid-Staten aanvullende overeenkomsten aangaan ten einde uitvoering te geven aan de bepalingen van dit Protocol wat deze Lid-Staat of Lid-Staten betreft, alsook andere overeenkomsten sluiten om de goede werking van de Organisatie te waarborgen.

Bijlage A bij het Verdrag
betreffende het
internationale spoorwegvervoer
(COTIF) van 9 mei 1980

**Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal
spoorwegvervoer van reizigers en bagage
(CIV)**

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Werkings sfeer

§ 1 Behoudens de in de artikelen 2, 3 en 33 genoemde uitzonderingen, zijn de Uniforme Regelen van toepassing op alle vervoer van reizigers en bagage, dat wordt verricht met internationale vervoerdocumenten voor een traject, dat op het grondgebied van tenminste twee Staten is gelegen en uitsluitend lijnen omvat, die op de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst zijn ingeschreven.

Met betrekking tot de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers zijn de Uniforme Regelen eveneens van toepassing op begeleiders van zendingen, die volgens de Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM) worden vervoerd.

§ 2 De internationale tarieven bepalen de relaties, waarvoor internationale vervoerdocumenten worden afgegeven.

§ 3 In de Uniforme Regelen omvat de term „station”: spoorwegstations, havens der scheepvaartlijnen en alle andere ter uitvoering van de vervoerovereenkomst voor het publiek geopende inrichtingen van de vervoerondernemingen.

Artikel 2

Uitzonderingen op de werkings sfeer

§ 1 Op vervoer, waarvan het station van vertrek en het station van bestemming op het grondgebied van dezelfde Staat zijn gelegen en waarvoor het grondgebied van een andere Staat slechts voor doorvoer wordt gebruikt, zijn de Uniforme Regelen niet van toepassing:

a) indien de lijnen, waarover de doorvoer geschiedt, uitsluitend door een spoorweg van de Staat van vertrek worden geëxploiteerd, of

b) indien de betrokken Staten of spoorwegen zijn overeengekomen dit vervoer niet als internationaal te beschouwen.

§ 2 Op vervoer tussen stations van twee aangrenzende Staten en vervoer tussen stations van twee Staten in doorvoer over het grondgebied van een derde Staat is, indien de lijnen waarover het vervoer geschiedt uitsluitend door een spoorweg van één dezer drie Staten worden geëxploiteerd, het voor het nationale vervoer van deze spoorweg geldende recht van toepassing, indien de wetten en reglementen van geen der betrokken Staten zich daartegen verzetten.

Artikel 3

Voorbehoud betreffende de aansprakelijkheid in geval van dood en verwonding van reizigers

§ 1 Elke Staat kan op het tijdstip, waarop hij het Verdrag ondertekent of de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding nederlegt, zich het recht voorbehouden alle bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers niet toe te passen op slachtoffers van een ongeval op zijn grondgebied, die zijn onderdanen zijn of in deze Staat hun gewone verblijfplaats hebben.

§ 2 Elke Staat, die dit voorbehoud gemaakt heeft, kan op elk tijdstip de intrekking daarvan aan de depositaris meedelen. De intrekking van het voorbehoud treedt één maand na de dag, waarop de depositaris daarvan aan de Staten kennis geeft, in werking.

Artikel 4

Vervoerplicht

§ 1 De spoorweg is verplicht alle vervoer van reizigers en bagage overeenkomstig de Uniforme Regelen te verrichten, mits:

a) de reiziger de Uniforme Regelen, de bijkomende bepalingen en de internationale tarieven in acht neemt;

b) het vervoer met het personeel en de normale, aan de regelmatige vervoersbehoefte beantwoordende vervoermiddelen mogelijk is;

c) het vervoer niet wordt belemmerd door omstandigheden, die de spoorweg niet kan vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kan verhelpen.

§ 2 Indien het bevoegd gezag heeft beslist, dat de dienst geheel of gedeeltelijk, blijvend of tijdelijk zal worden gestaakt, moeten deze maat-

regelen onverwijld worden bekend gemaakt aan het publiek en de spoorwegen; deze lichten de spoorwegen van de andere Staten in met het oog op de publicatie daarvan.

§ 3 Elke door de spoorweg op dit artikel gemaakte inbreuk kan aanleiding geven tot een vordering tot vergoeding van de veroorzaakte schade.

Artikel 5

Tarieven. Bijzondere contracten

§ 1 De internationale tarieven moeten alle voor het vervoer geldende bijzondere voorwaarden bevatten, met name de voor de berekening van de vervoerprijs en de bijkomende kosten nodige gegevens en eventueel de voorwaarden voor omrekening van munteenheden.

De voorwaarden van de internationale tarieven mogen slechts van de Uniforme Regelen afwijken, indien deze zulks uitdrukkelijk bepalen.

§ 2 De internationale tarieven moeten jegens een ieder onder dezelfde voorwaarden worden toegepast.

§ 3 De spoorwegen kunnen bijzondere contracten, die prijsverlagingen of andere voordelen bevatten, sluiten, voor zover vergelijkbare voorwaarden worden toegekend aan reizigers, die zich in vergelijkbare omstandigheden bevinden.

Prijsverlagingen of andere voordelen kunnen worden overeengekomen ten behoeve van de spoorwegdiensten en van overheidsdiensten of voor liefdadige, opvoedings- of onderwijsdoeleinden.

De op grond van de eerste en tweede alinea getroffen maatregelen behoeven niet te worden gepubliceerd.

§ 4 Internationale tarieven behoeven slechts gepubliceerd te worden in de Staten, waarvan de spoorwegen aan die tarieven als spoorweg van vertrek of bestemming deelnemen. Deze tarieven en de wijzigingen daarvan treden op de bij hun publicatie aangegeven dag in werking. Prijsverhogingen en andere verzwareningen van de vervoersvoorwaarden van tarieven treden niet eerder dan zes dagen na hun publicatie in werking.

Wijzigingen van de vervoerprijzen en bijkomende kosten van de internationale tarieven wegens koersveranderingen en verbeteringen van kennelijke fouten treden de dag na hun publicatie in werking.

§ 5 De reiziger kan in elk voor het internationaal vervoer geopend station kennis nemen van de internationale tarieven of uittrekfels daarvan, die de prijzen van de daar verkrijgbare internationale vervoerbijzen voor reizigers en bagage vermelden.

Artikel 6

Rekeneenheid. Omrekenings- of aannemingskoers

§ 1 De in de Uniforme Regelen bedoelde rekeeneenheid is het Bijzondere Trekkingsrecht, zoals dit is omschreven door het Internationaal Monetair Fonds.

De in de Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Staat, die lid is van het Internationaal Monetair Fonds, wordt overeenkomstig de door dit Fonds voor zijn eigen verrichtingen en transacties toegepaste waarderingsmethode berekend.

§ 2 De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Staat, die geen lid is van het Internationaal Monetair Fonds, wordt op de door die Staat vastgestelde wijze berekend.

Deze berekening moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken, die de uit de toepassing van § 1 voortvloeiende waarde zo veel mogelijk benadert.

§ 3 Voor een Staat, die geen lid is van het Internationaal Monetair Fonds en waarvan de wetgeving de toepassing van § 1 of § 2 niet toestaat, wordt de in de Uniforme Regelen bedoelde rekeeneenheid beschouwd als gelijk aan drie goudfranken.

De goudfrank wordt door 10/31 gram goud met een gehalte van 0.900 bepaald.

De omrekening van de goudfrank moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken, die de uit de toepassing van § 1 voortvloeiende waarde zo veel mogelijk benadert.

§ 4 Binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het Verdrag en telkens wanneer in hun berekeningsmethode of in de waarde van hun nationale munteenheid in verhouding tot de rekeeneenheid een wijziging optreedt, delen de Staten hun berekeningsmethode volgens § 2 of het resultaat van de omrekening volgens § 3 aan het Centraal Bureau mee.

Het Centraal Bureau geeft van deze mededelingen aan de Staten kennis.

§ 5 De spoorweg moet de koersen publiceren, waartegen:

a) hij de in buitenlandse munteenheden uitgedrukte, in binnenlandse betaalmiddelen te betalen bedragen omrekent (omrekeningskoers);

b) hij buitenlandse betaalmiddelen in betaling aanneemt (aannemingskoers).

Artikel 7

Bijkomende bepalingen

§ 1 Twee of meer Staten of twee of meer spoorwegen kunnen voor de uitvoering van de Uniforme Regelen bijkomende bepalingen vaststellen. Deze mogen slechts van de Uniforme Regelen afwijken, indien deze zulks uitdrukkelijk bepalen.

§ 2 De bijkomende bepalingen worden gepubliceerd en treden in werking op de bij de wetten en reglementen van elke Staat bepaalde wijze. De bijkomende bepalingen en hun inwerkingtreding worden aan het Centraal Bureau medegedeeld.

Artikel 8

Nationaal recht

§ 1 Bij gebreke van bepalingen in de Uniforme Regelen, in de bijkomende bepalingen en in de internationale tarieven geldt het nationale recht.

§ 2 Onder nationaal recht wordt verstaan het recht van de Staat, waar de rechthebbende zijn rechten doet gelden, de conflictenregels daaronder begrepen.

§ 3 Voor de toepassing van de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers is het nationale recht het recht van de Staat, op wiens grondgebied het ongeval aan de reiziger is overkomen, de conflictenregels daaronder begrepen.

TITEL II**Vervoerovereenkomst****Hoofdstuk I****Reizigersvervoer**

Artikel 9

Dienstregeling en gebruik van de treinen

§ 1 De spoorweg moet de dienstregeling van de treinen op passende wijze aan het publiek ter kennis brengen.

§ 2 De dienstregelingen of de tarieven moeten de beperkingen in het gebruik van bepaalde treinen of bepaalde rijtuigklassen aangeven.

Artikel 10

Uitsluiting van het vervoer. Voorwaardelijke toelating

§ 1 Van het vervoer zijn uitgesloten of kunnen onderweg worden uitgesloten:

a) personen, die in staat van dronkenschap verkeren, zich op ongehoorlijke wijze gedragen of de in elke Staat geldende voorschriften niet in acht nemen; deze personen hebben geen recht op terugbetaling van de prijs voor hun vervoer en die voor hun bagage;

b) personen, die wegens ziekte of op andere gronden kennelijk voor hun medereizigers hinderlijk zullen zijn, tenzij een gehele rijtuigafdeling voor hen is gereserveerd of tegen betaling aan hen ter beschikking kan worden gesteld; onderweg ziek geworden personen moeten evenwel tenminste worden vervoerd tot het eerste station, waar hun de nodige verzorging kan worden gegeven; de prijs voor hun vervoer wordt hun overeenkomstig artikel 25 terugbetaald na aftrek van het bedrag voor het afgelegde traject; hetzelfde geldt eventueel met betrekking tot het vervoer van bagage.

§ 2 Het vervoer van aan besmettelijke ziekten lijdende personen wordt beheerst door internationale verdragen en reglementen of, bij gebreke daarvan, de wetten en reglementen van elke Staat.

Artikel 11

Vervoerbewijzen

§ 1 Op de voor een internationaal vervoer afgegeven vervoerbewijzen moet de afkorting CIV voorkomen. Bij wijze van overgang is het teken C toegelaten.

§ 2 De internationale tarieven of de overeenkomsten tussen spoorwegen bepalen de vorm en de inhoud van de vervoerbewijzen, alsmede de taal en de lettertekens, waarmee zij moeten worden bedrukt en ingevuld.

§ 3 Behoudens de in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, moeten de vervoerbewijzen bevatten:

- a) de stations van vertrek en bestemming;
- b) de reisweg; indien het gebruik van verschillende reiswegen of vervoermiddelen is toegestaan, moet zulks vermeld zijn;
- c) de soort trein en de rijtuigklasse;
- d) de vervoerprijs;
- e) de eerste dag van geldigheid;
- f) de geldigheidsduur.

§ 4 Ingevolge een internationaal tarief in een omslag afgegeven vervoerbewijzen vormen één enkel vervoerbewijs in de zin van de Uniforme Regelen.

§ 5 Behoudens de in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, is een vervoerbewijs overdraagbaar, indien het niet op naam is gesteld en de reis nog niet is aangevangen.

§ 6 De reiziger moet zich bij de inontvangstneming van het vervoerbewijs ervan overtuigen, dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.

§ 7 De geldigheidsduur van de vervoerbewijzen en de onderbreking van de reis worden door de internationale tarieven geregeld.

Artikel 12

Recht op vervoer. Reiziger zonder geldig vervoerbewijs

§ 1 De reiziger moet vanaf het begin van de reis zijn voorzien van een geldig vervoerbewijs; hij moet dit gedurende de gehele reis bewaren en het desverlangd aan ieder met controle belast personeelslid van de spoorweg tonen en bij het einde van de reis afgeven. De internationale tarieven kunnen uitzonderingen bepalen.

§ 2 Onbevoegd gewijzigde vervoerbewijzen zijn ongeldig en worden door de met controle belaste personeelsleden van de spoorweg ingetrokken.

§ 3 De reiziger, die geen geldig vervoerbewijs kan tonen, moet boven de vervoerprijs een toeslag betalen, die volgens de voor de spoorweg, die de toeslag vordert, geldende voorschriften wordt berekend.

§ 4 De reiziger, die de onmiddellijke betaling van de vervoerprijs of de toeslag weigert, kan van het vervoer worden uitgesloten. De uitgesloten reiziger kan niet verlangen, dat zijn bagage op een ander dan het station van bestemming te zijner beschikking wordt gesteld.

Artikel 13

Prijsverlaging voor kinderen

§ 1 Kinderen tot en met vijf jaar, voor wie geen afzonderlijke plaats wordt verlangd, worden kosteloos en zonder vervoerbewijs vervoerd.

§ 2 Kinderen van zes tot en met tien jaar en jongere kinderen, voor wie een afzonderlijke plaats wordt verlangd, worden tegen verlaagde prijzen vervoerd. Behoudens voor de toeslagen voor het gebruik van bepaalde treinen of bepaalde rijtuigen, mogen deze niet meer bedragen dan de halve prijs van de vervoerbewijzen voor volwassenen, onvermin-

derd de afronding der bedragen volgens de voor de spoorweg, die het vervoerbewijs afgeeft, geldende voorschriften.

Deze verlaging behoeft niet te worden verleend op de prijzen van vervoerbewijzen, die reeds een prijsverlaging ten opzichte van de normale prijs voor een enkele reis bevatten.

§ 3 De internationale tarieven kunnen evenwel leeftijdsgrenzen bepalen, die afwijken van de in § 1 en § 2 genoemde, voorzover deze grenzen voor het in § 1 bedoelde kosteloos vervoer niet lager dan vier jaar en voor de in § 2 bedoelde prijsverlagingen niet lager dan tien jaar zijn.

Artikel 14

Bezetting van plaatsen

§ 1 De bezetting, toewijzing en reservering van plaatsen in de treinen worden door de voor de spoorwegen geldende voorschriften geregeld.

§ 2 Onder de in de internationale tarieven bepaalde voorwaarden kan de reiziger een plaats in een hogere rijtuigklasse of een trein van een hogere prijscategorie dan op zijn vervoerbewijs vermeld gebruiken of de reisweg laten veranderen.

Artikel 15

Meenemen van handbagage en dieren in de rijtuigen

§ 1 De reiziger mag makkelijk draagbare voorwerpen (handbagage) kosteloos in de rijtuigen meenemen.

Iedere reiziger heeft voor zijn handbagage slechts de beschikking over de ruimte boven en onder zijn zitplaats of een overeenkomstige andere ruimte, indien het rijtuigen betreft van een speciaal type, met name die met een bagage-ruimte.

§ 2 In de rijtuigen mogen niet worden meegenomen:

- a) stoffen en voorwerpen, die ingevolge artikel 18 e van het vervoer als bagage zijn uitgesloten, behoudens in de bijkomende bepalingen of tarieven bepaalde uitzonderingen;
- b) voorwerpen, die voor de reizigers hinderlijk kunnen zijn of schade kunnen veroorzaken;
- c) voorwerpen, die ingevolge voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties niet in de rijtuigen mogen worden meegenomen;
- d) levende dieren, behoudens in de bijkomende bepalingen of tarieven bepaalde uitzonderingen.

§ 3 De internationale tarieven kunnen bepalen, onder welke voorwaarden in strijd met § 1 en § 2b in de rijtuigen meegenomen voorwerpen niettemin als handbagage of bagage worden vervoerd.

§ 4 De spoorweg heeft bij een ernstig vermoeden van overtreding van § 2a, b en d het recht zich in tegenwoordigheid van de reiziger te overtuigen van de aard van de in de rijtuigen meegenomen voorwerpen. Indien het niet mogelijk is vast te stellen, welke reiziger de te onderzoeken voorwerpen heeft meegenomen, verricht de spoorweg het onderzoek in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen.

§ 5 De reiziger moet de voorwerpen en dieren, die hij in het rijtuig meeneemt, zelf bewaken, behoudens indien dit niet mogelijk is, omdat hij zich in een in § 1 bedoeld rijtuig van een speciaal type bevindt.

§ 6 De reiziger is aansprakelijk voor elke schade, veroorzaakt door de door hem in het rijtuig meegenomen voorwerpen of dieren, tenzij hij bewijst, dat de schade het gevolg is van schuld van de spoorweg, schuld van een derde of omstandigheden, die hij niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen.

Deze bepaling laat de mogelijke aansprakelijkheid van de spoorweg ingevolge artikel 26 onverlet.

Artikel 16

Missen van aansluiting. Opheffing van treinen

§ 1 Indien door vertraging van een trein de aansluiting op een andere trein wordt gemist of indien een trein op het gehele of een deel van het traject wordt opgeheven en de reiziger zijn reis wil voortzetten, moet de spoorweg, voor zover mogelijk, de reiziger met zijn handbagage en bagage zonder enige bijbetaling vervoeren met een trein, die over dezelfde of een andere lijn van de bij de oorspronkelijke reisweg betrokken spoorwegen naar hetzelfde station van bestemming rijdt, teneinde de reiziger zijn bestemming met zo weinig mogelijk vertraging te doen bereiken.

§ 2 De spoorweg moet eventueel op het vervoerbewijs vermelden, dat de aansluiting is gemist of de trein is opgeheven, de geldigheid van het vervoerbewijs voor zover nodig verlengen en het vervoerbewijs geldig maken voor de nieuwe reisweg, voor een hogere rijtuigklasse of voor een trein van een hogere prijscategorie. De tarieven of de dienstregelingen kunnen evenwel het gebruik van bepaalde treinen uitsluiten.

Hoofdstuk II

Bagagevervoer

Artikel 17

Toegelaten voorwerpen

§ 1 Tot het vervoer als bagage zijn voor reisdoeleinden bestemde voorwerpen in koffers, manden, handkoffers, reistassen en andere dergelijke verpakkingen en deze verpakkingen zelf toegelaten.

§ 2 De internationale tarieven kunnen dieren en niet in § 1 bedoelde voorwerpen, met name begeleide motorvoertuigen, die met of zonder aanhanger ten vervoer worden aangeboden, onder bepaalde voorwaarden als bagage toelaten.

§ 3 De tarieven of de dienstregelingen kunnen het vervoer van bagage in bepaalde treinen of bepaalde categorieën van treinen uitsluiten of beperken.

Artikel 18

Uitgesloten voorwerpen

Van het vervoer als bagage zijn uitgesloten:

- a) voorwerpen, waarvan het vervoer in één der betrokken Staten is verboden;
- b) voorwerpen, waarvan het vervoer in één der betrokken Staten aan de postrijen is voorbehouden;
- c) handelswaren;
- d) voorwerpen van een te grote omvang of massa;
- e) gevaarlijke stoffen en voorwerpen, met name geladen vuurwapens, ontplofbare of brandbare stoffen en voorwerpen en verbranding bevorderende, giftige, radioactieve, bijtende, walgingwekkende of besmetting opleverende stoffen; de internationale tarieven kunnen bepaalde van deze stoffen en voorwerpen voorwaardelijk als bagage toelaten.

Artikel 19

Inschrijving en vervoer van bagage

§ 1 Bagage wordt slechts op vertoon van een vervoerbewijs, dat ten minste tot de bestemming van de bagage geldig is, ingeschreven voor de op het vervoerbewijs vermelde reisweg.

Indien het vervoerbewijs voor meer reiswegen geldig is of de plaats van bestemming door meer stations bediend wordt, moet de reiziger de te volgen reisweg of het station waarvoor de bagage moet worden ingeschreven nauwkeurig aangeven. De spoorweg is niet aansprakelijk voor de gevolgen van de niet-nakoming van deze bepaling door de reiziger.

§ 2 Indien de tarieven zulks bepalen, kan de reiziger tijdens de geldigheidsduur van het vervoerbewijs bagage doen inschrijven voor het gehele of willekeurige delen van het traject.

§ 3 De tarieven bepalen, of en onder welke voorwaarden bagage ten vervoer kan worden toegelaten zonder vertoon van een vervoerbewijs of voor een andere dan op het vervoerbewijs vermelde reisweg. Indien de tarieven bepalen, dat bagage ten vervoer kan worden toegelaten zonder vertoon van een vervoerbewijs, zijn de bepalingen van de Uniforme Regelen betreffende de rechten en verplichtingen van de reiziger met betrekking tot zijn bagage van overeenkomstige toepassing op de afzender van de bagage.

§ 4 De prijs voor het vervoer van bagage moet bij de inschrijving worden betaald.

§ 5 Overigens gelden voor de wijze van inschrijving van bagage de voor het station van inschrijving geldende voorschriften.

§ 6 De reiziger kan volgens de voor het station van inschrijving geldende voorschriften aangeven, met welke trein zijn bagage moet worden verzonden. Indien de reiziger van deze mogelijkheid geen gebruik maakt, geschiedt het vervoer met de eerste in aanmerking komende trein.

Indien bagage op een overgangstation moet worden overgeladen, moet deze met de eerste voor regelmatig bagagevervoer aangewezen trein verder vervoerd worden.

Het vervoer van bagage kan onder vorengenoemde voorwaarden slechts geschieden, indien de bij vertrek of onderweg door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten zich daartegen niet verzetten.

Artikel 20

Bagagebewijs

§ 1 Bij de inschrijving van de bagage wordt aan de reiziger een bagagebewijs afgegeven.

§ 2 Op de voor een internationaal vervoer afgegeven bagagebewijzen moet de afkorting CIV voorkomen. Bij wijze van overgang is het teken Φ toegelaten.

§ 3 De internationale tarieven of de overeenkomsten tussen de spoorwegen bepalen de vorm en de inhoud van de bagagebewijzen, alsmede de taal en de lettertekens, waarmee zij moeten worden bedrukt en ingevuld.

§ 4 Behoudens de in de internationale tarieven bepaalde uitzonderingen, moeten de bagagebewijzen bevatten:

- a) de stations van vertrek en bestemming;
- b) de vervoersroute;
- c) de dag van overhandiging en de trein, waarmee de bagage moet worden verzonden;
- d) het aantal reizigers;
- e) het aantal en de massa van de colli;
- f) de vervoerprijs en de overige kosten.

§ 5 De reiziger moet zich bij de inontvangstneming van het bagagebewijs ervan overtuigen, dat dit met zijn aanwijzingen overeenstemt.

Artikel 21

Toestand, aard, verpakking en merking van de bagage

§ 1 De spoorweg kan colli, waarvan de toestand of aard ondeugdelijk of de verpakking onvoldoende is of die duidelijke tekenen van beschadiging vertonen, weigeren. Indien hij ze niettemin aanneemt, kan hij een desbetreffende vermelding op het bagagebewijs aanbrengen. De inontvangstneming door de reiziger van een bagagebewijs met een dergelijke vermelding geldt als bewijs, dat de reiziger de juistheid van deze vermelding heeft erkend.

§ 2 De reiziger moet op een goed-zichtbare plaats op elk collo een houdbare, duidelijke en onuitwisbare aanduiding, die elke verwarring uitsluit, plaatsen van:

- a) zijn naam en zijn adres;
- b) het station en het land van bestemming.

Vervallen aanduidingen moeten door de reiziger onleesbaar worden gemaakt of worden verwijderd.

De spoorweg kan colli, die de voorgeschreven aanduidingen niet bevatten, weigeren.

Artikel 22

Aansprakelijkheid van de reiziger. Onderzoek. Boete

§ 1 De reiziger is aansprakelijk voor alle gevolgen van de niet-nakoming van de artikelen 17, 18 en 21, § 2.

§ 2 De spoorweg heeft bij een ernstig vermoeden van overtreding het recht te onderzoeken, of de inhoud van de bagage aan de voorschriften voldoet, indien de wetten of reglementen van de Staat waar het onderzoek moet geschieden, zulks niet verbieden. De reiziger moet worden uitgenodigd bij het onderzoek tegenwoordig te zijn. Indien hij niet verschijnt of indien hij niet kan worden bereikt, moet het onderzoek in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen geschieden.

§ 3 Indien een overtreding wordt vastgesteld, moet de reiziger de door het onderzoek veroorzaakte kosten betalen.

In geval van overtreding van de artikelen 17 en 18 kan de spoorweg een in de internationale tarieven bepaalde boete vorderen, onverminderd de betaling van een vervoerprijs-verschil en een eventuele schadevergoeding.

Artikel 23

Aflevering

§ 1 Aflevering van bagage geschiedt tegen afgifte van het bagagebewijs en eventueel tegen betaling van de op de zending drukkende kosten. De spoorweg heeft het recht, doch niet de verplichting, te onderzoeken of de houder van het bagagebewijs bevoegd is tot inontvangstneming.

§ 2 Met aflevering aan de houder van het bagagebewijs worden, indien zulks volgens de voor het station van aflevering geldende voorschriften geschiedt, gelijk gesteld:

a) de afgifte van de bagage aan de douane- of belastinginstanties in hun niet door de spoorweg beheerde expeditie- en opslagruimten;

b) het toevertrouwen van levende dieren aan een derde.

§ 3 De houder van het bagagebewijs kan aan het bagageloket van het station van bestemming de aflevering van de bagage verlangen, zodra na aankomst van de trein, waarmee de bagage moest worden vervoerd, de voor de terbeschikkingstelling en eventueel de vervulling van de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten benodigde tijd is verstreken.

§ 4 Bij gebreke van afgifte van het bagagebewijs is de spoorweg slechts verplicht de bagage af te leveren aan degene die zijn recht

bewijst; bij onvoldoende bewijslevering kan de spoorweg een zekerheid verlangen.

§ 5 De bagage wordt afgeleverd op het station, waarvoor hij is ingeschreven. Evenwel kan op tijdig verzoek van de houder van het bagagebewijs, indien de omstandigheden en de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties zich daartegen niet verzetten, de bagage worden teruggegeven op het station van vertrek of afgeleverd op een onderweg-station, tegen afgifte van het bagagebewijs en, indien de tarieven zulks bepalen, op vertoon van het vervoerbewijs.

§ 6 De houder van het bagagebewijs, aan wie de bagage niet volgens § 3 is afgeleverd, kan verlangen, dat de dag en het uur, waarop hij om de aflevering heeft gevraagd, op het bagagebewijs worden vermeld.

§ 7 Indien de rechthebbende hierom vraagt, moet de spoorweg in zijn tegenwoordigheid de bagage onderzoeken, ten einde een beweerde schade vast te stellen. De rechthebbende kan de inontvangstneming van de bagage weigeren, indien de spoorweg aan zijn verzoek geen gevolg geeft.

§ 8 Overigens gelden voor de wijze van aflevering van bagage de voor het station van aflevering geldende voorschriften.

Hoofdstuk III

Gemeenschappelijke bepalingen voor het vervoer van reizigers en bagage

Artikel 24

Nakoming van overheidsvoorschriften

De reiziger moet de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties met betrekking tot zijn persoon, de door hem meegenomen dieren en het onderzoek van zijn handbagage in acht nemen. Hij moet bij dit onderzoek tegenwoordig zijn, behoudens de in de wetten en reglementen van elke Staat bepaalde uitzonderingen. De spoorweg is jegens de reiziger niet aansprakelijk voor de schade als gevolg van de niet-nakoming van deze verplichtingen door de reiziger.

Artikel 25

Terugbetaling en bijbetaling

§ 1 De vervoerprijs wordt geheel of gedeeltelijk terugbetaald, indien:

- a) het vervoerbewijs niet of slechts gedeeltelijk is gebruikt;
- b) het vervoerbewijs wegens plaatsgebrek is gebruikt in een lagere

rijtuigklasse of een trein van een lagere prijscategorie dan op het vervoerbewijs vermeld;

c) de bagage op het station van vertrek is teruggenomen of op een onderweg-station is afgeleverd.

§ 2 De internationale tarieven bepalen, welke bewijsstukken bij het verzoek tot terugbetaling moeten worden overgelegd, de terug te betalen bedragen en de daarvan af te trekken kosten.

Deze tarieven kunnen de terugbetaling van de vervoerprijs in bepaalde gevallen uitsluiten of daaraan voorwaarden verbinden.

§ 3 Elk op de voorgaande paragrafen of op artikel 10, § 1 b gegrond verzoek tot terugbetaling vervalt, indien het niet binnen zes maanden bij de spoorweg is ingediend. De termijn begint voor vervoerbewijzen op de dag volgend op de afloop van hun geldigheid en voor bagagebewijzen op de dag van hun afgifte.

§ 4 In geval van onjuiste toepassing van een tarief of van vergissing bij de berekening of de inning van de vervoerprijs en van andere kosten moet het te veel of te weinig geïnde bedrag slechts door de spoorweg terugbetaald of aan de spoorweg bijbetaald worden, indien het verschil meer dan één rekeneenheid per vervoerbewijs of bagagebewijs bedraagt.

§ 5 Voor de berekening van het te veel of te weinig geïnde bedrag moet de officiële omrekeningskoers van de dag, waarop de vervoerprijs werd geïnd, worden toegepast. Indien de betaling in een andere munteenheid dan die van de inning geschiedt, is de koers van de dag van deze betaling van toepassing.

§ 6 In alle in dit artikel niet geregelde gevallen en bij gebreke van een overeenkomst tussen de spoorwegen zijn de in de Staat van vertrek geldende voorschriften van toepassing.

TITEL III

Aansprakelijkheid

Hoofdstuk I

Aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers

Artikel 26

Grond van de aansprakelijkheid

§ 1 De spoorweg is aansprakelijk voor de schade, die is ontstaan door dood, verwonding of ander lichamelijk of geestelijk letsel van een reiziger.

ger als gevolg van een aan de reiziger tijdens zijn verblijf in de rijtuigen of bij het in- of uitstappen overkomen ongeval in verband met de uitoefening van het spoorwegbedrijf.

De spoorweg is bovendien aansprakelijk voor de schade, die is ontstaan door geheel of gedeeltelijk verlies of door beschadiging van voorwerpen, die het slachtoffer van een dergelijk ongeval op zich droeg of bij zich had als handbagage, dieren daaronder begrepen.

§ 2 De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven:

a) indien het ongeval een gevolg is van omstandigheden buiten de bedrijfsuitoefening, die de spoorweg ondanks de naar de aard van het geval vereiste zorgvuldigheid niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen;

b) geheel of gedeeltelijk, naarmate het ongeval een gevolg is van schuld van de reiziger of een gedrag van deze, dat niet met het normale gedrag van reizigers overeenstemt;

c) indien het ongeval een gevolg is van het gedrag van een derde, dat de spoorweg, ondanks de naar de aard van het geval vereiste zorgvuldigheid, niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen; indien de aansprakelijkheid van de spoorweg daardoor niet is uitgesloten, is hij geheel aansprakelijk binnen de grenzen van de Uniforme Regelen en onverminderd eventueel verhaal op de derde.

§ 3 De Uniforme Regelen laten de aansprakelijkheid van de spoorweg in de niet in § 1 bedoelde gevallen onverlet.

§ 4 De in de zin van dit hoofdstuk aansprakelijke spoorweg is degene, die volgens de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst van de lijnen de lijn exploiteert, waarop het ongeval is voorgevallen. Indien er volgens deze lijst co-exploitatie door twee spoorwegen is, is elk van hen aansprakelijk.

Artikel 27

Schadevergoeding bij dood

§ 1 Bij dood van de reiziger omvat de schadevergoeding:

a) de ten gevolge van het overlijden noodzakelijke kosten, met name die van het vervoer van het stoffelijk overschot, de begrafenis en de crematie;

b) indien de dood niet onmiddellijk is ingetreden, de in artikel 28 bedoelde schade.

§ 2 Indien door de dood van de reiziger andere personen, jegens welke hij een wettelijke onderhoudsplicht had of in de toekomst gehad zou

hebben, hun ondersteuning verliezen, moeten ook deze voor dit verlies schadeloos gesteld worden. De vordering tot schadevergoeding van personen, waarvan de reiziger zonder wettelijke verplichting het onderhoud verzorgde, blijft onderworpen aan het nationale recht.

Artikel 28

Schadevergoeding bij verwonding

Bij verwonding of ander lichamelijk of geestelijk letsel van de reiziger omvat de schadevergoeding:

- a) de noodzakelijke kosten, met name die van de behandeling en het vervoer;
- b) de door gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid of vermeerdering van behoeften ontstane schade.

Artikel 29

Vergoeding van andere schade

Het nationale recht bepaalt, of en in welke mate de spoorweg andere dan de in de artikelen 27 en 28 bedoelde schade, met name morele en fysische schade (*pretium doloris*) en esthetische schade, moet vergoeden.

Artikel 30

Wijze en beperking van de schadevergoeding bij dood of verwonding

§ 1 De in de artikelen 27, § 2 en 28 b bedoelde schadevergoeding moet als kapitaal worden toegekend. Indien evenwel het nationale recht de toekenning van een rente toelaat, wordt de vergoeding op deze wijze toegekend, indien de gewonde reiziger of de in artikel 27, § 2 bedoelde rechthebbenden zulks verlangen.

§ 2 Het bedrag van de overeenkomstig § 1 toe te kennen schadevergoeding wordt bepaald volgens het nationale recht. Voor de toepassing van de Uniforme Regelen geldt per reiziger evenwel een maximum-bedrag van 70 000 rekeneenheden in kapitaal of in een met dit kapitaal overeenstemmende jaarlijkse rente, indien in het nationale recht een lager maximum-bedrag is bepaald.

Artikel 31

Beperking van de schadevergoeding bij verlies of beschadiging van voorwerpen

Indien de spoorweg ingevolge artikel 26, § 1, tweede is, moet hij per reiziger de schade tot ten hoogste een bedrag van 700 rekeneenheden vergoeden.

Artikel 32

Verbod tot beperking van aansprakelijkheid

Bepalingen in tarieven en in tussen de spoorweg en de reiziger gesloten bijzondere contracten, die de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood of verwonding van reizigers bij voorbaat geheel of gedeeltelijk uitsluiten, die op de spoorweg rustende bewijslast omkeren of lagere dan de in de artikelen 30, § 2 en 31 bepaalde bedragen vaststellen, zijn van rechtswege nietig. Deze nietigheid heeft evenwel geen nietigheid van de vervoerovereenkomst ten gevolge.

Artikel 33

Gecombineerd vervoer

§ 1 Behoudens § 2, zijn de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers niet van toepassing op schaden, die zijn ontstaan tijdens het vervoer op niet-spoorweglijnen, ingeschreven op de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst.

§ 2 Indien evenwel spoorrijtuigen per veerboot worden vervoerd, zijn de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers van toepassing op de in artikel 26, § 1 bedoelde schaden als gevolg van een aan de reiziger tijdens zijn verblijf in die rijtuigen of bij het in- of uitstappen overkomen ongeval in verband met de uitoefening van het spoorwegbedrijf.

Voor de toepassing van de voorgaande alinea wordt onder „Staat, op wiens grondgebied het ongeval aan de reiziger is overkomen” verstaan, de Staat onder wiens vlag de veerboot vaart.

§ 3 Indien de spoorweg zich ten gevolge van buitengewone omstandigheden gedwongen ziet zijn exploitatie tijdelijk te onderbreken en de reizigers met een ander middel van vervoer vervoert of doet vervoeren, is hij volgens het voor dat vervoermiddel geldende recht aansprakelijk. Niettemin blijven artikel 18 van het Verdrag en de artikelen 8, 48 tot en met 53 en 55 van de Uniforme Regelen van toepassing.

Hoofdstuk II

Aansprakelijkheid van de spoorweg voor bagage

Artikel 34

Collectieve aansprakelijkheid van de spoorwegen

§ 1 De spoorweg, die bagage ten vervoer heeft aangenomen tegen afgifte van een bagagebewijs, is aansprakelijk voor de uitvoering van het vervoer op het gehele traject tot aan de aflevering.

§ 2 Elke opvolgende spoorweg treedt door het enkele feit, dat hij de bagage overneemt, tot de vervoerovereenkomst toe en aanvaardt de daaruit voortvloeiende verplichtingen, onverminderd de bepalingen van artikel 51, § 3 betreffende de spoorweg van bestemming.

Artikel 35

Omvang van de aansprakelijkheid

§ 1 De spoorweg is aansprakelijk voor de schade, die door geheel of gedeeltelijk verlies of door beschadiging van bagage vanaf de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering of door vertraging in de aflevering is ontstaan.

§ 2 De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering een gevolg is van schuld van de reiziger, een niet aan de spoorweg te wijten opdracht van de reiziger, eigen gebrek van de bagage of omstandigheden die de spoorweg niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen.

§ 3 De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien het verlies of de beschadiging een gevolg is van de bijzondere risico's, verbonden aan één of meer der volgende feiten:

- a) afwezigheid of gebrekkige toestand van de verpakking;
- b) bijzondere aard van de bagage;
- c) verzending als bagage van van het vervoer uitgesloten voorwerpen.

Artikel 36

Bewijslast

§ 1 Het bewijs, dat het verlies, de beschadiging of de vertraging in de aflevering door één der in artikel 35, § 2 genoemde feiten is veroorzaakt, rust op de spoorweg.

§ 2 Indien de spoorweg bewijst, dat het verlies of de beschadiging, gelet op de feitelijke omstandigheden, kan zijn ontstaan uit één of meer van de in artikel 35, § 3 genoemde bijzondere risico's, wordt vermoed, dat de schade daardoor is veroorzaakt. De rechthebbende heeft evenwel het recht te bewijzen, dat de schade geheel of gedeeltelijk niet door één dezer gevaren is veroorzaakt.

Artikel 37

Vermoeden van verlies van bagage

§ 1 De rechthebbende kan zonder nadere bewijsvoering een collo als verloren beschouwen, indien het niet binnen veertien dagen na het overeenkomstig artikel 23, § 3 gedane verzoek tot aflevering aan hem is afgeleverd of te zijner beschikking is gesteld.

§ 2 Indien een als verloren beschouwd collo binnen een jaar na het verzoek tot aflevering wordt teruggevonden, moet de spoorweg daarvan kennisgeven aan de rechthebbende, indien zijn adres bekend is of kan worden opgespoord.

§ 3 Binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving kan de rechthebbende verlangen, dat het collo hem op één der stations van het traject wordt afgeleverd. In dit geval moet hij de kosten voor het vervoer van het collo van het station van verzending tot het station van aflevering betalen en de ontvangen schadevergoeding, onder aftrek van de daarin eventueel begrepen kosten, terugbetalen. Hij behoudt niettemin zijn in artikel 40 bedoelde recht op schadevergoeding voor vertraging in de aflevering.

§ 4 Indien het teruggevonden collo niet binnen de in § 3 bedoelde termijn is opgeëist of indien het collo meer dan een jaar na het verzoek tot aflevering wordt teruggevonden, beschikt de spoorweg daarover volgens de wetten en reglementen van de Staat, waartoe hij behoort.

Artikel 38

Schadevergoeding bij verlies

§ 1 Bij geheel of gedeeltelijk verlies van bagage moet de spoorweg, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, betalen:

a) indien het bedrag van de schade is bewezen, een aan dit bedrag gelijke schadevergoeding, die echter niet meer kan bedragen dan 34 rekeneenheden per ontbrekend kilogram bruto-massa of 500 rekeneenheden per collo;

b) indien het bedrag van de schade niet is bewezen, een schadevergoeding van 10 rekeneenheden per ontbrekend kilogram bruto-massa of 150 rekeneenheden per collo.

De wijze van vergoeding, per ontbrekend kilogram of per collo, wordt door de internationale tarieven bepaald.

§ 2 De spoorweg moet bovendien de vervoerprijs, de douanerechten en de overige ter zake van het vervoer van het verloren collo betaalde bedragen terugbetalen.

Artikel 39

Schadevergoeding bij beschadiging

§ 1 Bij beschadiging van bagage moet de spoorweg, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, een schadevergoeding betalen tot een bedrag gelijk aan de waardevermindering van de bagage.

§ 2 De schadevergoeding kan niet meer bedragen dan:

a) het bij geheel verlies te betalen bedrag, indien de gehele bagage door de beschadiging in waarde is verminderd;

b) het bij verlies van het in waarde verminderde gedeelte te betalen bedrag, indien slechts een gedeelte van de bagage door de beschadiging in waarde is verminderd.

Artikel 40

Schadevergoeding bij vertraging in de aflevering

§ 1 Bij vertraging in de aflevering van bagage moet de spoorweg voor elk tijdvak van 24 uur of gedeelte daarvan te rekenen vanaf het verzoek tot aflevering, doch met een maximum van veertien dagen, betalen:

a) indien de rechthebbende bewijst, dat daardoor een schade, met inbegrip van een beschadiging, is ontstaan, een aan het bedrag van de schade gelijke schadevergoeding tot het hoogste 0.40 rekeneenheid per kilogram bruto-massa of 7 rekeneenheden per collo van de verstraagd afgeleverde bagage;

b) indien de rechthebbende niet bewijst, dat daardoor een schade is ontstaan, een forfaitaire schadevergoeding van 0.07 rekeneenheid per kilogram bruto-massa of 1.40 rekeneenheden per collo van de verstraagd afgeleverde bagage.

De wijze van vergoeding, per kilogram of per collo, wordt door de internationale tarieven bepaald.

§ 2 Bij geheel verlies van de bagage kan niet zowel de in § 1 bedoelde schadevergoeding als die van artikel 38 verschuldigd zijn.

§ 3 Bij gedeeltelijk verlies van de bagage wordt de in § 1 bedoelde schadevergoeding voor het niet-verloren gedeelte betaald.

§ 4 Bij niet als gevolg van vertraging in de aflevering ontstane beschadiging van de bagage kan zowel de in § 1 bedoelde schadevergoeding als die van artikel 39 verschuldigd zijn.

§ 5 In geen geval kan de som van de in § 1 bedoelde schadevergoeding en die van de artikelen 38 en 39 hoger zijn dan de schadevergoeding die verschuldigd is bij geheel verlies van de bagage.

Artikel 41

Begeleide motorvoertuigen

§ 1 Bij aan de spoorweg te wijten vertraging in de verlading of bij vertraging in de aflevering van een begeleid motorvoertuig moet de spoorweg, indien de rechthebbende bewijst, dat daardoor een schade is ontstaan, een schadevergoeding betalen die niet meer kan bedragen dan de vervoerprijs van het voertuig.

§ 2 Indien de rechthebbende, bij aan de spoorweg te wijten vertraging in de verlading, afziet van uitvoering van de vervoerovereenkomst, wordt de vervoerprijs van het voertuig en van de reizigers aan hem terugbetaald. Bovendien kan hij, indien hij bewijst, dat door de vertraging een schade is ontstaan, een schadevergoeding vorderen, die niet meer kan bedragen dan de vervoerprijs van het voertuig.

§ 3 Bij geheel of gedeeltelijk verlies van een voertuig wordt de aan de rechthebbende voor de bewezen schade te betalen schadevergoeding berekend volgens de gebruikelijke waarde van het voertuig, doch kan deze vergoeding niet meer dan 4000 rekeneenheden bedragen. Een al dan niet beladen aanhanger wordt als een voertuig beschouwd.

§ 4 Met betrekking tot in het voertuig achtergelaten voorwerpen is de spoorweg slechts aansprakelijk voor door zijn schuld veroorzaakte schade. De in totaal te betalen schadevergoeding kan niet meer dan 700 rekeneenheden bedragen.

Met betrekking tot op het voertuig achtergelaten voorwerpen is de spoorweg niet aansprakelijk.

§ 5 Overigens gelden de bepalingen betreffende de aansprakelijkheid voor bagage eveneens voor het vervoer van begeleide motorvoertuigen.

Hoofdstuk III

Gemeenschappelijke bepalingen betreffende de aansprakelijkheid

Artikel 42

Schadevergoeding bij opzet of grove schuld

Indien de schade een gevolg is van opzet of grove schuld van de

spoorweg, zijn de bepalingen van de artikelen 30, 31 en 38 tot en met 41 van de Uniforme Regelen of die van het nationale recht, die de schadevergoeding tot een bepaald bedrag beperken, niet van toepassing.

Bij grove schuld is de schadevergoeding voor verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering evenwel beperkt tot het tweevoud van de in de artikelen 38 tot en met 41 bedoelde maxima.

Artikel 43

Rente over de schadevergoeding

§ 1 De rechthebbende kan rente ten bedrage van vijf procent 's jaars over de schadevergoeding verlangen, vanaf de dag van de in artikel 49 bedoelde vordering buiten rechte of, bij gebreke daarvan, vanaf de dag van de vordering in rechte.

§ 2 Voor de ingevolge de artikelen 27 en 28 verschuldigde schadevergoeding loopt de rente evenwel eerst vanaf de dag, waarop de voor de vaststelling van het vergoedingsbedrag bepalende feiten zijn voorgevallen, indien deze dag later ligt dan die van de vordering in of buiten rechte.

§ 3 Met betrekking tot bagage is de rente slechts verschuldigd, indien de schadevergoeding meer bedraagt dan 4 rekeneenheden per bagagebewijs.

§ 4 Met betrekking tot bagage loopt, indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de voor de definitieve regeling van de vordering nodige bewijsstukken aan de spoorweg overlegt, de rente niet tussen de afloop van deze termijn en de daadwerkelijke overlegging van de stukken.

Artikel 44

Aansprakelijkheid bij een kernongeval

De spoorweg is ontheven van de ingevolge de Uniforme Regelen op hem rustende aansprakelijkheid, indien de schade is veroorzaakt door een kernongeval en de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is ingevolge de wetten en reglementen van een Staat, die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 45

Aansprakelijkheid van de spoorweg voor zijn personeel

De spoorweg is aansprakelijk voor zijn personeel en voor andere

personen, van wier diensten hij gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer.

Indien evenwel dit personeel of deze andere personen, op verzoek van een reiziger diensten verrichten, waartoe de spoorweg niet verplicht is, worden zij geacht te handelen voor rekening van de reiziger, aan wie zij deze diensten verlenen.

Artikel 46

Andere vorderingen

In alle gevallen, waarvoor de Uniforme Regelen gelden, kan een vordering tot schadevergoeding, ongeacht de rechtsgrond, tegen de spoorweg slechts worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze regelen.

Hetzelfde geldt voor een tegen het personeel en de andere personen, voor wie de spoorweg ingevolge artikel 45 aansprakelijk is, ingestelde vordering.

Artikel 47

Bijzondere bepalingen

§ 1 Behoudens artikel 41, wordt de aansprakelijkheid van de spoorweg voor schade ten gevolge van vertraging of opheffing van een trein of missen van een aansluiting geregeld door de wetten en reglementen van de Staat, waar het feit is voorgevallen.

§ 2 Behoudens artikel 26, is de spoorweg met betrekking tot voorwerpen en dieren, die de reiziger ingevolge artikel 15, § 5 zelf moet bewaken, en voorwerpen, die de reiziger op zich draagt, slechts aansprakelijk voor door zijn schuld veroorzaakte schade.

§ 3 De overige artikelen van Titel III en Titel IV zijn op de gevallen van § 1 en 2 niet van toepassing.

TITEL IV

Vordering in en buiten rechte

Artikel 48

Vaststelling van gedeeltelijk verlies of beschadiging van bagage

§ 1 Indien een gedeeltelijk verlies of een beschadiging van bagage door de spoorweg wordt ontdekt of vermoed of door de rechthebbende wordt beweerd, moet de spoorweg onverwijld en zo mogelijk in tegenwoordigheid van de rechthebbende een proces-verbaal opmaken, dat

naar gelang van de aard van de schade de toestand en de massa van de bagage en zo mogelijk de omvang, de oorzaak en het tijdstip van ontstaan van de schade vermeldt.

Een afschrift van dit proces-verbaal moet kosteloos aan de rechthebbende worden verstrekt.

§ 2 Indien de rechthebbende niet met de vermeldingen in het proces-verbaal instemt, kan hij verlangen, dat de toestand en de massa van de bagage en de oorzaak en het bedrag van de schade wordt vastgesteld door een door partijen of de rechter benoemde deskundige. De procedure is onderworpen aan de wetten en reglementen van de Staat, waar de vaststelling geschiedt.

§ 3 Bij verlies van colli moet de rechthebbende ten behoeve van het onderzoek door de spoorweg een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de verloren colli geven.

Artikel 49

Vordering buiten rechte

§ 1 Vorderingen buiten rechte met betrekking tot de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers moeten schriftelijk bij één der volgende spoorwegen worden ingediend:

- a) de aansprakelijke spoorweg; indien ingevolge artikel 26, § 4 twee spoorwegen aansprakelijk zijn, bij één van hen;
- b) de spoorweg van vertrek;
- c) de spoorweg van bestemming;
- d) de spoorweg van de woonplaats of de gewone verblijfplaats van de reiziger, voor zover de Maatschappelijke Zetel van deze spoorweg zich op het grondgebied van een Lid-Staat bevindt.

§ 2 Andere vorderingen buiten rechte met betrekking tot de vervoerovereenkomst moeten schriftelijk bij de in artikel 51, § 2 en 3 bedoelde spoorweg worden ingediend.

Bij de regeling van de vordering kan de spoorweg de teruggave van de vervoerbewijzen of bagagebewijzen verlangen.

§ 3 Tot het indienen van een vordering buiten rechte zijn gerechtigd de personen, die volgens artikel 50 gerechtigd zijn een vordering in rechte tegen de spoorweg in te stellen.

§ 4 Het vervoerbewijs, het bagagebewijs en de overige bescheiden, die de rechthebbende bij zijn vordering wil voegen, moeten worden overgelegd in origineel of in, op verzoek van de spoorweg, behoorlijk gewaarmerkt afschrift.

Artikel 50

Personen, die een vordering in rechte tegen de spoorweg kunnen instellen

Een vordering in rechte kan tegen de spoorweg worden ingesteld door degene, die het vervoerbewijs of het bagagebewijs overlegt of, bij gebreke daarvan, zijn recht op andere wijze bewijst.

Artikel 51

Spoorwegen, tegen welke een vordering in rechte kan worden ingesteld

§ 1 Een op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vordering in rechte kan slechts worden ingesteld tegen de in de zin van artikel 26, § 4 aansprakelijke spoorweg. In geval van co-exploitatie tussen spoorwegen heeft de eiser de keuze tussen beide.

§ 2 Een vordering in rechte tot terugbetaling van een ingevolge de vervoerovereenkomst betaald bedrag kan worden ingesteld tegen de spoorweg, die dit bedrag heeft geïnd, of tegen de spoorweg, ten bate waarvan dit bedrag is geïnd.

§ 3 Andere vorderingen in rechte uit de vervoerovereenkomst kunnen worden ingesteld tegen de spoorweg van vertrek, de spoorweg van bestemming of de spoorweg waarop het feit, waaruit de vordering is ontstaan, is voorgevallen.

Tegen de spoorweg van bestemming kan de vordering zelfs worden ingesteld, indien deze de bagage niet heeft overgenomen.

§ 4 Indien de eiser de keuze tussen verschillende spoorwegen heeft, vervalt zijn keuzerecht, zodra de vordering tegen één van hen in rechte is ingesteld.

§ 5 Een vordering in rechte kan tegen een andere dan de in de § 2 en 3 bedoelde spoorwegen worden ingesteld bij wijze van tegenvordering of exceptie in een geding over een op dezelfde vervoerovereenkomst gegronde vordering.

Artikel 52

Bevoegdheid

§ 1 Op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vorderingen in rechte kunnen slechts worden ingesteld bij de bevoegde rechter van de Staat, op wiens grondgebied het ongeval aan de reiziger is overkomen, tenzij in overeenkomsten tussen de Staten of concessies anders is bepaald.

§ 2 Andere op de Uniforme Regelen gegronde vorderingen in rechte kunnen slechts worden ingesteld bij de bevoegde rechter van de Staat, waartoe de gedaagde spoorweg behoort, tenzij in overeenkomsten tussen de Staten of concessies anders is bepaald.

Indien een spoorweg in verschillende Staten zelfstandige netten exploiteert, wordt elk dezer netten als een afzonderlijke spoorweg beschouwd voor de toepassing van deze paragraaf.

Artikel 53

Verval van de vordering wegens aansprakelijkheid in geval van dood en verwonding van reizigers

§ 1 Elke op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vordering vervalt, indien de rechthebbende niet binnen drie maanden, nadat hij van de schade kennis heeft gekregen, van het aan de reiziger overkomen ongeval heeft kennis gegeven aan één der spoorwegen, bij wie een vordering buiten rechte volgens artikel 49, § 1 kan worden ingesteld.

Indien de rechthebbende mondeling van het ongeval kennis geeft aan de spoorweg, moet deze aan hem een bevestiging van deze mondelinge kennisgeving afgeven.

§ 2 De vordering vervalt evenwel niet, indien:

a) de rechthebbende binnen de in § 1 bedoelde termijn een vordering buiten rechte bij één der in artikel 49, § 1 bedoelde spoorwegen heeft ingediend;

b) de aansprakelijke spoorweg of, indien ingevolge artikel 26, § 4 twee spoorwegen aansprakelijk zijn, één van hen binnen de in § 1 bedoelde termijn op een andere wijze van het aan de reiziger overkomen ongeval kennis heeft gekregen;

c) van het ongeval niet of te laat is kennis gegeven ten gevolge van niet aan de rechthebbende te wijten omstandigheden;

d) de rechthebbende bewijst, dat het ongeval is veroorzaakt door schuld van de spoorweg.

Artikel 54

Verval van de vordering uit de overeenkomst van bagagevervoer

§ 1 Door de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende vervalt elke vordering tegen de spoorweg uit de vervoerovereenkomst wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering.

§ 2 De vordering vervalt evenwel niet:

a) bij gedeeltelijk verlies of beschadiging, indien:

1. het verlies of de beschadiging overeenkomstig artikel 48 is vastgesteld vóór de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende;

2. de vaststelling, die overeenkomstig artikel 48 had moeten geschieden, slechts door schuld van de spoorweg achterwege is gebleven;

b) bij uiterlijk niet waarneembare schade, die is vastgesteld na de inontvangstneming van de bagage door de rechthebbende, indien deze:

1. de vaststelling overeenkomstig artikel 48 onmiddellijk na de ontdekking van de schade en binnen drie dagen na de inontvangstneming van de bagage verlangt en

2. bovendien bewijst, dat de schade tussen de aanneming ten vervoer en de aflevering is ontstaan;

c) bij vertraging in de aflevering, indien de rechthebbende binnen een en twintig dagen zijn rechten bij één der in artikel 51, § 3 bedoelde spoorwegen heeft doen gelden;

d) indien de rechthebbende bewijst, dat de schade een gevolg is van opzet of grove schuld van de spoorweg.

Artikel 55

Verjaring van de vordering

§ 1 De op de aansprakelijkheid van de spoorweg in geval van dood en verwonding van reizigers gegronde vorderingen tot schadevergoeding verjaren:

a) voor de reiziger door verloop van drie jaar na de dag van het ongeval;

b) voor de andere rechthebbenden door verloop van drie jaar na de dag van het overlijden van de reiziger, doch van ten hoogste vijf jaar na de dag van het ongeval.

§ 2 Andere vorderingen uit de vervoerovereenkomst verjaren door verloop van één jaar.

De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar, indien de vordering gegrond is op:

a) een opzettelijk veroorzaakte schade;

b) bedrog.

§ 3 De in § 2 bedoelde verjaring begint bij vorderingen:

a) tot schadevergoeding wegens geheel verlies: op de veertiende dag na afloop van de in artikel 23, § 3 bedoelde termijn;

b) tot schadevergoeding wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of vertraging in de aflevering: op de dag van de aflevering;

c) tot betaling of terugbetaling van de vervoerprijs, bijkomende kosten of boeten of tot correctie in geval van onjuiste toepassing van een tarief of van vergissing bij de berekening of de inning: op de dag van betaling of, indien niet betaald is, op de dag waarop had moeten worden betaald;

d) tot betaling van door de douane of andere overheidsinstanties nagevorderde rechten: op de dag van deze navordering;

e) in alle overige gevallen betreffende het reizigersvervoer: op de dag van afloop van de geldigheid van het vervoerbewijs.

De als begin van de verjaringstermijn vermelde dag is nimmer in deze termijn begrepen.

§ 4 Indien overeenkomstig artikel 49 een vordering buiten rechte met de nodige bewijsstukken bij de spoorweg is ingediend, is de verjaring geschorst tot de dag, waarop de spoorweg de vordering schriftelijk afwijst en de stukken teruggeeft. Bij gedeeltelijke erkenning van de vordering begint de verjaringstermijn weer te lopen voor het nog-betwiste gedeelte van de vordering. Het bewijs van de ontvangst van de vordering of van het antwoord en van de teruggave van de stukken rust op degene, die zich daarop beroept.

Latere vorderingen buiten rechte met dezelfde inhoud schorsen de verjaring niet.

§ 5 Een verjaarde vordering kan niet meer in rechte worden ingesteld, zelfs niet bij wijze van tegenvordering of exceptie.

§ 6 Behoudens de voorafgaande bepalingen, geldt voor de schorsing en de stuiting van de verjaring het nationale recht.

TITEL V

Onderlinge betrekkingen tussen de spoorwegen

Artikel 56

Verrekening tussen spoorwegen

Elke spoorweg moet aan de betrokken spoorwegen het hun toekomende aandeel van een vervoerprijs, die hij geïnd heeft of had moeten innen, betalen.

Artikel 57

Regres bij verlies of beschadiging

§ 1 De spoorweg, die volgens de Uniforme Regelen een schadever-

goeding wegens geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging van bagage heeft betaald, heeft recht van regres jegens de bij het vervoer betrokken spoorwegen overeenkomstig de volgende bepalingen:

a) de spoorweg, die de schade heeft veroorzaakt, is daarvoor alléén aansprakelijk;

b) indien de schade is veroorzaakt door meer spoorwegen, is elk van hen aansprakelijk voor de door hem veroorzaakte schade; is deze toedeling niet mogelijk, dan wordt de schadevergoeding onder hen volgens c verdeeld;

c) indien niet kan worden bewezen, dat de schade door één of meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder alle bij het vervoer betrokken spoorwegen verdeeld, met uitsluiting van hen die bewijzen, dat de schade niet op hun lijnen is veroorzaakt; de verdeling geschiedt naar evenredigheid van de tariefkilometers.

§ 2 Indien één der spoorwegen niet kan betalen, wordt het te zijnen laste komende en door hem niet betaalde aandeel onder de andere bij het vervoer betrokken spoorwegen verdeeld naar evenredigheid van de tariefkilometers.

Artikel 58

Regres bij vertraging in de aflevering

Artikel 57 is van toepassing op wegens vertraging in de aflevering betaalde schadevergoeding. Indien de vertraging door meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder deze spoorwegen verdeeld naar evenredigheid van de duur van de op hun lijnen ontstane vertraging.

Artikel 59

Regres-procedure

§ 1 De spoorweg, jegens welke een in de artikel 57 en 58 bedoeld regres wordt uitgeoefend, kan de gegrondheid van de betaling door de spoorweg, die het regres uitoefent, niet betwisten, indien de schadevergoeding door de rechter is vastgesteld en hij naar behoren was gedagvaard tot tussenkomst in het geding. De rechter, bij wie de hoofdvordering aanhangig is, stelt de termijnen voor de betekening van de dagvaarding en voor de tussenkomst vast.

§ 2 De spoorweg, die het regres uitoefent, moet zijn vordering instellen in één geding tegen alle spoorwegen, met welke hij geen schikking heeft getroffen, op straffe van verlies van zijn regres jegens de niet-gedagvaarde spoorwegen.

§ 3 De rechter beslist in één uitspraak over alle bij hem aanhangige vorderingen.

§ 4 De spoorwegen tegen welke een vordering is ingesteld, kunnen geen verder regres uitoefenen.

§ 5 Regres kan niet worden uitgeoefend door instelling van een vordering in het geding betreffende de door de rechthebbende uit de vervoerovereenkomst ingestelde vordering tot schadevergoeding.

Artikel 60

Bevoegdheid voor regres

§ 1 De rechter van de zetel van de spoorweg, jegens welke het regres wordt uitgeoefend, is uitsluitend bevoegd voor deze vorderingen.

§ 2 Indien de vordering tegen meer spoorwegen moet worden ingesteld, heeft de eisende spoorweg de keuze tussen de ingevolge § 1 bevoegde rechters.

Artikel 61

Overeenkomsten betreffende regres

De spoorwegen kunnen bij overeenkomst afwijken van de bepalingen betreffende het wederzijdse regres van deze Titel, met uitzondering van die van artikel 59, § 5.

TITEL VI

Uitzonderingsbepalingen

Artikel 62

Afwijkingen

De bepalingen van de Uniforme Regelen hebben geen voorrang boven de regelingen, die bepaalde Staten voor het vervoer tussen hen moeten treffen op grond van bepaalde verdragen, zoals de verdragen betreffende de Europese Gemeenschap voor kolen en staal en de Europese Economische Gemeenschap.

Bijlage B bij het Verdrag
betreffende het
internationale spoorwegvervoer
(COTIF) van 9 mei 1980

**Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal
spoorwegvervoer van goederen (CIM)**

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Werkingsfeer

§ 1 Behoudens de in artikel 2 genoemde uitzonderingen, zijn de Uniforme Regelen van toepassing op alle goederenzendingen, die ten vervoer worden aangeboden met een rechtstreekse vrachtbrief voor een traject, dat op het grondgebied van ten minste twee Staten is gelegen en uitsluitend lijnen omvat, die op de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst zijn ingeschreven.

§ 2 In de Uniforme Regelen omvat de term „station”: spoorwegstations, havens der scheepvaartlijnen en alle andere ter uitvoering van de vervoerovereenkomst voor het publiek geopende inrichtingen van de vervoerondernemingen.

Artikel 2

Uitzonderingen op de werkingsfeer

§ 1 Op zendingen, waarvan het station van afzending en het station van bestemming op het grondgebied van dezelfde Staat zijn gelegen en waarvoor het grondgebied van een andere Staat slechts voor doorvoer wordt gebruikt, zijn de Uniforme Regelen niet van toepassing:

a) indien de lijnen, waarover de doorvoer geschiedt, uitsluitend door een spoorweg van de Staat van vertrek worden geëxploiteerd, of

b) indien de betrokken Staten of spoorwegen zijn overeengekomen deze zendingen niet als internationaal te beschouwen.

§ 2 Op zendingen tussen stations van twee aangrenzende staten en zendingen tussen stations van twee Staten in doorvoer over het grondgebied van een derde Staat is, indien de lijnen waarover het vervoer geschiedt uitsluitend door een spoorweg van één dezer drie Staten worden geëxploiteerd, het voor het nationale vervoer van deze spoor-

weg geldende recht van toepassing, indien de afzender zulks door gebruikmaking van de desbetreffende vrachtbrief verlangt en de wetten en reglementen van geen der betrokken Staten zich daartegen verzetten.

Artikel 3

Vervoerplicht

§ 1 De spoorweg is verplicht alle als wagenlading aangeboden goederen overeenkomstig de Uniforme Regelen te vervoeren, mits:

a) de afzender de Uniforme Regelen, de bijkomende bepalingen en de tarieven in acht neemt;

b) het vervoer met het personeel en de normale, aan de regelmatige vervoersbehoeften beantwoordende vervoermiddelen mogelijk is;

c) het vervoer niet wordt belemmerd door omstandigheden, die de spoorweg niet kan vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kan verhelpen.

§ 2 De spoorweg is slechts verplicht goederen, waarvan het laden, overladen of lossen het gebruik van bijzondere hulpmiddelen vereist, aan te nemen, indien de betrokken stations over deze middelen beschikken.

§ 3 De spoorweg is slechts verplicht goederen aan te nemen, die zonder uitstel vervoerd kunnen worden; de voor het station van afzending geldende voorschriften bepalen, in welke gevallen goederen, die niet aan deze voorwaarde voldoen, voorlopig in bewaring genomen moeten worden.

§ 4 Indien het bevoegd gezag heeft beslist, dat:

a) de dienst geheel of gedeeltelijk, blijvend of tijdelijk zal worden gestaakt,

b) bepaalde zendingen uitgesloten of slechts voorwaardelijk toegelaten zullen worden,

moeten deze maatregelen onverwijld worden bekend gemaakt aan het publiek en de spoorwegen; deze lichten de spoorwegen van de andere Staten in met het oog op de publicatie daarvan.

§ 5 De spoorwegen kunnen gemeenschappelijk besluiten het vervoer van goederen in bepaalde relaties te concentreren op bepaalde grenspunten en op bepaalde doorvoerlanden.

Deze maatregelen worden aan het Centraal Bureau meegedeeld. Zij worden door de spoorwegen in bijzondere lijsten vastgelegd en op dezelfde wijze als internationale tarieven gepubliceerd; zij treden een maand na de dag van de mededeling aan het Centraal Bureau in werking.

§ 6 Elke door de spoorweg op dit artikel gemaakte inbreuk kan aan-

leiding geven tot een vordering tot vergoeding van de veroorzaakte schade.

Artikel 4

Van het vervoer uitgesloten voorwerpen

Van het vervoer zijn uitgesloten:

- a) voorwerpen, waarvan het vervoer in één der betrokken Staten is verboden;
- b) voorwerpen, waarvan het vervoer in één der betrokken Staten aan de posterijen is voorbehouden;
- c) voorwerpen, die door hun afmetingen, massa of aard niet voor het verlangde vervoer geschikt zijn vanwege de inrichtingen of het materieel van één der betrokken spoorwegen;
- d) stoffen en voorwerpen, die krachtens het Reglement betreffende het internationaal spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID), Bijlage I bij de Uniforme Regelen, van het vervoer zijn uitgesloten, behoudens de in artikel 5, § 2 bedoelde afwijkingen.

Artikel 5

Voorwaardelijk ten uitvoer toegelaten voorwerpen

§ 1 Voorwaardelijk ten vervoer zijn toegelaten:

- a) stoffen en voorwerpen, die ten vervoer zijn toegelaten onder de voorwaarden van het RID of van de in § 2 bedoelde overeenkomsten of tarieven;
- b) stoffelijke overschotten, op eigen wielen rollend spoorwegmaterieel, levende dieren en voorwerpen, die door hun afmetingen, massa of aard bijzondere moeilijkheden voor het vervoer opleveren: onder de voorwaarden van de bijkomende bepalingen, die van de Uniforme Regelen mogen afwijken.

Levende dieren moeten worden begeleid door een door de afzender te stellen begeleider; deze is evenwel niet vereist, indien zulks in de internationale tarieven is bepaald of de aan het vervoer deelnemende spoorwegen op verzoek van de afzender daarvan hebben afgezien; tenzij het tegendeel is overeengekomen, is in dat geval de spoorweg ontheven van zijn aansprakelijkheid voor verlies of beschadiging, ontstaan uit een gevaar, dat door de begeleiding had moeten worden vermeden.

§ 2 Twee of meer Staten kunnen in overeenkomsten of twee of meer spoorwegen kunnen in tarieven overeenkomen, onder welke voorwaarden bepaalde door het RID van het vervoer uitgesloten stoffen en voorwerpen niettemin ten vervoer kunnen worden toegelaten.

De Staten of de spoorwegen kunnen op dezelfde wijze de in het RID genoemde voorwaarden voor de toelating ten vervoer matigen.

Deze overeenkomsten en tarieven moeten worden gepubliceerd en meegedeeld aan het Centraal Bureau, dat daarvan aan de Staten kennis geeft.

Artikel 6

Tarieven. Bijzondere Contracten

§ 1 De vervoerprijs en de bijkomende kosten worden berekend volgens de in elke Staat van kracht zijnde en naar behoren gepubliceerde tarieven, die op het tijdstip van sluiting van de vervoerovereenkomst gelden, ook indien de vervoerprijs op verschillende delen van het traject afzonderlijk wordt berekend.

§ 2 De tarieven moeten alle voor het vervoer geldende bijzondere voorwaarden bevatten, met name de voor de berekening van de vervoerprijs en de bijkomende kosten nodige gegevens en eventueel de voorwaarden voor omrekening van munteenheden.

De voorwaarden van de tarieven mogen slechts van de Uniforme Regelen afwijken, indien deze zulks uitdrukkelijk bepalen.

§ 3 De tarieven moeten jegens een ieder onder dezelfde voorwaarden worden toegepast.

§ 4 De spoorwegen kunnen bijzondere contracten, die prijsverlagingen of andere voordelen bevatten, sluiten, voor zover vergelijkbare voorwaarden worden toegekend aan gebruikers, die zich in vergelijkbare omstandigheden bevinden.

Prijsverlagingen of andere voordelen kunnen worden overeengekomen ten behoeve van de spoorwegdiensten en van overheidsdiensten of voor liefdadige doeleinden.

De op grond van de eerste en tweede alinea getroffen maatregelen behoeven niet te worden gepubliceerd.

§ 5 De internationale tarieven kunnen voor internationaal vervoer verbindend worden verklaard met uitsluiting van de nationale tarieven.

De toepassing van een internationaal tarief kan van een uitdrukkelijk verzoek in de vrachtbrief afhankelijk worden gesteld.

§ 6 De tarieven en de wijzigingen daarvan gelden als naar behoren gepubliceerd, zodra de spoorweg alle bijzonderheden daarvan ter beschikking van de gebruikers stelt.

Internationale tarieven behoeven slechts gepubliceerd te worden in de Staten, waarvan de spoorwegen aan die tarieven als spoorweg van vertrek of bestemming deelnemen.

§ 7 Prijsverhogingen en andere verzwaringen van de vervoersvoor-

waarden van internationale tarieven treden niet eerder dan vijftien dagen na hun publicatie in werking, behalve in de volgende gevallen:

a) indien een internationaal tarief de gelding van een nationaal tarief tot het gehele traject uitbreidt, gelden de publicatietermijnen van dit nationale tarief;

b) indien de prijsverhogingen van een internationaal tarief het gevolg zijn van een algemene prijsverhoging van de nationale tarieven van een deelnemende spoorweg, treden zij de dag na hun publicatie in werking, mits de aanpassing van de prijzen van het internationale tarief aan deze verhoging ten minste vijftien dagen te voren is aangekondigd; deze aankondiging mag echter niet vóór de dag van publicatie van de prijsverhoging van de desbetreffende nationale tarieven geschieden;

c) indien de vervoerprijzen en de bijkomende kosten van de internationale tarieven wegens koersveranderingen moeten worden gewijzigd of indien kennelijke fouten moeten worden verbeterd, treden die wijzigingen en verbeteringen de dag na hun publicatie in werking.

§ 8 In Staten, waar de verplichting bepaalde tarieven te publiceren en deze jegens een ieder onder dezelfde voorwaarden toe te passen niet bestaat, zijn de bepalingen van dit artikel, voor zover zij een dergelijke verplichting bevatten, niet van toepassing.

§ 9 De spoorweg mag naast de vervoerprijs en de bijkomende kosten van de tarieven slechts de door hem gedane uitgaven in rekening brengen. Deze uitgaven moeten behoorlijk vastgesteld en, met het nodige bewijs, afzonderlijk op de vrachtbrief vermeld worden. Indien dit bewijs door bij de vrachtbrief gevoegde stukken wordt geleverd en de betaling van de betreffende uitgaven ten laste van de afzender komt, worden die stukken niet met de vrachtbrief aan de geadresseerde, doch met de in artikel 15, § 7 bedoelde kostennota aan de afzender afgegeven.

Artikel 7

Rekeneenheid. Omrekenings- of aannemingskoers

§ 1 De in de Uniforme Regelen bedoelde rekeeneenheid is het Bijzondere Trekkingsrecht, zoals dit is omschreven door het Internationaal Monetair Fonds.

De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Staat, die lid is van het Internationaal Monetair Fonds, wordt overeenkomstig de door dit Fonds voor zijn eigen verrichtingen en transacties toegepaste waarderingsmethode berekend.

§ 2 De in Bijzondere Trekkingsrechten uitgedrukte waarde van de nationale munteenheid van een Staat, die geen lid is van het Internationaal Monetair Fonds, wordt op de door die Staat bepaalde wijze berekend.

Deze berekening moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken, die de uit de toepassing van § 1 voortvloeiende waarde zo veel mogelijk benadert.

§ 3 Voor een Staat, die geen lid is van het Internationaal Monetair Fonds en waarvan de wetgeving de toepassing van § 1 of § 2 niet toestaat, wordt de in de Uniforme Regelen bedoelde rekeneenheid beschouwd als gelijk aan drie goudfranken.

De goudfrank wordt door 10/31 gram goud met een gehalte van 0.900 bepaald.

De omrekening van de goudfrank moet in de nationale munteenheid een reële waarde uitdrukken, die de uit de toepassing van § 1 voortvloeiende waarde zo veel mogelijk benadert.

§ 4 Binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het Verdrag en telkens wanneer in hun berekeningsmethode of in de waarde van hun nationale munteenheid in verhouding tot de rekeneenheid een wijziging optreedt, delen de Staten hun berekeningsmethode volgens § 2 of het resultaat van de omrekening volgens § 3 aan het Centraal Bureau mee.

Het Centraal Bureau geeft van deze mededelingen aan de Staten kennis.

§ 5 De spoorweg moet de koersen publiceren, waartegen:

a) hij de in buitenlandse munteenheden uitgedrukte, in binnenlandse betaalmiddelen te betalen bedragen omrekent (omrekeningskoers);

b) hij buitenlandse betaalmiddelen in betaling aanneemt (aannemingskoers).

Artikel 8

Bijzondere bepalingen voor bepaalde vervoeren

§ 1 Voor het vervoer van wagens van particulieren bevat het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van wagens van particulieren (RIP), Bijlage II bij de Uniforme Regelen, bijzondere bepalingen.

§ 2 Voor het vervoer van containers bevat het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van containers (RICO), Bijlage III bij de Uniforme Regelen, bijzondere bepalingen.

§ 3 Voor het vervoer van expresgoederen kunnen de spoorwegen in tarieven bijzondere bepalingen volgens het Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van expresgoederen (RIEx), Bijlage IV bij de Uniforme Regelen, overeenkomen.

§ 4 Twee of meer Staten kunnen in overeenkomsten, of twee of meer spoorwegen kunnen in bijkomende bepalingen of tarieven, van de Uniforme Regelen afwijkende voorwaarden overeenkomen voor het vervoer van:

- a) zendingen met een verhandelbaar vervoerdocument,
- b) zendingen, die slechts tegen afgifte van het duplicaat van de vrachtbrief mogen worden afgeleverd,
- c) zendingen kranten,
- d) zendingen, die voor jaarbeurzen of tentoonstellingen zijn bestemd,
- e) zendingen ladingsmiddelen en middelen ter bescherming van vervoerde goederen tegen warmte en koude,
- f) zendingen, die op het gehele of een deel van het traject met een niet als document voor vrachtberekening en facturering dienende vrachtbrief worden vervoerd,
- g) zendingen, die met een document voor automatische data-transmissie worden vervoerd.

Artikel 9

Bijkomende bepalingen

§ 1 Twee of meer Staten of twee of meer spoorwegen kunnen voor de uitvoering van de Uniforme Regelen bijkomende bepalingen vaststellen. Deze mogen slechts van de Uniforme Regelen afwijken, indien deze zulks uitdrukkelijk bepalen.

§ 2 De bijkomende bepalingen worden gepubliceerd en treden in werking op de bij de wetten en reglementen van elke Staat bepaalde wijze. De bijkomende bepalingen en hun inwerkingtreding worden aan het Centraal Bureau meegedeeld.

Artikel 10

Nationaal Recht

§ 1 Bij gebreke van bepalingen in de Uniforme Regelen, in de bijkomende bepalingen en in de internationale tarieven geldt het nationale recht.

§ 2 Onder nationaal recht wordt verstaan het recht van de Staat, waar de rechthebbende zijn rechten doet gelden, de conflictenregels daaronder begrepen.

TITEL II

Sluiting en uitvoering van de vervoerovereenkomst

Artikel 11

Sluiting van de vervoerovereenkomst

§ 1 De vervoerovereenkomst is gesloten, zodra de spoorweg van afzending het goed met de vrachtbrief ten vervoer heeft aangenomen. De aanneming wordt vastgesteld door op de vrachtbrief en eventueel op elk aanvullingsblad het stempel van het station van afzending of een aanduiding door de boekhoudmachine met datum-vermelding af te drukken.

§ 2 De behandeling volgens § 1 moet geschieden onmiddellijk na de aanbieding ten vervoer van alle goederen, waarop de vrachtbrief betrekking heeft, en, voor zover de voor het station van afzending geldende voorschriften zulks bepalen, de betaling van de kosten, die de afzender voor zijn rekening neemt, of van een waarborgsom volgens artikel 15, § 7. Deze behandeling moet op verzoek van de afzender in zijn tegenwoordigheid geschieden.

§ 3 De van het stempel of de aanduiding door de boekhoudmachine voorziene vrachtbrief dient als bewijs van het sluiten en de inhoud van de vervoerovereenkomst.

§ 4 Met betrekking tot goederen, die volgens de tarieven of een voor het station van afzending toegelaten overeenkomst tussen de afzender en de spoorweg door de afzender moeten worden geladen, dienen de gegevens op de vrachtbrief betreffende de massa van het goed of het aantal colli evenwel slechts als bewijs tegen de spoorweg, indien deze de massa of het aantal heeft gecontroleerd en zulks op de vrachtbrief heeft vermeld. Deze gegevens kunnen eventueel met andere middelen worden bewezen.

De gegevens op de vrachtbrief betreffende de massa of het aantal dienen niet als bewijs tegen de spoorweg, indien een verschil met deze gegevens kennelijk niet op een feitelijk verlies berust. Dit is met name het geval, indien de wagen met ongeschonden originele versluiting aan de geadresseerde is overgegeven.

§ 5 De spoorweg moet de overname van het goed en de dag van aanneming ten vervoer door het afdrukken van het datum-stempel of een aanduiding door de boekhoudmachine op de duplicaat-vrachtbrief bevestigen, voordat hij deze aan de afzender teruggeeft.

Dit duplicaat heeft niet de waarde van de het goed begeleidende vrachtbrief of van een cognossement.

Artikel 12

Vrachtbrief

§ 1 De afzender moet een naar behoren ingevulde vrachtbrief aanbieden.

Voor elke zending moet een vrachtbrief worden opgemaakt. Een vrachtbrief mag slechts de lading van één wagen betreffen. De bijkomende bepalingen mogen van deze regelen afwijken.

§ 2 De spoorwegen stellen voor vrachtgoed en voor snelgoed het uniforme model van de vrachtbrief, dat een duplicaat voor de afzender moet omvatten, vast.

De door de afzender gedane keuze van de vrachtbrief bepaalt, of het goed als vrachtgoed of als snelgoed moet worden vervoerd. Het is, behoudens overeenstemming tussen alle betrokken spoorwegen, niet toegestaan op een deel van het traject vervoer als snelgoed en op een ander deel vervoer als vrachtgoed te verlangen.

De spoorwegen kunnen voor bepaalde vervoeren, met name tussen aangrenzende landen, in de tarieven het gebruik maken van een vrachtbrief van vereenvoudigd model voorschrijven.

§ 3 De vrachtbrief moet worden gedrukt in twee of eventueel drie talen, waarvan ten minste één een werktal van de Organisatie moet zijn.

De internationale tarieven kunnen bepalen, in welke taal de door de afzender op de vrachtbrief te vermelden gegevens moet worden gesteld. Bij gebreke daarvan moeten de gegevens in één van de officiële talen van de Staat van vertrek worden gesteld en moet een vertaling in één van de werktalen van de Organisatie worden bijgevoegd, tenzij de gegevens in één van deze talen zijn gesteld.

De door de afzender op de vrachtbrief vermelde gegevens moeten in latijnse lettertekens worden gesteld, behoudens in de bijkomende bepalingen of de internationale tarieven bepaalde afwijkingen.

Artikel 13

Inhoud van de vrachtbrief

§ 1 De vrachtbrief moet in elk geval bevatten:

- a) het station van bestemming;
- b) de naam en het adres van de geadresseerde; als zodanig mag slechts één natuurlijke of rechtspersoon worden vermeld;
- c) de omschrijving van het goed;
- d) de massa of, bij gebreke daarvan, een soortgelijke aanduiding volgens de voor het station van afzending geldende voorschriften;

e) het aantal colli en een beschrijving van de verpakking, voor stukgoederen en voor uit één of meer delen bestaande wagenladingen, die in spoor/zeevervoer moeten worden overgeladen;

f) het nummer van de wagen en bovendien voor wagens van particulieren het tarra, voor goederen, die door de afzender moeten worden geladen;

g) de nauwkeurige beschrijving van de door de douane of andere overheidsinstanties voorgeschreven bescheiden, die bij de vrachtbrief zijn gevoegd of waarvan de vrachtbrief vermeldt, dat zij in een bepaald station of kantoor van de douane of andere overheidsinstantie ter beschikking van de spoorweg zijn;

h) de naam en het adres van de afzender; als zodanig mag slechts één natuurlijke of rechtspersoon worden vermeld; indien de voor het station van afzending geldende voorschriften zulks bepalen, moet de afzender ook een geschreven, gedrukte of gestempelde handtekening plaatsen.

De voor het station van afzending geldende voorschriften bepalen de begrippen „wagenlading” en „stukgoed” voor het gehele traject.

§ 2 De vrachtbrief moet zonodig alle andere in de Uniforme Regelen bedoelde gegevens bevatten. De vrachtbrief mag slechts andere gegevens bevatten, indien deze door de wetten of reglementen van een Staat, de bijkomende bepalingen of de tarieven zijn voorgeschreven of toegelaten en niet met de Uniforme Regelen in strijd zijn.

§ 3 De afzender mag evenwel in de daartoe bestemde ruimte van de vrachtbrief voor de geadresseerde bestemde inlichtingen betreffende de zending opnemen, zonder dat daaruit enige verplichting of aansprakelijkheid voor de spoorweg ontstaat.

§ 4 Het is verboden de vrachtbrief door andere documenten te vervangen of daarbij andere dan de door de Uniforme Regelen, de bijkomende bepalingen of de tarieven voorgeschreven of toegelaten bescheiden te voegen.

Artikel 14

Vervoersroute en toe te passen tarieven

§ 1 De afzender mag in de vrachtbrief de te volgen vervoersroute voorschrijven door vermelding van grenspunten of grensstations en eventueel overgangsstations tussen spoorwegen. Hij mag slechts voor het vervoer in de betreffende relatie geopende grenspunten of grensstations voorschrijven.

§ 2 Met een routevoorschrift worden gelijkgesteld:

a) de vermelding van stations, waar de door de douane of andere

overheidsinstanties vereiste formaliteiten moeten worden vervuld of waar bijzondere zorg aan het goed moet worden besteed (verzorging van dieren, bij-ijzing, enz.);

b) de vermelding van de toe te passen tarieven, indien deze voldoende is voor de vaststelling van de stations, waartussen de verlangde tarieven moeten worden toegepast;

c) de vermelding van betaling van alle of een deel van de kosten tot X (benoeming van het punt, waar de tarieven van aangrenzende landen op elkaar aansluiten).

§ 3 De spoorweg mag, behalve in de in artikel 3, §§ 4 en 5 en artikel 33, § 1 bedoelde gevallen, het vervoer slechts over een andere dan de door de afzender voorgeschreven route verrichten onder de dubbele voorwaarde:

a) dat de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten en de bijzondere aan het goed te besteden zorg steeds op de door de afzender vermelde stations geschieden;

b) dat de kosten en de leveringstermijnen niet groter zijn dan bij berekening over de door de afzender voorgeschreven route.

Letter a geldt niet voor stukgoed, indien één der aan het vervoer deelnemende spoorwegen de door de afzender gekozen route niet kan toepassen wegens de uit zijn organisatie van het internationale stukgoedvervoer voortvloeiende routevoorschriften.

§ 4 Behoudens § 3 worden de kosten en de leveringstermijnen berekend volgens de door de afzender voorgeschreven route of, bij gebreke daarvan, de door de spoorweg gekozen route.

§ 5 De afzender mag in de vrachtbrief de toe te passen tarieven voorschrijven. De spoorweg moet deze tarieven toepassen, indien aan de voorwaarden voor hun toepassing is voldaan.

§ 6 Indien de vermeldingen door de afzender niet voldoende zijn om de vervoersroute of de toe te passen tarieven vast te stellen of indien bepaalde vermeldingen met elkaar in strijd zijn, moet de spoorweg de route of de tarieven kiezen, die hij voor de afzender het voordeligst acht.

§ 7 De spoorweg is slechts in geval van opzet of grove schuld aansprakelijk voor schade als gevolg van de overeenkomstig § 6 gedane keuze.

§ 8 Indien tussen het station van afzending en het station van bestemming een internationaal tarief bestaat en de spoorweg, bij gebreke van voldoende vermelding door de afzender, dit tarief heeft toegepast, moet hij, op diens verzoek, aan de rechthebbende het verschil tussen de aldus berekende vervoerprijs en de door samenvoeging van andere tarieven

op hetzelfde traject verkregen vervoerprijs terugbetalen, indien dit verschil meer dan 4 rekeneenheden per vrachtbrief bedraagt.

Hetzelfde geldt, indien de spoorweg, bij gebreke van voldoende vermelding door de afzender, de vervoerprijs door samenvoeging van tarieven in plaats van door toepassing van een met betrekking tot de prijs voordeliger internationaal tarief heeft berekend, onder overigens gelijke omstandigheden.

Artikel 15

Betaling van de kosten

§ 1 De kosten (vervoerprijs, bijkomende kosten, douanerechten en andere kosten, die vanaf de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering ontstaan) worden volgens de navolgende bepalingen door de afzender of door de geadresseerde betaald.

Voor de toepassing van deze bepalingen worden de rechten, die volgens het toe te passen tarief bij de berekening van de vervoerprijs moeten worden opgeteld bij de prijzen van de normale tarieven of van de uitzonderingstarieven, als vervoerprijs beschouwd.

§ 2 De afzender, die alle of een deel van de kosten voor zijn rekening neemt, moet dit op de vrachtbrief vermelden met gebruikmaking van één der volgende aanduidingen:

a) 1. „franco vracht”, indien hij uitsluitend de vervoerprijs voor zijn rekening neemt;

2. „franco vracht inclusief ...”, indien hij behalve de vervoerprijs nog andere kosten voor zijn rekening neemt; hij moet deze kosten nauwkeurig vermelden; de toevoegingen, die slechts betrekking mogen hebben op bijkomende kosten of andere kosten, die vanaf de aanneming ten vervoer tot aan de aflevering ontstaan, en op de door de douane of andere overheidsinstanties te innen bedragen, mogen niet een splitsing van het totale bedrag van dezelfde soort kosten tot gevolg hebben (bij voorbeeld het totale bedrag van de douanerechten en andere aan de douane te betalen bedragen, waarbij de belasting over de toegevoegde waarde als een afzonderlijke kostensoort wordt beschouwd);

3. „franco vracht tot X” (benoeming van het punt, waar de tarieven van aangrenzende landen op elkaar aansluiten), indien hij de vervoerprijs tot X voor zijn rekening neemt;

4. „franco vracht inclusief .... tot X” (benoeming van het punt, waar de tarieven van aangrenzende landen op elkaar aansluiten), indien hij behalve de vervoerprijs tot X nog andere kosten met uitsluiting van die betreffende het aangrenzende land of de aansluitende spoorweg voor zijn rekening neemt; het onder 2 bepaalde is van overeenkomstige toepassing;

b) „franco alle kosten”, indien hij alle kosten (vervoerprijs, bijkomende kosten, douanerechten en andere kosten) voor zijn rekening neemt;

c) „franco voor .....”, indien hij een bepaald bedrag voor zijn rekening neemt; behoudens afwijkingen in de tarieven, moet dit bedrag in de munteenheid van het land van vertrek worden uitgedrukt.

De bijkomende en andere kosten, die volgens de voor het station van afzending geldende voorschriften voor het gehele betrokken traject moeten worden berekend en de in artikel 16, § 2 bedoelde vergoeding voor het belang bij de aflevering worden in geval van betaling volgens a.4 altijd geheel door de afzender betaald.

§ 3 De internationale tarieven kunnen ter zake van de betaling van de kosten het uitsluitend gebruik van bepaalde in § 2 genoemde aanduidingen of van andere aanduidingen voorschrijven.

§ 4 De door de afzender niet voor zijn rekening genomen kosten worden geacht ten laste van de geadresseerde te zijn gebracht. De kosten zijn evenwel steeds ten laste van de afzender, indien de geadresseerde noch de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen, noch zijn rechten volgens artikel 28, § 4 heeft doen gelden, noch de vervoerovereenkomst volgens § 31 heeft gewijzigd.

§ 5 De bijkomende kosten, zoals staangeld, liggeld en weegloon, waarvan de heffing het gevolg is van een aan de geadresseerde toe te rekenen feit of van een verzoek van de geadresseerde, worden altijd door hem betaald.

§ 6 De spoorweg van afzending kan van de afzender vooruitbetaling van de kosten verlangen, indien het goederen betreft, die naar zijn oordeel aan spoedig bederf onderhevig zijn of die hem wegens hun geringe waarde of hun aard niet voldoende zekerheid voor betaling van de kosten bieden.

§ 7 Indien het bedrag van de door de afzender voor zijn rekening genomen kosten op het tijdstip van de aanbieding ten vervoer niet nauwkeurig kan worden vastgesteld, worden deze kosten opgenomen in een frankeringsnota, die uiterlijk dertig dagen na afloop van de leveringstermijn met de afzender moet worden verrekend. De spoorweg kan tegen kwitantie de betaling van een de kosten ongeveer dekkende waarborgsom verlangen. Een volgens de gegevens van de frankeringsnota gespecificeerde kostennota wordt tegen teruggave van de kwitantie aan de afzender afgegeven.

§ 8 Het station van afzending moet op de vrachtbrief en het duplicaat de als gefrankeerd ontvangen kosten specificeren, tenzij de voor dit station geldende voorschriften bepalen, dat deze kosten slechts op het duplicaat moeten worden gespecificeerd. In het in § 7 bedoelde geval behoeven deze kosten niet op de vrachtbrief of het duplicaat te worden gespecificeerd.

Artikel 16

Belang bij de aflevering

§ 1 Voor elke zending kan het belang bij de aflevering worden aangegeven. Het bedrag daarvan moet in cijfers op de vrachtbrief worden vermeld en in de munteenheid van het land van vertrek, in een andere in de tarieven bepaalde munteenheid of in de rekeneenheid worden uitgedrukt.

§ 2 De vergoeding voor de aangifte van het belang bij de aflevering wordt voor het gehele betreffende traject volgens de tarieven van de spoorweg van afzending berekend.

Artikel 17

Remboursement en voorschot

§ 1 De afzender mag bij de aanneming ten vervoer op het station van afzending het goed met een remboursement tot ten hoogste de waarde daarvan belasten. Het bedrag daarvan moet in de munteenheid van het land van vertrek worden uitgedrukt; de tarieven kunnen uitzonderingen bepalen.

§ 2 De spoorweg is slechts tot uitbetaling van het remboursement verplicht, indien het bedrag daarvan door de geadresseerde is betaald. Dit bedrag moet binnen dertig dagen na deze betaling ter beschikking worden gesteld; na afloop van deze termijn is een rente van vijf procent 's jaars verschuldigd.

§ 3 Indien het goed geheel of gedeeltelijk aan de geadresseerde is afgeleverd zonder voorafgaande inning van het remboursement, moet de spoorweg aan de afzender de schade tot ten hoogste het bedrag van het remboursement vergoeden, behoudens zijn verhaal op de geadresseerde.

§ 4 Voor verzending onder remboursement wordt een in de tarieven vastgestelde vergoeding geheven; deze vergoeding is ook verschuldigd, indien het remboursement door een wijziging van de vervoerovereenkomst volgens artikel 30, § 1 wordt opgeheven of verlaagd.

§ 5 Voorschotten zijn slechts met toepassing van de voor het station van afzending geldende voorschriften toegelaten.

§ 6 Het bedrag van het remboursement of van het voorschot moet in cijfers op de vrachtbrief worden vermeld.

Artikel 18

Aansprakelijkheid voor de vermeldingen op de vrachtbrief

De afzender is aansprakelijk voor de juistheid van de door hem op de vrachtbrief vermelde gegevens. Hij draagt alle gevolgen, die daaruit ontstaan dat deze gegevens onjuist, onnauwkeurig of onvolledig zijn of op een andere dan de daarvoor bestemde plaats vermeld zijn. Indien deze plaats onvoldoende ruimte biedt, moet de afzender aldaar verwijzen naar de plaats op de vrachtbrief, waar de vermelding wordt voortgezet.

Artikel 19

Toestand, verpakking en merking van het goed

§ 1 Indien de spoorweg een goed, dat duidelijke tekenen van beschadiging vertoont, ten vervoer aanneemt, kan hij verlangen, dat de toestand van het goed op de vrachtbrief wordt vermeld.

§ 2 Indien het goed naar zijn aard een verpakking vereist, moet de afzender het zodanig verpakken, dat het beschermd is tegen geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging tijdens het transport en dat het geen schade aan personen, materieel of andere goederen kan toebrengen.

Overigens moet de verpakking aan de voor het station van afzending geldende voorschriften voldoen.

§ 3 Indien de afzender § 2 niet in acht heeft genomen, kan de spoorweg het goed weigeren of verlangen, dat de afzender op de vrachtbrief het ontbreken of de gebrekkige toestand van de verpakking door een nauwkeurige beschrijving daarvan erkent.

§ 4 De afzender is aansprakelijk voor alle gevolgen van het ontbreken of de gebrekkige toestand van de verpakking en moet met name de door de spoorweg daardoor geleden schade vergoeden. Bij gebreke van vermelding op de vrachtbrief moet de spoorweg het ontbreken of de gebrekkige toestand van de verpakking bewijzen.

§ 5 Behoudens de in de tarieven bepaalde uitzonderingen, moet de afzender van stukgoed op elk collo of op een door de spoorweg toegelaten etiket een duidelijke en onuitwisbare aanduiding, die elke verwarring uitsluit en volledig met de vermeldingen op de vrachtbrief overeenstemt, plaatsen van:

- a) naam en adres van de geadresseerde,
- b) het station van bestemming.

De aanduidingen onder a en b moeten ook voorkomen op elk deel van een wagenlading, die in spoor/zeevervoer moet worden overgeladen.

Vervallen aanduidingen of etiketten moeten door de afzender onleesbaar worden gemaakt of worden verwijderd.

§ 6 Behoudens in de bijkomende bepalingen of in de tarieven bepaalde uitzonderingen worden goederen, die breekbaar zijn, zich in de wagens kunnen verspreiden of andere goederen kunnen verontreinigen of beschadigen, slechts als wagenlading vervoerd, tenzij zij zodanig zijn verpakt of samengevoegd, dat zij niet kunnen breken, verloren gaan of andere goederen verontreinigen of beschadigen.

Artikel 20

Aanbieding ten vervoer en lading van het goed

§ 1 Voor de wijze van aanbieding ten vervoer van het goed gelden de voor het station van afzending geldende voorschriften.

§ 2 De voor het station van afzending geldende voorschriften bepalen, of de belading door de spoorweg of door de afzender geschiedt, tenzij de Uniforme Regelen anders bepalen of de vrachtbrief een bijzondere overeenkomst tussen de afzender en de spoorweg vermeldt.

De afzender moet bij het laden de toelaatbare belading in acht nemen. Indien de toelaatbare beladingen op de te gebruiken lijnen verschillen, geldt de laagste voor het gehele traject. De bepalingen betreffende de in acht te nemen toelaatbare belading worden op dezelfde wijze als de tarieven gepubliceerd. De spoorweg geeft de afzender op diens verzoek de in acht te nemen toelaatbare belading op.

§ 3 De afzender is aansprakelijk voor alle gevolgen van een door hem verrichte gebrekkige belading en moet met name de door de spoorweg daarvoor geleden schade vergoeden. Op de betaling van de kosten wegens herstel van een gebrekkige belading is evenwel artikel 15 van toepassing. De spoorweg moet de gebrekkige belading bewijzen.

§ 4 De internationale tarieven bepalen, of de goederen in gesloten wagens, in open wagens, in open wagens met dekzeilen of in wagens met bijzondere voorzieningen moeten worden vervoerd, tenzij de Uniforme Regelen anders bepalen. Indien er geen internationale tarieven zijn of deze geen bepalingen daarvoor bevatten, zijn de voor het station van afzending geldende voorschriften van toepassing voor het gehele traject.

§ 5 De voor het station van afzending geldende voorschriften regelen de versluiting van de wagens.

De afzender moet op de vrachtbrief het aantal en de kenmerken van de door hem op de wagens aangebrachte versluitingen vermelden.

Artikel 21

Onderzoek

§ 1 De spoorweg heeft steeds het recht te onderzoeken, of de zending aan de op de vrachtbrief door de afzender vermelde gegevens beantwoordt en of de bepalingen betreffende het vervoer van voorwaardelijk toegelaten goederen in acht zijn genomen.

§ 2 Indien de inhoud van de zending wordt onderzocht, moet, naar gelang het onderzoek op het station van afzending of op het station van bestemming geschiedt, de afzender of de geadresseerde worden uitgenodigd daarbij tegenwoordig te zijn. Indien de belanghebbende niet verschijnt of het onderzoek onderweg geschiedt, moet bij gebreke van andere bepalingen in de wetten en reglementen van de Staat waar het onderzoek geschiedt, dit in tegenwoordigheid van twee niet tot de spoorweg behorende getuigen geschieden. De spoorweg mag echter de inhoud van de zending slechts onderweg onderzoeken, indien zulks op grond van de dienstuitvoering of van de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties noodzakelijk is.

§ 3 Het resultaat van het onderzoek moet op de vrachtbrief worden vermeld. Indien het onderzoek op het station van afzending geschiedt, moet het resultaat ook worden vermeld op de duplicaat-vrachtbrief, indien deze zich bij de spoorweg bevindt.

Indien de zending niet aan de op de vrachtbrief vermelde gegevens beantwoordt of de bepalingen betreffende het vervoer van voorwaardelijk toegelaten goederen niet in acht zijn genomen, komen de kosten van het onderzoek, tenzij deze terstond worden betaald, ten laste van het goed.

Artikel 22

Vaststelling van massa en aantal van de colli

§ 1 De in elke Staat geldende voorschriften bepalen, onder welke voorwaarden de spoorweg de massa van het goed of het aantal colli en het werkelijke tarra van de wagens moet vaststellen.

De spoorweg moet het resultaat van deze vaststellingen op de vrachtbrief vermelden.

§ 2 Indien uit een weging door de spoorweg na afsluiting van de vervoerovereenkomst een verschil blijkt, blijft de door het station van afzending vastgestelde of, bij gebreke daarvan, de door de afzender aangegeven massa voor de berekening van de vervoerprijs bepalend:

a) indien het verschil kennelijk een gevolg is van de aard van het goed of atmosferische invloeden of

b) indien deze weging op een weegbrug is verricht en het verschil niet groter is dan twee procent van de door het station van afzending vastgestelde of, bij gebreke daarvan, de door de afzender aangegeven massa.

Artikel 23

Overbelasting

§ 1 Indien door het station van afzending of een tussenstation overbelasting bij een wagen is vastgesteld, kan het teveel geladene uit de wagen worden verwijderd, ook als geen boete verschuldigd is. In voorkomend geval wordt de afzender of, in geval van wijziging van de vervoerovereenkomst volgens artikel 31, de geadresseerde verzocht onverwijld instructies betreffende het teveel geladene te geven.

§ 2 Onverminderd de verplichting tot betaling van de in artikel 24 bedoelde boeten, wordt het teveel geladene voor het afgelegde traject berekend volgens de op de hoofdlading toegepaste vervoerprijs. De kosten van lossing van het teveel geladene worden berekend volgens de tarieven van de spoorweg, die de lossing verricht.

Indien de rechthebbende voorschrijft, dat het teveel geladene naar het station van bestemming van de hoofdlading, naar een ander station van bestemming of naar het station van afzending moet worden vervoerd, wordt het als een afzonderlijke zending behandeld.

Artikel 24

Boeten

§ 1 Onverminderd de verplichting tot betaling van het verschil in vervoerprijs, en van de vergoeding van een eventuele schade, kan de spoorweg heffen:

a) een boete van één rekeneenheid per kilogram brutomassa van het gehele collo:

1. bij onjuiste, onnauwkeurige of onvolledige vermelding van volgens het RID van het vervoer uitgesloten stoffen en voorwerpen;

2. bij onjuiste, onnauwkeurige of onvolledige vermelding van volgens het RID voorwaardelijk ten vervoer toegelaten stoffen en voorwerpen of bij niet-inachtneming van de voorwaarden;

b) een boete van 5 rekeneenheden per 100 kilogram massa, die de toelaatbare belading overschrijdt, indien de wagen door de afzender is beladen;

c) een boete van tweemaal het verschil:

1. tussen de vervoerprijs, die vanaf het station van afzending tot het

station van bestemming had moeten worden geïnd, en de vervoerprijs, die berekend is bij onjuiste, onnauwkeurige of onvolledige vermelding van niet onder a bedoelde goederen of bij elke vermelding, die tot toepassing van een lager dan het voor de zending werkelijk geldende tarief kan leiden;

2. tussen de vervoerprijs voor de aangegeven massa en die voor de vastgestelde massa, bij vermelding van een kleinere dan de werkelijke massa.

Indien een zending is samengesteld uit goederen, waarvoor verschillende vervoerprijzen gelden, en de massa van elk goed eenvoudig kan worden vastgesteld, wordt de boete volgens de voor elk goed geldende vervoerprijs berekend, indien deze wijze van berekening een lagere boete oplevert.

§ 2 Indien voor dezelfde wagen sprake is van vermelding van een kleinere dan de werkelijke massa en van overbelasting, worden de boeten voor deze beide overtredingen naast elkaar geheven.

§ 3 De boeten komen ten laste van het goed, ongeacht waar de feiten, die hun heffing rechtvaardigen, zijn vastgesteld.

§ 4 Het bedrag van de boeten en de grond voor hun heffing moeten op de vrachtbrief worden vermeld.

§ 5 Geen boete kan worden geheven bij:

a) onnauwkeurige vermelding van de massa, indien de spoorweg volgens de voor het station van afzending geldende voorschriften tot weging verplicht is;

b) onnauwkeurige vermelding van de massa of overbelasting, indien de afzender op de vrachtbrief weging door de spoorweg heeft verzocht;

c) tijdens het vervoer door atmosferische invloed veroorzaakte overbelasting, indien wordt bewezen, dat de belading van de wagen bij de aanbidding ten vervoer de toelaatbare belading niet overschreed;

d) vergroting van de massa tijdens het vervoer, zonder overbelasting, indien wordt bewezen, dat deze vergroting het gevolg is van atmosferische invloeden;

e) onnauwkeurige vermelding van de massa, zonder overbelasting, indien het verschil tussen de op de vrachtbrief vermelde massa en de vastgestelde massa niet groter is dan drie procent van de aangegeven massa;

f) overbelasting, indien de spoorweg de toelaatbare belading noch heeft gepubliceerd noch aan de afzender heeft opgegeven op zodanige wijze, dat hij deze in acht kon nemen.

Artikel 25

Bescheiden voor de administratieve formaliteiten. Douane-versluiting

§ 1 De afzender moet bij de vrachtbrief de bescheiden voegen, die nodig zijn voor de vervulling, vóór de aflevering van het goed, van de door de douane en andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten. Deze bescheiden mogen niet meer dan in één vrachtbrief vermelde goederen betreffen, tenzij de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties of de tarieven anders bepalen.

Indien deze bescheiden niet bij de vrachtbrief zijn gevoegd of indien zij door de geadresseerde moeten worden verstrekt, moet de afzender echter op de vrachtbrief het station of het kantoor van de douane of een andere instantie, waar deze bescheiden ter beschikking van de spoorweg zullen zijn en waar de formaliteiten worden vervuld, vermelden. Indien de afzender zelf of zijn gemachtigde bij de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten tegenwoordig is, is het voldoende dat deze bescheiden bij de vervulling van de formaliteiten worden overgelegd.

§ 2 De spoorweg is niet verplicht te onderzoeken, of de bijgevoegde bescheiden volledig en juist zijn.

§ 3 De afzender is jegens de spoorweg aansprakelijk voor elke schade als gevolg van het ontbreken, de onvolledigheid of de onjuistheid van de bescheiden, behoudens in geval van schuld van de spoorweg.

De spoorweg is in geval van schuld aansprakelijk voor de gevolgen van verlies of van niet of onjuist gebruik van de in de vrachtbrief vermelde en daarbij gevoegde of aan hem ter beschikking gestelde bescheiden; een eventuele schadevergoeding kan evenwel nimmer hoger zijn dan bij verlies van het goed.

§ 4 De afzender moet de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties betreffende de verpakking en afdekking van de goederen in acht nemen. Indien de afzender de goederen niet overeenkomstig deze voorschriften heeft verpakt of afgedekt, kan de spoorweg daarin voorzien; de ontstane kosten komen ten laste van het goed.

§ 5 De spoorweg kan zendingen, waarvan de door de douane of andere overheidsinstanties aangebrachte versluiting beschadigd of gebrekig is, weigeren.

Artikel 26

Vervulling van de administratieve formaliteiten

§ 1 Onderweg worden de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten door de spoorweg vervuld. Deze kan daartoe evenwel een ander machtigen.

§ 2 Bij de vervulling van deze formaliteiten is de spoorweg aansprakelijk in geval van eigen schuld of die van zijn gemachtigde; een eventuele schadevergoeding kan evenwel nimmer hoger zijn dan bij verlies van het goed.

§ 3 De afzender kan door een vermelding op de vrachtbrief of de geadresseerde door een opdracht volgens artikel 31 verzoeken:

a) dat hijzelf of zijn gemachtigde bij deze formaliteiten tegenwoordig is om alle inlichtingen te verstrekken en alle ter zake dienende opmerkingen te maken;

b) dat hijzelf of zijn gemachtigde deze formaliteiten vervult, voor zover de wetten en reglementen van de Staat, waar deze formaliteiten plaatsvinden, zulks toelaten;

c) dat hij, indien hijzelf of zijn gemachtigde bij deze formaliteiten tegenwoordig is of deze vervult, de douanerechten en andere kosten betaalt, voor zover de wetten en reglementen van de Staat, waar deze formaliteiten plaatsvinden, zulks toelaten.

Noch de afzender, noch de beschikkingsgerechtigde geadresseerde, noch hun gemachtigde mogen het goed in bezit nemen.

§ 4 Indien de afzender voor de vervulling van de formaliteiten een station heeft aangewezen, waar zulks wegens de geldende voorschriften niet mogelijk is, of indien hij daarvoor een procedure heeft voorgeschreven, die niet kan worden uitgevoerd, handelt de spoorweg op de wijze, die hij voor de rechthebbende het gunstigst acht, en deelt hij aan de afzender de genomen maatregelen mee.

Indien de afzender op de vrachtbrief een frankering inclusief de douanerechten heeft vermeld, kan de spoorweg de douaneformaliteiten naar zijn keuze onderweg of op het station van bestemming vervullen.

§ 5 Behoudens de in § 4, tweede alinea genoemde uitzondering, mag de geadresseerde de douaneformaliteiten op het station van bestemming, waar een douanekantoor is gevestigd, vervullen, indien op de vrachtbrief de vrijmaking bij aankomst wordt verzocht of, bij gebreke van dit verzoek, het goed onder douaneversluiting aankomt. De geadresseerde mag deze formaliteiten eveneens op het station van bestemming, waar geen douanekantoor gevestigd is, vervullen, indien de wetten en reglementen van de Staat zulks toelaten of met voorafgaande machtiging van de spoorweg en de douane. Deze rechten kunnen slechts worden uitgeoefend na betaling van de op het goed drukkende kosten.

De spoorweg kan evenwel volgens § 4 handelen, indien de geadresseerde de vrachtbrief niet binnen de door de voor het station van bestemming geldende voorschriften bepaalde termijn in ontvangst heeft genomen.

Artikel 27

Leveringstermijnen

§ 1 De leveringstermijnen worden door overeenkomsten tussen de aan het vervoer deelnemende spoorwegen of door de vanaf het station van afzending tot het station van bestemming geldende internationale tarieven bepaald. Voor bepaalde bijzondere vervoeren en in bepaalde relaties kunnen deze termijnen ook op grond van tussen de betrokken spoorwegen geldende vervoersplannen worden vastgesteld. In dit geval moeten zij zijn opgenomen in internationale tarieven of bijzondere overeenkomsten, die van de § 3 tot en met 9 mogen afwijken.

Al deze termijnen mogen niet langer zijn, dan die welke uit de volgende paragrafen voortvloeien.

§ 2 Bij gebreke van leveringstermijnen volgens § 1, zijn, behoudens het in de volgende paragrafen bepaalde, de leveringstermijnen:

---

a) Voor wagenladingen:		
1. Als snelgoed:		
Termijn voor de verzending	.....	12 uur;
Termijn voor het vervoer per 400 km		
of gedeelte daarvan	.....	24 uur;
2. Als vrachtgoed:		
Termijn voor de verzending	.....	24 uur;
Termijn voor het vervoer per 300 km		
of gedeelte daarvan	.....	24 uur;
b) Voor stukgoed:		
1. Als snelgoed:		
Termijn voor de verzending	.....	12 uur;
Termijn voor het vervoer per 300 km		
of gedeelte daarvan	.....	24 uur;
2. Als vrachtgoed:		
Termijn voor de verzending	.....	24 uur;
Termijn voor het vervoer per 200 km.		
of gedeelte daarvan	.....	24 uur;

Alle afstanden hebben betrekking op tariefkilometers.

§ 3 De termijn voor het vervoer wordt over de gehele afstand tussen het station van afzending en het station van bestemming berekend. De termijn voor de verzending wordt, ongeacht het aantal gebruikte spoorwegnetten, slechts éénmaal berekend.

§ 4 De spoorweg kan toeslagtermijnen van een bepaalde duur vaststellen in de volgende gevallen:

a) zendingen, die buiten de stations ten vervoer worden aangeboden of afgeleverd;

b) zendingen, die worden vervoerd over:

1. een lijn of net, dat niet voor snelle behandeling van zendingen is uitgerust,
2. een verbindingsspoor, dat twee lijnen van hetzelfde net of van verschillende netten verbindt,
3. een secundaire lijn,
4. lijnen met verschillende spoorwijdte,
5. de zee of bevaarbare binnenwateren,
6. de weg, indien er geen spoorwegverbinding is;

c) zendingen, waarvoor verlaagde prijzen volgens nationale bijzondere of uitzonderingstarieven gelden;

d) een ongewone vervoerstoename of ongewone moeilijkheden voor de dienstuitvoering als gevolg van buitengewone omstandigheden.

§ 5 De in § 4a tot en met c bedoelde toeslagtermijnen moeten in de tarieven of de in elke Staat naar behoren gepubliceerde voorschriften zijn opgenomen.

De in § 4 d bedoelde toeslagtermijnen moeten worden gepubliceerd en kunnen niet vóór hun publicatie in werking treden.

§ 6 De leveringstermijn begint des middernachts na de aanneming ten vervoer van het goed. Voor snelgoed-zendingen begint de termijn evenwel 24 uur later, indien de op de aanneming volgende dag een zondag of een wettelijke feestdag is en het station van afzending op die zon- of feestdag niet voor snelgoed-zendingen is geopend.

§ 7 Behoudens schuld van de spoorweg, wordt de leveringstermijn verlengd met de duur van een oponthoud als gevolg van:

a) onderzoek volgens de artikelen 21 en 22, § 1, waarbij afwijkingen van de op de vrachtbrief vermelde gegevens worden vastgesteld;

b) vervulling van de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten;

c) wijziging van de vervoerovereenkomst volgens de artikelen 30 en 31;

d) aan het goed te besteden bijzondere zorg;

e) overlading of beladingherstel wegens gebrekkige belading door de afzender;

f) elke verkeersstremming, waardoor het begin of de voortzetting van het vervoer tijdelijk wordt verhinderd.

De oorzaak en de duur van deze verlengingen moeten op de vrachtbrief worden vermeld. Zij kunnen eventueel met andere middelen worden bewezen.

§ 8 De leveringstermijn wordt geschorst voor:

- a) vrachtgoed: op zondagen en wettelijke feestdagen;
- b) snelgoed: op zondagen en bepaalde wettelijke feestdagen, indien de in een Staat geldende voorschriften voor deze dagen een schorsing van de leveringstermijn in het nationaal spoorwegvervoer bepalen;
- c) snel- en vrachtgoed: op zaterdagen, indien de in een Staat geldende voorschriften voor deze dagen een schorsing van de leveringstermijn in het nationaal spoorwegvervoer bepalen.

§ 9 Indien de leveringstermijn na sluitingstijd van het station van bestemming zou eindigen, wordt het einde daarvan tot twee uur na de eerstvolgende openstelling van het station opgeschort.

Bovendien wordt het einde van de leveringstermijn voor snelgoedzendingen, indien deze op een in § 8 b bedoelde zon- of feestdag zou eindigen, tot het overeenkomstige uur van de eerstvolgende werkdag opgeschort.

§ 10 De leveringstermijn is nagekomen, indien vóór het einde daarvan:

- a) van de aankomst van het goed kennis is gegeven en het goed ter beschikking van de geadresseerde staat, indien het zendingen betreft, die op het station moeten worden afgeleverd en waarvan een kennisgeving van aankomst moet worden gezonden;
- b) het goed ter beschikking van de geadresseerde staat, indien het zendingen betreft, die op het station moeten worden afgeleverd en waarvan geen kennisgeving van aankomst behoeft te worden gezonden;
- c) het goed ter beschikking van de geadresseerde is gesteld, indien het zendingen betreft, die buiten het station moeten worden afgeleverd.

Artikel 28

Aflevering

§ 1 De spoorweg moet op het station van bestemming tegen kwijting en betaling van de ten laste van de geadresseerde gebrachte vorderingen van de spoorweg, aan de geadresseerde de vrachtbrief afgeven en het goed afleveren.

De aanneming van de vrachtbrief verplicht de geadresseerde het bedrag van de te zijnen laste gebrachte vorderingen aan de spoorweg te betalen.

§ 2 Met aflevering aan de geadresseerde worden, indien zulks volgens de voor het station van bestemming geldende voorschriften geschiedt, gelijk gesteld:

- a) de afgifte van het goed aan de douane- of belastinginstanties in hun niet door de spoorweg beheerde expeditie- en opslagruimten;

b) de inbewaarneming van het goed door de spoorweg of de inbewaaring daarvan aan een expediteur of in een openbaar entrepot.

§ 3 De voor het station van bestemming geldende voorschriften of de overeenkomsten met de geadresseerde bepalen, of de spoorweg het recht of de verplichting heeft het goed elders dan op het station van bestemming aan de geadresseerde af te geven, te weten op een particuliere spoor aansluiting, aan zijn huis of in een depot van de spoorweg. Indien de spoorweg het goed op een spoor aansluiting, aan huis of in een depôt afgeeft of doet afgeven, geldt het goed op het tijdstip van deze afgifte als afgeleverd. Behoudens afwijkende overeenkomst tussen de spoorweg en de gebruiker van een spoor aansluiting, vallen de door de spoorweg voor rekening en onder leiding van deze gebruiker verrichte handelingen niet onder de vervoerovereenkomst.

§ 4 Na aankomst van het goed op het station van bestemming kan de geadresseerde de spoorweg verzoeken hem de vrachtbrief af te geven en het goed af te leveren.

Indien het verlies van het goed is vastgesteld of het goed niet binnen de in artikel 39, § 1 genoemde termijn is aangekomen, kan de geadresseerde op eigen naam zijn rechten uit de vervoerovereenkomst jegens de spoorweg doen gelden.

§ 5 De rechthebbende kan, zelfs na ontvangst van de vrachtbrief en betaling van de kosten, de aanneming van het goed weigeren, zolang een ter vaststelling van beweerde schade door hem verlangd onderzoek niet is geschied.

§ 6 Overigens gelden voor de wijze van aflevering van het goed de voor het station van aflevering geldende voorschriften.

Artikel 29

Correctie van geïnde bedragen

§ 1 In geval van onjuiste toepassing van een tarief of van vergissing bij de berekening of de inning van de kosten moet het te veel of te weinig geïnde bedrag slechts door de spoorweg terugbetaald of aan de spoorweg bijbetaald worden, indien het verschil meer dan 4 rekeneenheden per vrachtbrief bedraagt. De terugbetaling geschiedt ambtshalve.

§ 2 Het te weinig geïnde bedrag is aan de spoorweg verschuldigd door de afzender, indien de vrachtbrief niet in ontvangst wordt genomen. Indien de geadresseerde de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen of de vervoerovereenkomst volgens artikel 31 heeft gewijzigd, is de afzender tot de betaling van het te weinig geïnde bedrag slechts verplicht, voor zover dit volgens het frankeringsvoorschrift van de vrachtbrief voor zijn rekening genomen kosten betreft. Het restantbedrag komt ten laste van de geadresseerde.

§ 3 Over de volgens dit artikel verschuldigde bedragen wordt een rente van vijf procent 's jaars berekend vanaf de dag van ontvangst van de aanmaning of van de in artikel 53 bedoelde vordering buiten rechte of, bij gebreke daarvan, vanaf de dag van de vordering in rechte.

Indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de nodige bewijsstukken voor de definitieve regeling van de vordering aan de spoorweg overlegt, wordt geen rente berekend vanaf het einde van de gestelde termijn tot de daadwerkelijke overlegging van de stukken.

TITEL III

Wijziging van de vervoerovereenkomst

Artikel 30

Wijziging door de afzender

§ 1 De afzender kan, door nadere opdrachten, de vervoerovereenkomst wijzigen door voor te schrijven:

- a) de teruggave van het goed op het station van afzending;
- b) ophouding van het goed onderweg;
- c) uitstel van de aflevering van het goed;
- d) aflevering van het goed aan een ander persoon dan de op de vrachtbrief vermelde geadresseerde;
- e) aflevering van het goed op een ander station dan het op de vrachtbrief vermelde station van bestemming;
- f) terugzending van het goed naar het station van afzending;
- g) belasting met een remboursement;
- h) verhoging, verlaging of opheffing van een remboursement;
- i) voor eigen rekening nemen van de kosten van een ongefrankeerde zending of verhoging van de volgens artikel 15, § 2 voor zijn rekening genomen kosten.

De tarieven van de spoorweg van afzending kunnen bepalen, dat de onder g tot en met i bedoelde opdrachten niet zijn toegelaten.

De tussen de aan het vervoer deelnemende spoorwegen geldende bijkomende bepalingen of internationale tarieven kunnen hiervóór niet genoemde opdrachten toelaten.

In geen geval mogen de opdrachten een splitsing van de zending ten gevolge hebben.

§ 2 Deze opdrachten moeten aan het station van afzending door mid-

del van een schriftelijke verklaring volgens een door de spoorweg vastgesteld en gepubliceerd model worden gegeven.

Deze verklaring moet door de afzender ook worden opgenomen en ondertekend op de duplicaat-vrachtbrief, die gelijktijdig aan de spoorweg moet worden overgelegd. Het station bevestigt de ontvangst van de opdracht door zijn datumstempel op het duplicaat af te drukken onder de verklaring van de afzender, aan wie het duplicaat dan moet worden teruggegeven.

Indien de afzender verhoging, verlaging of opheffing van een rembursement verlangt, moet hij het hem afgegeven bewijsstuk overleggen. Bij verhoging of verlaging van het rembursement wordt dit stuk na wijziging aan de afzender teruggegeven; bij opheffing wordt het hem niet teruggegeven.

Elke op een andere dan de voorgeschreven wijze gegeven opdracht is nietig.

§ 3 Indien de spoorweg een opdracht van de afzender uitvoert zonder overlegging van de duplicaat-vrachtbrief te verlangen, is hij voor de daaruit ontstane schade aansprakelijk jegens de geadresseerde, aan wie dit duplicaat is overgegeven; een eventuele schadevergoeding kan evenwel nimmer hoger zijn dan bij verlies van het goed.

§ 4 Het recht van de afzender tot wijziging van de vervoerovereenkomst vervalt, ook indien hij de duplicaat-vrachtbrief bezit, in geval de geadresseerde:

- a) de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen;
- b) het goed heeft aangenomen;
- c) zijn rechten volgens artikel 28, § 4 heeft doen gelden;
- d) volgens artikel 31 bevoegd is opdrachten te geven en de zending in het douane-gebied van het land van bestemming is aangekomen.

Vanaf dit tijdstip moet de spoorweg de opdrachten en aanwijzingen van de geadresseerde opvolgen.

Artikel 31

Wijziging door de geadresseerde

§ 1 Indien de afzender noch de het vervoer in het land van bestemming betreffende kosten voor zijn rekening heeft genomen, noch op de vrachtbrief „Geadresseerde niet beschikkingsbevoegd” heeft vermeld, kan de geadresseerde, door nadere opdrachten, de vervoerovereenkomst wijzigen door voor te schrijven;

- a) ophouding van het goed onderweg;
- b) uitstel van de aflevering van het goed;

c) aflevering van het goed in het land van bestemming aan een ander persoon dan de op de vrachtbrief vermelde geadresseerde;

d) aflevering van het goed in het land van bestemming op een ander station dan het op de vrachtbrief vermelde station van bestemming, behoudens afwijkende bepalingen in de internationale tarieven;

e) vervulling van de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten volgens artikel 26, § 3.

De tussen de aan het vervoer deelnemende spoorwegen geldende bijkomende bepalingen of internationale tarieven kunnen hiervóór niet genoemde opdrachten toelaten.

In geen geval mogen de opdrachten een splitsing van de zending ten gevolge hebben.

De opdrachten van de geadresseerde gelden eerst, nadat de zending in het douanegebied van het land van bestemming is aangekomen.

§ 2 Deze opdrachten moeten aan het station van bestemming of het station van binnenkomst in het land van bestemming door middel van een schriftelijke verklaring volgens een door de spoorweg vastgesteld en gepubliceerd model worden gegeven.

Elke op een andere dan de voorgeschreven wijze gegeven opdracht is nietig.

§ 3 Het recht van de geadresseerde tot wijziging van de vervoerovereenkomst vervalt in geval hij:

a) de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen;

b) het goed heeft aangenomen;

c) zijn rechten volgens artikel 28, § 4 heeft doen gelden;

d) volgens § 1 c een persoon heeft aangewezen en deze de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen of zijn rechten volgens artikel 28, § 4 heeft doen gelden.

§ 4 Indien de geadresseerde de aflevering van het goed aan een ander persoon heeft voorgeschreven, is deze niet bevoegd tot wijziging van de vervoerovereenkomst.

Artikel 32

Uitvoering van nadere opdrachten

§ 1 De spoorweg mag de uitvoering van de volgens de artikelen 30 en 31 gegeven opdrachten slechts weigeren of uitstellen indien:

a) de uitvoering op het tijdstip, waarop de opdrachten het station dat deze moet uitvoeren bereiken, niet meer mogelijk is;

b) de uitvoering de regelmatige dienstuitvoering zou kunnen verstoren;

c) de uitvoering, bij wijziging van het station van bestemming, in strijd is met de wetten en reglementen van een Staat, met name de voorschriften van de douane of andere overheidsinstanties;

d) de waarde van het goed, bij wijziging van het station van bestemming, naar het oordeel van de spoorweg niet alle bij aankomst op de nieuwe bestemming op het goed drukkende kosten zal dekken, tenzij deze kosten terstond worden betaald of de betaling daarvan wordt zeker gesteld.

Degene, die de opdrachten heeft gegeven, wordt zo spoedig mogelijk van de belemmering in de uitvoering in kennis gesteld.

Indien de spoorweg deze belemmeringen niet kan voorzien, komen alle gevolgen van een begin van uitvoering voor rekening van degene, die de opdrachten heeft gegeven.

§ 2 De kosten als gevolg van de uitvoering van een opdracht moeten, met uitzondering van door schuld van de spoorweg ontstane kosten, volgens artikel 15 worden betaald.

§ 3 Behoudens § 1, is de spoorweg in geval van schuld aansprakelijk voor de gevolgen van het niet of gebrekkig uitvoeren van een opdracht; een eventuele schadevergoeding kan evenwel nimmer hoger zijn dan bij verlies van het goed.

Artikel 33

Belemmering in het vervoer

§ 1 In geval van belemmering in het vervoer beslist de spoorweg, of het de voorkeur verdient het goed ambtshalve met wijziging van de route verder te vervoeren, dan wel of het in het belang van de afzender is hem met verstrekking van alle aan de spoorweg bekende ter zake dienende gegevens instructies te vragen.

Behoudens in geval van schuld, kan de spoorweg de voor de gebruikte route geldende vervoerprijs heffen en over de daarvoor geldende leveringstermijn beschikken.

§ 2 Indien de voortzetting van het vervoer niet mogelijk is, vraagt de spoorweg instructies aan de afzender. De spoorweg is daartoe niet verplicht in geval van tijdelijke belemmeringen als gevolg van in artikel 3, § 4 bedoelde maatregelen.

§ 3 De afzender kan in de vrachtbrief instructies geven voor het geval een belemmering in het vervoer zou optreden.

Indien de spoorweg meent, dat deze instructies niet kunnen worden uitgevoerd, vraagt hij nieuwe.

§ 4 De van een belemmering in het vervoer in kennis gestelde afzender kan zijn instructies geven aan het station van afzending of aan het station, waar het goed zich bevindt. Indien deze instructies wijziging

brengen in de aanduiding van de geadresseerde of van het station van bestemming of worden gegeven aan het station, waar het goed zich bevindt, moet de afzender deze op de duplicaat-vrachtbrief vermelden en dit duplicaat aan de spoorweg overleggen.

§ 5 Indien de spoorweg de instructies van de afzender uitvoert zonder overlegging van het duplicaat te verlangen, is hij voor de daaruit ontstane schade aansprakelijk jegens de geadresseerde, aan wie dit duplicaat is overgegeven; een eventuele schadevergoeding kan evenwel nimmer hoger zijn dan bij verlies van het goed.

§ 6 Indien de van een belemmering in het vervoer in kennis gestelde afzender niet binnen een redelijke termijn uitvoerbare instructies geeft, handelt de spoorweg volgens de ter plaatse, waar het goed is opgehouden, geldende voorschriften betreffende belemmering in de aflevering.

Indien het goed is verkocht, moet de opbrengst, na aftrek van de op het goed drukkende kosten, ter beschikking van de afzender worden gehouden. Indien de opbrengst lager is dan deze kosten, moet de afzender het verschil betalen.

§ 7 Indien de belemmering in het vervoer ophoudt voor de ontvangst van de instructies van de afzender wordt het goed naar zijn bestemming vervoerd zonder de instructies af te wachten; de afzender wordt daarvan zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

§ 8 Indien de belemmering in het vervoer optreedt, nadat de geadresseerde de vervoerovereenkomst volgens artikel 31 heeft gewijzigd, moet de spoorweg de geadresseerde in kennis stellen. De § § 1, 2, 6, 7 en 9 zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 9 Behoudens in geval van schuld, kan de spoorweg bij belemmering in het vervoer staangeld heffen.

§ 10 Artikel 32 is van toepassing op volgens artikel 33 uitgevoerd vervoer.

Artikel 34

Belemmering in de aflevering

§ 1 In geval van belemmering in de aflevering van het goed moet het station van bestemming terstond, door tussenkomst van het station van afzending, daarvan aan de afzender kennis geven en hem instructies vragen. Deze kennisgeving moet rechtstreeks schriftelijk, telegrafisch of per telex geschieden, indien de afzender zulks in de vrachtbrief heeft verzocht; de kosten van deze kennisgeving komen ten laste van het goed.

§ 2 Indien de belemmering in de aflevering ophoudt voor de ontvangst van de instructies van de afzender op het station van bestemming wordt

het goed aan de geadresseerde afgeleverd. De afzender moet daarvan terstond per aangetekende brief in kennis worden gesteld; de kosten van deze kennisgeving komen ten laste van het goed.

§ 3 Indien de geadresseerde de aanneming van het goed weigert, mag de afzender, ook indien hij de duplicaat-vrachtbrief niet kan overleggen, instructies geven.

§ 4 De afzender kan door een vermelding op de vrachtbrief ook verlangen, dat het goed hem ambtshalve wordt teruggezonden, indien een belemmering in de aflevering optreedt. Buiten dit geval is zijn uitdrukkelijke toestemming vereist.

§ 5 Tenzij de tarieven anders bepalen, moeten de instructies van de afzender door tussenkomst van het station van afzending worden gegeven.

§ 6 Behoudens het hiervóór bepaalde, handelt de met de aflevering belaste spoorweg volgens de ter plaatse van de aflevering geldende voorschriften.

Indien het goed is verkocht, moet de opbrengst, na aftrek van de op het goed drukkende kosten, ter beschikking van de afzender worden gehouden. Indien de opbrengst lager is dan deze kosten, moet de afzender het verschil betalen.

§ 7 Indien de belemmering in de aflevering optreedt, nadat de geadresseerde de vervoerovereenkomst volgens artikel 31 heeft gewijzigd, moet de spoorweg de geadresseerde in kennis stellen. De §§ 1, 2 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 8 Artikel 32 is van toepassing op volgens artikel 34 uitgevoerd vervoer.

TITEL IV

Aansprakelijkheid

Artikel 35

Collectieve aansprakelijkheid van de spoorwegen

§ 1 De spoorweg, die het goed met de vrachtbrief ten vervoer heeft aangenomen, is aansprakelijk voor de uitvoering van het vervoer op het gehele traject tot aan de aflevering.

§ 2 Elke opvolgende spoorweg treedt door het enkele feit, dat hij het goed met de vrachtbrief overneemt, tot de vervoerovereenkomst toe overeenkomstig de bepalingen van dit document en aanvaardt de daaruit voortvloeiende verplichtingen, onverminderd de bepalingen van artikel 55, § 3 betreffende de spoorweg van bestemming.

Artikel 36

Omvang van de aansprakelijkheid

§ 1 De spoorweg is aansprakelijk voor de schade, die door geheel of gedeeltelijk verlies of door beschadiging van het goed vanaf de aanname ten vervoer tot aan de aflevering of door overschrijding van de leveringstermijn is ontstaan.

§ 2 De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de leveringstermijn een gevolg is van schuld van de rechthebbende, een niet aan de spoorweg te wijten opdracht van de rechthebbende, eigen gebrek van het goed (inwendig bederf, vermindering in massa, enz.) of omstandigheden die de spoorweg niet kon vermijden en waarvan hij de gevolgen niet kon verhelpen.

§ 3 De spoorweg is van deze aansprakelijkheid ontheven, indien het verlies of de beschadiging een gevolg is van de bijzondere risico's verbonden aan één of meer der volgende feiten:

a) vervoer, dat krachtens de toepasselijke bepalingen of een op de vrachtbrief vermelde overeenkomst tussen afzender en spoorweg op een open wagen wordt verricht;

b) ontbreken of gebrekkige toestand van de verpakking bij goederen, die naar hun aard aan verlies of beschadiging onderhevig zijn, indien zij niet of slecht zijn verpakt;

c) belading door de afzender of lossing door de geadresseerde krachtens de toepasselijke bepalingen of een op de vrachtbrief vermelde overeenkomst tussen afzender en spoorweg of een overeenkomst tussen geadresseerde en spoorweg;

d) gebrekkige belading, indien de belading door de afzender is verricht krachtens de toepasselijke bepalingen of een op de vrachtbrief vermelde overeenkomst tussen afzender en spoorweg;

e) vervulling van de door de douane of andere overheidsinstanties vereiste formaliteiten door de afzender, de geadresseerde of een gemachtigde van één hunner;

f) aard van bepaalde goederen, die door aan deze aard verbonden oorzaken (met name: breuk, roest, spontaan inwendig bederf, uitdroging en vermindering) aan geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging onderhevig zijn;

g) onjuiste, onnauwkeurige of onvolledige vermelding van van het vervoer uitgesloten of voorwaardelijk ten vervoer toegelaten voorwerpen of niet-inachtneming door de afzender van de voor voorwaardelijk toegelaten voorwerpen voorgeschreven voorzorgsmaatregelen;

h) vervoer van levende dieren;

i) vervoer, dat krachtens de toepasselijke bepalingen of een op de vrachtbrief vermelde overeenkomst tussen afzender en spoorweg onder begeleiding moet worden verricht, indien het verlies of de beschadiging het gevolg is van een door de begeleiding te vermijden gevaar.

Artikel 37

Bewijslast

§ 1 Het bewijs, dat het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de leveringstermijn door één der in artikel 36, § 2 genoemde feiten is veroorzaakt, rust op de spoorweg.

§ 2 Indien de spoorweg bewijst dat het verlies of de beschadiging, gelet op de feitelijke omstandigheden, kan zijn ontstaan uit één of meer van de in artikel 36, § 3 genoemde bijzondere risico's, wordt vermoed, dat de schade daardoor is veroorzaakt. De rechthebbende heeft evenwel het recht te bewijzen, dat de schade geheel of gedeeltelijk niet door één dezer gevaren is veroorzaakt.

Dit vermoeden geldt in het in artikel 36, § 3a bedoelde geval niet bij een ongewoon groot verlies of bij verlies van colli.

Artikel 38

Vermoeden bij doorzending

§ 1 Indien een volgens de Uniforme Regelen verzonden zending volgens dezelfde Regelen wordt doorgezonden en na deze doorzending een gedeeltelijk verlies of een beschadiging wordt vastgesteld, wordt vermoed, dat de schade tijdens de laatste vervoerovereenkomst is ontstaan, indien de zending onder toezicht van de spoorweg is gebleven en is doorgezonden in dezelfde toestand waarin hij in het station van doorzending is aangekomen.

§ 2 Dit vermoeden geldt ook, indien op de aan de doorzending voorafgaande vervoerovereenkomst de Uniforme Regelen niet van toepassing waren, doch zij van toepassing zouden zijn geweest bij rechtstreekse verzending tussen het eerste station van afzending en het laatste station van bestemming.

Artikel 39

Vermoeden van verlies van het goed

§ 1 De rechthebbende kan zonder nadere bewijsvoering het goed als verloren beschouwen, indien het niet binnen dertig dagen na afloop van

de leveringstermijn aan de geadresseerde is afgeleverd of te zijner beschikking is gesteld.

§ 2 De rechthebbende kan bij ontvangst van de schadevergoeding voor het verloren goed schriftelijk onmiddellijke kennisgeving verzoeken, indien het goed binnen een jaar na de betaling van de schadevergoeding wordt teruggevonden. De spoorweg bevestigt dit verzoek schriftelijk.

§ 3 Binnen dertig dagen na ontvangst van deze kennisgeving kan de rechthebbende verlangen, dat het goed hem op één der stations van het traject wordt afgeleverd. In dit geval moet hij de kosten voor het vervoer van het station van verzending tot het station van aflevering betalen en de ontvangen schadevergoeding, onder aftrek van de daarin eventueel begrepen kosten, terugbetalen. Hij behoudt niettemin zijn in de artikelen 43 en 46 bedoelde rechten op schadevergoeding voor overschrijding van de leveringstermijn.

§ 4 Bij gebreke van een in § 2 bedoeld verzoek of van binnen de in § 3 bedoelde termijn gegeven instructies, of indien het goed meer dan een jaar na de betaling van de schadevergoeding wordt teruggevonden, beschikt de spoorweg daarover volgens de wetten en reglementen van de Staat, waartoe hij behoort.

Artikel 40

Schadevergoeding bij verlies

§ 1 Bij geheel of gedeeltelijk verlies van het goed moet de spoorweg, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, een schadevergoeding betalen, berekend volgens de beursprijs, bij gebreke daarvan volgens de marktprijs en bij gebreke van beide volgens de gebruikelijke waarde van goederen van dezelfde aard en hoedanigheid op de dag waarop en de plaats waar het goed ten vervoer is aangenomen.

§ 2 De schadevergoeding kan, onder voorbehoud van de in artikel 45 bedoelde beperking, niet meer dan 17 rekeneenheden per ontbrekend kilogram brutomassa bedragen.

§ 3 De spoorweg moet bovendien de vervoerprijs, de douanerechten en de overige ter zake van het vervoer van het verloren goed betaalde bedragen terugbetalen.

§ 4 Indien bij de berekening van de schadevergoeding in buitenlandse munteenheden uitgedrukte bedragen moeten worden omgerekend, geschiedt zulks volgens de koers op de dag en de plaats van de betaling van de schadevergoeding.

Artikel 41

Aansprakelijkheid voor vermindering in massa

§ 1 Met betrekking tot goederen, die in het algemeen ingevolge hun aard tijdens het vervoer een vermindering in massa ondergaan, is de spoorweg, ongeacht de lengte van het afgelegde traject, slechts aansprakelijk voor het gedeelte van de vermindering, dat meer bedraagt dan:

a) twee procent van de massa voor vloeibare of in vochtige toestand ten vervoer aangeboden goederen en voor de volgende goederen:

Afval van huiden,	Steenkolen en cokes,
Beenderen, heel of gemalen,	Tabak, gekerfde,
Fruit, vers, gedroogd of gekookt,	Tabak, verse, in bladeren,
Groente, verse,	Turf,
Haar van dieren,	Varkensborstels,
Hoornen en hoeven,	Verfhout, geraspt of gemalen,
Hop,	Vetten,
Huiden,	Vis, gedroogde,
Leder,	Wol,
Mastiek, verse,	Wortels,
paddestoelen, verse,	Zeep en vaste oliën,
Pelterijen,	Zoethout,
Pezen van dieren,	Zout;
Schors,	

b) een procent van de massa voor alle overige droge goederen.

§ 2 Op de in § 1 bedoelde beperking van de aansprakelijkheid kan geen beroep worden gedaan, indien wordt bewezen, dat het verlies, gelet op de feitelijke omstandigheden, geen gevolg is van oorzaken, die de afwijking rechtvaardigen.

§ 3 Indien meer colli met één enkele vrachtbrief worden vervoerd, wordt de vermindering in massa berekend voor elk collo, waarvan de massa bij vertrek afzonderlijk op de vrachtbrief is vermeld of op andere wijze kan worden vastgesteld.

§ 4 Bij geheel verlies van het goed vindt voor de berekening van de schadevergoeding geen aftrek wegens vermindering in massa plaats.

§ 5 Dit artikel laat de artikelen 36 en 37 onverlet.

Artikel 42

Schadevergoeding bij beschadiging

§ 1 Bij beschadiging van het goed moet de spoorweg, met uitsluiting van elke andere schadevergoeding, een schadevergoeding betalen tot

een bedrag gelijk aan de waardevermindering van het goed. Dit bedrag wordt berekend door op de volgens artikel 40 bepaalde waarde van het goed het op de plaats van bestemming vastgestelde percentage van de waardevermindering toe te passen.

§ 2 De schadevergoeding kan niet meer bedragen dan:

a) het bij geheel verlies te betalen bedrag, indien de gehele zending door de beschadiging in waarde is verminderd;

b) het bij verlies van het in waarde verminderde gedeelte te betalen bedrag, indien slechts een gedeelte van de zending door de beschadiging in waarde is verminderd.

§ 3 De spoorweg moet bovendien de in artikel 40, § 3 bedoelde kosten in de in § 1 bepaalde verhouding terugbetalen.

Artikel 43

Schadevergoeding bij overschrijding van de leveringstermijn

§ 1 Indien overschrijding van de leveringstermijn een schade, met inbegrip van een beschadiging, tot gevolg heeft, moet de spoorweg een schadevergoeding betalen, die niet meer dan het drievoud van de vervoerprijs kan bedragen.

§ 2 Bij geheel verlies van het goed kan niet zowel de in § 1 bedoelde schadevergoeding als die van artikel 40 verschuldigd zijn.

§ 3 Bij gedeeltelijk verlies van het goed kan de in § 1 bedoelde schadevergoeding niet meer dan het drievoud van de vervoerprijs van het niet-verloren gedeelte van de zending bedragen.

§ 4 Bij niet als gevolg van overschrijding van de leveringstermijn ontstane beschadiging van het goed kan zowel de in § 1 bedoelde schadevergoeding als die van artikel 42 verschuldigd zijn.

§ 5 In geen geval kan de som van de in § 1 bedoelde schadevergoeding en die van de artikelen 40 en 42 hoger zijn dan de schadevergoeding die verschuldigd is bij geheel verlies van het goed.

§ 6 De spoorweg kan in internationale tarieven of bijzondere overeenkomsten andere dan de in § 1 bedoelde vergoedingsregelingen treffen voor de gevallen, waarin de leveringstermijn overeenkomstig artikel 27, § 1 op grond van vervoersplannen wordt vastgesteld.

Indien in dit geval de in artikel 27, § 2 genoemde leveringstermijnen zijn overschreden, kan de rechthebbende hetzij de in § 1 bedoelde, hetzij de in het toegepaste internationale tarief of de toegepaste bijzondere overeenkomst vastgestelde schadevergoeding vragen.

Artikel 44

Schadevergoeding bij opzet of grove schuld

Indien het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de leveringstermijn of de niet-uitvoering of gebrekkige uitvoering van de in de Uniforme Regelen bedoelde bijkomende verrichtingen van de spoorweg een gevolg zijn van opzet of grove schuld van de spoorweg, moet deze aan de rechthebbende de bewezen schade volledig vergoeden.

Bij grove schuld is de schadevergoeding evenwel beperkt tot het tweevoud van de in de artikelen 25, 26, 30, 32, 33, 40, 42, 43, 45 en 46 bedoelde maxima.

Artikel 45

Beperking van de schadevergoeding door bepaalde tarieven

Indien de spoorweg door bijzondere of uitzonderingstarieven, die een verlaging van de volgens de algemene tarieven berekende vervoerprijs bevatten, bijzondere vervoersvoorwaarden toestaat, kan hij de aan de rechthebbende bij verlies, beschadiging of overschrijding van de leveringstermijn verschuldigde schadevergoeding beperken, voor zover een dergelijke beperking in het tarief is vermeld.

Indien deze bijzondere vervoersvoorwaarden slechts voor een deel van het traject gelden, kan op deze beperking slechts een beroep worden gedaan, indien het aan de schadevergoeding ten grondslag liggende feit op dat deel heeft plaatsgevonden.

Artikel 46

Schadevergoeding bij belang bij de aflevering

Indien het belang bij de aflevering is aangegeven, kan boven de in de artikelen 40, 42, 43 en 45 bedoelde schadevergoedingen vergoeding van de overige bewezen schade tot aan het aangegeven bedrag worden gevraagd.

Artikel 47

Rente over de schadevergoeding

§ 1 De rechthebbende kan rente ten bedrage van vijf procent 's jaars over de schadevergoeding verlangen, vanaf de dag van de in artikel 53 bedoelde vordering buiten rechte of, bij gebreke daarvan, vanaf de dag van de vordering in rechte.

§ 2 De rente is slechts verschuldigd, indien de schadevergoeding meer bedraagt dan 4 rekeneenheden per vrachtbrief.

§ 3 Indien de rechthebbende niet binnen een hem gestelde redelijke termijn de voor de definitieve regeling van de vordering nodige bewijsstukken aan de spoorweg overlegt, loopt de rente niet tussen de afloop van deze termijn en de daadwerkelijke overlegging van de stukken.

Artikel 48

Aansprakelijkheid in spoor/zeevervoer

§ 1 Voor spoor/zeevervoer met gebruikmaking van de in artikel 2, § 2 van het Verdrag bedoelde lijnen kan elke Staat, door een desbetreffende vermelding op de lijst van de aan de Uniforme Regelen onderworpen lijnen te doen opnemen, het geheel van de hierna genoemde gronden tot uitsluiting van aansprakelijkheid toevoegen aan de in artikel 36 genoemde gronden.

De vervoerder kan daarop slechts een beroep doen, indien hij bewijst, dat het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de leveringstermijn op het zeetraject is ontstaan, vanaf de verlading van het goed aan boord van het schip tot aan de oplossing daarvan uit het schip.

Deze gronden tot uitsluiting van de aansprakelijkheid zijn de volgende:

a) handelingen, onachtzaamheid of nalatigheid van de kapitein, de bemanning, de loods of de ondergeschikten van de vervoerder bij de navigatie of het beheer van het schip;

b) onzeewaardigheid van het schip, mits de vervoerder bewijst, dat deze niet is te wijten aan een gebrek aan redelijke zorg zijnerzijds om het schip zeewaardig te maken, het behoorlijk uit te rusten, te bemannen en te bevoorraden of om alle delen van het schip waarin het goed wordt geladen voor het ontvangen, vervoeren en bewaren van het goed geschikt te maken en in goede staat te brengen;

c) brand, mits de vervoerder bewijst, dat deze niet is veroorzaakt door toedoen of schuld van hemzelf, de kapitein, de bemanning, de loods of zijn ondergeschikten;

d) gevaren of onheilen van de zee of andere bevaarbare wateren;

e) redding of poging tot redding van mensenlevens of goederen ter zee;

f) vervoer van het goed als deklading, mits zulks is geschied met door de afzender op de vrachtbrief gegeven toestemming en het goed zich niet in een spoorwagen bevindt.

De hiervóór genoemde gronden tot uitsluiting van aansprakelijkheid leiden geenszins tot opheffing of vermindering van de algemene verplichtingen van de vervoerder, met name zijn verplichting een redelijke zorg aan te wenden om het schip zeewaardig te maken, het behoorlijk

uit te rusten, te bemannen en te bevoorraden of om alle delen van het schip waarin het goed wordt geladen voor het ontvangen, vervoeren en bewaren van het goed geschikt te maken en in goede staat te brengen.

Indien de vervoerder een beroep doet op de hiervóór genoemde gronden tot uitsluiting van aansprakelijkheid, blijft hij niettemin aansprakelijk, indien de rechthebbende bewijst, dat het verlies, de beschadiging of de overschrijding van de leveringstermijn is te wijten aan een ander verzuim van de vervoerder, de kapitein, de bemanning, de loods of zijn ondergeschikten dan onder a) bedoeld.

§ 2 Indien hetzelfde zeetraject wordt geëxploiteerd door meer ondernemingen, die ingeschreven zijn op de in de artikelen 3 en 10 van het Verdrag bedoelde lijst, moet het voor dit traject geldende aansprakelijkheidsregime voor al deze ondernemingen gelijk zijn.

Indien deze ondernemingen op verzoek van meer Staten op de lijst zijn ingeschreven, moeten deze Staten bovendien over het toe te passen regime overeenstemming hebben bereikt.

§ 3 De overeenkomstig dit artikel genomen maatregelen worden aan het Centraal Bureau meegedeeld. Zij treden niet eerder in werking dan na verloop van dertig dagen na de dag van kennisgeving door het Centraal Bureau aan de andere Staten.

Deze maatregelen zijn niet van invloed op zendingen, die onderweg zijn.

Artikel 49

Aansprakelijkheid bij een kernongeval

De spoorweg is ontheven van de ingevolge de Uniforme Regelen op hem rustende aansprakelijkheid, indien de schade is veroorzaakt door een kernongeval en de exploitant van een kerninstallatie of een voor hem in de plaats tredende persoon voor die schade aansprakelijk is ingevolge de wetten en reglementen van een Staat, die de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie regelen.

Artikel 50

Aansprakelijkheid van de spoorweg voor zijn personeel

De spoorweg is aansprakelijk voor zijn personeel en voor andere personen, van wier diensten hij gebruik maakt bij de uitvoering van het vervoer.

Indien evenwel dit personeel of deze andere personen op verzoek van een belanghebbende vrachtbrieven invullen, vertalingen maken of andere diensten verrichten, waartoe de spoorweg niet verplicht is, worden zij geacht te handelen voor rekening van de persoon, aan wie zij deze diensten verlenen.

Artikel 51

Andere vorderingen

In alle gevallen, waarvoor de Uniforme Regelen gelden, kan een vordering tot schadevergoeding, ongeacht de rechtsgrond, tegen de spoorweg slechts worden ingesteld onder de voorwaarden en beperkingen van deze Regelen.

Hetzelfde geldt voor een tegen het personeel en de andere personen, voor wie de spoorweg ingevolge artikel 50 aansprakelijk is, ingestelde vordering.

TITEL V

Vorderingen in en buiten rechte

Artikel 52

Vaststelling van gedeeltelijk verlies of beschadiging

§ 1 Indien een gedeeltelijk verlies of een beschadiging door de spoorweg wordt ontdekt of vermoed of door de rechthebbende wordt beweerd, moet de spoorweg onverwijld en zo mogelijk in tegenwoordigheid van de rechthebbende een proces-verbaal opmaken, dat naar gelang van de aard van de schade de toestand en de massa van het goed en zo mogelijk de omvang, de oorzaak en het tijdstip van ontstaan van de schade vermeldt.

Een afschrift van dit proces-verbaal moet kosteloos aan de rechthebbende worden verstrekt.

§ 2 Indien de rechthebbende niet met de vermeldingen in het proces-verbaal instemt kan hij verlangen, dat de toestand en de massa van het goed en de oorzaak en het bedrag van de schade worden vastgesteld door een door partijen of de rechter benoemde deskundige. De procedure is onderworpen aan de wetten en reglementen van de Staat, waar de vaststelling geschiedt.

Artikel 53

Vorderingen buiten rechte

§ 1 *Vorderingen buiten rechte met betrekking tot de vervoerovereenkomst moeten schriftelijk bij de in artikel 55 bedoelde spoorweg worden ingediend.*

§ 2 Tot het indienen van een vordering buiten rechte zijn gerechtigd de personen, die volgens artikel 54 gerechtigd zijn een vordering in rechte tegen de spoorweg in te stellen.

§ 3 De afzender, die een vordering buiten rechte indient, moet de duplicaatvrachtbrief overleggen. Bij gebrek daarvan moet hij een machtiging van de geadresseerde overleggen of bewijzen, dat deze de zending heeft geweigerd.

De geadresseerde, die een vordering buiten rechte indient, moet de vrachtbrief overleggen, indien deze aan hem is afgegeven.

§ 4 De vrachtbrief, het duplicaat en de overige bescheiden, die de rechthebbende bij zijn vordering wil voegen, moeten worden overgelegd in origineel of in, op verzoek van de spoorweg behoorlijk gewaarmerkt afschrift.

Bij de regeling van de vordering kan de spoorweg de overlegging van het origineel van de vrachtbrief, het duplicaat of de rembursementnota verlangen om de regeling daarop te vermelden.

Artikel 54

Personen die een vordering in rechte tegen de spoorweg kunnen instellen

§ 1 Een vordering in rechte tot terugbetaling van een ingevolge de vervoerovereenkomst betaald bedrag, kan slechts worden ingesteld door degene, die de betaling heeft gedaan.

§ 2 Een vordering in rechte met betrekking tot een in artikel 17 bedoeld rembursement kan slechts worden ingesteld door de afzender.

§ 3 Andere vorderingen in rechte uit de vervoerovereenkomst kunnen worden ingesteld door:

- a) de afzender, tot het tijdstip waarop de geadresseerde:
  1. de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen,
  2. het goed heeft aangenomen, of
  3. de hem ingevolge artikel 28, § 4 of artikel 31 toekomende rechten heeft doen gelden;
- b) de geadresseerde, vanaf het tijdstip waarop hij:
  1. de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen,
  2. het goed heeft aangenomen,
  3. de hem ingevolge artikel 28, § 4 toekomende rechten heeft doen gelden, of
  4. de hem ingevolge artikel 31 toekomende rechten heeft doen gelden; het recht om deze vordering in te stellen vervalt evenwel, zodra de overeenkomstig artikel 31, § 1c door de geadresseerde aangewezen persoon de vrachtbrief in ontvangst heeft genomen, het goed heeft aangenomen of de hem ingevolge artikel 28, § 4 toekomende rechten heeft doen gelden.

§ 4 De afzender, die een vordering in rechte instelt, moet de duplicaatvrachtbrief overleggen. Bij gebreke daarvan moet hij ter zake van de § 3 a bedoelde vorderingen een machtiging van de geadresseerde overleggen of bewijzen, dat deze de zending heeft geweigerd.

De geadresseerde, die een vordering in rechte instelt, moet de vrachtbrief overleggen, indien deze aan hem is afgegeven.

Artikel 55

Spoorwegen, tegen welke een vordering in rechte kan worden ingesteld

§ 1 Een vordering in rechte tot terugbetaling van een ingevolge de vervoerovereenkomst betaald bedrag kan worden ingesteld tegen de spoorweg, die dit bedrag heeft geïnd, of tegen de spoorweg, ten bate waarvan dit bedrag is geïnd.

§ 2 Een vordering in rechte met betrekking tot een in artikel 17 bedoeld remboursement kan slechts worden ingesteld tegen de spoorweg van afzending.

§ 3 Andere vorderingen in rechte uit de vervoerovereenkomst kunnen worden ingesteld tegen de spoorweg van afzending, de spoorweg van bestemming of de spoorweg waarop het feit, waaruit de vordering is ontstaan, is voorgevallen.

Tegen de spoorweg van bestemming kan de vordering zelfs worden ingesteld, indien deze noch het goed, noch de vrachtbrief heeft overgenomen.

§ 4 Indien de eiser de keuze tussen verschillende spoorwegen heeft, vervalt zijn keuzerecht, zodra de vordering tegen één van hen in rechte is ingesteld.

§ 5 Een vordering in rechte kan tegen een andere dan de in de §§ 1, 2 en 3 bedoelde spoorwegen worden ingesteld bij wijze van tegenvordering of exceptie in een geding over een op dezelfde vervoerovereenkomst gegronde vordering.

Artikel 56

Bevoegdheid

Op de Uniforme Regelen gegronde vorderingen in rechte kunnen slechts worden ingesteld bij de bevoegde rechter van de Staat, waartoe de gedaagde spoorweg behoort, tenzij in overeenkomsten tussen Staten of concessies anders is bepaald.

Indien een spoorweg in verschillende Staten zelfstandige netten exploiteert, wordt elk dezer netten als een afzonderlijke spoorweg beschouwd voor de toepassing van dit artikel.

Artikel 57

Verval van de vordering tegen de spoorweg

§ 1 Door de aanneming van het goed door de rechthebbende vervalt elke vordering tegen de spoorweg uit de vervoerovereenkomst wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of overschrijding van de leveringstermijn.

§ 2 De vordering vervalt evenwel niet:

a) bij gedeeltelijk verlies of beschadiging, indien:

1. het verlies of de beschadiging overeenkomstig artikel 52 is vastgesteld vóór de aanneming van het goed door de rechthebbende;
2. de vaststelling, die overeenkomstig artikel 52 had moeten geschieden, slechts door schuld van de spoorweg achterwege is gebleven;

b) bij uiterlijk niet waarneembare schade, die is vastgesteld na de aanneming van het goed door de rechthebbende, indien deze:

1. de vaststelling overeenkomstig artikel 52 onmiddellijk na de ontdekking van de schade en binnen zeven dagen na de aanneming van het goed verlangt en
2. bovendien bewijst, dat de schade tussen de aanneming ten vervoer en de aflevering is ontstaan;

c) bij overschrijding van de leveringstermijn, indien de rechthebbende binnen zestig dagen zijn rechten bij één der in artikel 55, § 3 bedoelde spoorwegen heeft doen gelden;

d) indien de rechthebbende bewijst, dat de schade een gevolg is van opzet of grove schuld van de spoorweg.

§ 3 Indien het goed overeenkomstig artikel 38, § 1 is óorgezonden, vervallen de vorderingen uit één der voorafgaande vervoerovereenkomsten wegens gedeeltelijk verlies of beschadiging, alsof er sprake was van een enkele overeenkomst.

Artikel 58

Verjaring van de vordering

§ 1 De vordering uit de vervoerovereenkomst verjaart door verloop van één jaar.

De verjaringstermijn bedraagt evenwel twee jaar, indien de vordering:

- a) de betaling van een door de spoorweg van de geadresseerde geïnd remboursement betreft;
- b) de betaling van de opbrengst van een door de spoorweg verrichte verkoop betreft;
- c) gegrond is op een opzettelijk veroorzaakte schade;
- d) gegrond is op bedrog;
- e) gegrond is op één der aan de doorzending voorafgaande vervoerovereenkomsten, in het in artikel 38, § 1 bedoelde geval.

§ 2 De verjaring begint bij vorderingen:

a) tot schadevergoeding wegens geheel verlies: op de dertigste dag na afloop van de leveringstermijn;

b) tot schadevergoeding wegens gedeeltelijk verlies, beschadiging of overschrijding van de leveringstermijn: op de dag van de aflevering;

c) tot betaling of terugbetaling van de vervoerprijs, bijkomende kosten, overige kosten of boeten of tot correctie in geval van onjuiste toepassing van een tarief of van vergissing bij de berekening of de inning;

1. indien betaald is: op de dag van betaling;

2. indien niet betaald is: op de dag van aanneming van het goed ten vervoer, indien de afzender moet betalen, of op de dag van de in ontvangstneming van de vrachtbrief door de geadresseerde, indien deze moet betalen;

3. indien het met een frankeringsnota te verrekenen bedragen betreft: op de dag, waarop de spoorweg de in artikel 15, § 7 bedoelde kostennota aan de afzender verstrekt; bij gebreke van deze verstrekking begint de termijn voor de vorderingen van de spoorweg op de dertigste dag na afloop van de leveringstermijn;

d) van de spoorweg tot betaling van een door de geadresseerde in plaats van door de afzender (of omgekeerd) betaald bedrag, dat de spoorweg aan de rechthebbende moet terugbetalen: op de dag, waarop deze terugbetaling wordt verzocht;

e) met betrekking tot een in artikel 17 bedoeld remboursement: op de dertigste dag na afloop van de leveringstermijn;

f) tot betaling van de opbrengst van een verkoop: op de dag van de verkoop;

g) tot betaling van de door de douane of andere overheidsinstanties nagevorderde rechten: op de dag van deze navordering;

h) in alle overige gevallen: op de dag, waarop het recht kan worden uitgeoefend.

De als begin van de verjaringstermijn vermelde dag is nimmer in deze termijn begrepen.

§ 3 Indien overeenkomstig artikel 53 een vordering buiten rechte met de nodige bewijsstukken bij de spoorweg is ingediend, is de verjaring geschorst tot de dag, waarop de spoorweg de vordering schriftelijk afwijst en de stukken teruggeeft. Bij gedeeltelijke erkenning van de vordering begint de verjaringstermijn weer te lopen voor het nog betwiste gedeelte van de vordering. Het bewijs van de ontvangst van de vordering of van het antwoord en van de teruggave van de stukken rust op degene, die zich daarop beroept.

Latere vorderingen buiten rechte met dezelfde inhoud schorsen de verjaring niet.

§ 4 Een verjaarde vordering kan niet meer in rechte worden ingesteld, zelfs niet bij wijze van tegenvordering of exceptie.

§ 5 Behoudens de voorafgaande bepalingen, geldt voor de schorsing en de sluiting van de verjaring het nationale recht.

TITEL VI

Onderlinge betrekkingen tussen de spoorwegen

Artikel 59

Verrekening tussen spoorwegen

§ 1 Elke spoorweg, die bij vertrek of aankomst de uit de vervoerovereenkomst ontstane kosten of andere vorderingen heeft geïnd, moet aan de betrokken spoorwegen het hun toekomende aandeel betalen.

De wijze van betaling wordt bij overeenkomst tussen de spoorwegen vastgesteld.

§ 2 Behoudens zijn rechten jegens de afzender, is de spoorweg van afzending aansprakelijk voor de door de afzender ingevolge artikel 15 voor zijn rekening genomen vervoerprijs en overige kosten, die hij niet heeft geïnd.

§ 3 Indien de spoorweg van bestemming het goed aflevert zonder de uit de vervoerovereenkomst ontstane kosten of andere vorderingen te innen, is hij daarvoor aansprakelijk jegens de bij het vervoer betrokken spoorwegen en de andere belanghebbenden.

§ 4 Indien het Centraal Bureau op verzoek van één der crediteur-spoorwegen vaststelt, dat een spoorweg in gebreke is met betaling, worden de gevolgen door alle andere bij het vervoer betrokken spoorwegen gedragen naar evenredigheid van hun aandeel in de vervoerprijs.

Het recht van regres tegen de in gebreke gebleven spoorweg blijft voorbehouden.

Artikel 60

Regres bij verlies of beschadiging

§ 1 De spoorweg, die volgens de Uniforme Regelen een schadevergoeding wegens geheel of gedeeltelijk verlies of beschadiging heeft betaald, heeft recht van regres jegens de bij het vervoer betrokken spoorwegen overeenkomstig de volgende bepalingen:

a) de spoorweg, die de schade heeft veroorzaakt, is daarvoor alléén aansprakelijk;

b) indien de schade is veroorzaakt door meer spoorwegen, is elk van hen aansprakelijk voor de door hem veroorzaakte schade; is deze toedeling niet mogelijk, dan wordt de schadevergoeding onder hen volgens c verdeeld;

c) indien niet kan worden bewezen, dat de schade door één of meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder alle bij het vervoer betrokken spoorwegen verdeeld, met uitsluiting van hen die bewijzen, dat de schade niet op hun lijnen is veroorzaakt; de verdeling geschiedt naar evenredigheid van de tariefkilometers.

§ 2 Indien één der spoorwegen niet kan betalen, wordt het te zijnen laste komende en door hem niet betaalde aandeel onder de andere bij het vervoer betrokken spoorwegen verdeeld naar evenredigheid van de tariefkilometers.

Artikel 61

Regres bij overschrijding van de leveringstermijn

§ 1 Artikel 60 is van toepassing op wegens overschrijding van de leveringstermijn betaalde schadevergoeding. Indien de overschrijding door meer spoorwegen is veroorzaakt, wordt de schadevergoeding onder deze spoorwegen verdeeld naar evenredigheid van de duur van de op hun lijnen ontstane vertraging.

§ 2 De in artikel 27 bepaalde leveringstermijnen worden op de volgende wijze verdeeld:

a) indien twee spoorwegen bij het vervoer zijn betrokken wordt:

1. de termijn voor de verzending verdeeld in helften;

2. de termijn voor het vervoer verdeeld naar evenredigheid van de tariefkilometers;

b) indien drie of meer spoorwegen bij het vervoer zijn betrokken, wordt:

1. de termijn voor de verzending onder de spoorweg van afzending en de spoorweg van bestemming verdeeld;

2. de termijn voor het vervoer onder alle spoorwegen verdeeld, voor één derde in gelijke delen en voor twee derde naar evenredigheid van de tariefkilometers.

§ 3 Toeslagtermijnen, waarop een spoorweg recht heeft, worden hem toegerekend.

§ 4 De tijd tussen de aanbieding van het goed ten vervoer en het begin van de termijn voor de verzending wordt uitsluitend aan de spoorweg van afzending toegerekend.

§ 5 De hiervóór bedoelde verdeling komt slechts in aanmerking, indien de gehele leveringstermijn niet in acht is genomen.

Artikel 62

Regres-procedure

§ 1 De spoorweg, jegens welke een in de artikelen 60 en 61 bedoeld regres wordt uitgeoefend, kan de gegrondheid van de betaling door de spoorweg, die het regres uitoefent, niet betwisten, indien de schadevergoeding door de rechter is vastgesteld en hij naar behoren was gedagvaard tot tussenkomst in het geding. De rechter, bij wie de hoofdvordering aanhangig is, stelt de termijnen voor de betekening van de dagvaarding en voor de tussenkomst vast.

§ 2 De spoorweg, die het regres uitoefent, moet zijn vordering instellen in één geding tegen alle spoorwegen, met welke hij geen schikking heeft getroffen, op straffe van verlies van zijn regres jegens de niet-gedagvaarde spoorwegen.

§ 3 De rechter beslist in één uitspraak over alle bij hem aanhangige vorderingen.

§ 4 De spoorwegen, tegen welke een vordering is ingesteld, kunnen geen verder regres uitoefenen.

§ 5 Regres kan niet worden uitgeoefend door instelling van een vordering in het geding betreffende de door de rechthebbende uit de vervoerovereenkomst ingestelde vordering tot schadevergoeding.

Artikel 63

Bevoegdheid voor regres

§ 1 De rechter van de zetel van de spoorweg, jegens welke het regres wordt uitgeoefend, is uitsluitend bevoegd voor deze vorderingen.

§ 2 Indien de vordering tegen meer spoorwegen moet worden ingesteld, heeft de eisende spoorweg de keuze tussen de ingevolge § 1 bevoegde rechters.

Artikel 64

Overeenkomsten betreffende regres

De spoorwegen kunnen bij overeenkomst afwijken van de bepalingen betreffende het wederzijds regres van deze Titel, met uitzondering van die van artikel 62, § 5.

TITEL VII

Uitzonderingsbepalingen

Artikel 65

Tijdelijke afwijkingen

§ 1 Indien door de economische en financiële toestand van een Staat ernstige moeilijkheden bij de toepassing van Titel VI kunnen ontstaan, kan elke Staat van de artikelen 15, 17 en 30 afwijken door voor bepaald vervoer te besluiten, dat:

- a) zendingen uit deze Staat moeten worden gefrankeerd:
  1. tot aan de grens of
  2. ten minste tot aan de grens;
- b) zendingen, bestemd voor deze Staat, bij vertrek moeten worden gefrankeerd:
  1. ten minste tot aan de grens, voor zover de Staat van vertrek niet de onder a 1. bedoelde beperking toepast of
  2. ten hoogste tot aan de grens;
- c) zendingen, afkomstig van of bestemd voor deze Staat, niet met een remboursement belast mogen worden en voorschotten niet zijn toegelaten of remboursements en voorschotten slechts binnen bepaalde grenzen zijn toegelaten;
- d) de afzender de vervoerovereenkomst niet mag wijzigen met betrekking tot het land van bestemming, de frankering en het remboursement.

§ 2 Onder dezelfde voorwaarden kunnen de Staten de spoorwegen machtigen van de artikelen 15, 17, 30 en 31 af te wijken door voor vervoer tussen hen te besluiten, dat:

a) de bepalingen betreffende de betaling der kosten bij overeenkomst tussen de betrokken spoorwegen worden vastgesteld; deze mogen evenwel geen in artikel 15 niet voorziene betalingswijze bevatten;

b) bepaalde nadere opdrachten niet zijn toegelaten.

§ 3 De ingevolge de §§ 1 en 2 genomen maatregelen worden aan het Centraal Bureau meegedeeld.

De in § 1 genoemde maatregelen treden niet eerder in werking dan na verloop van acht dagen na de kennisgeving daarvan door het Centraal Bureau aan de andere Staten.

De in § 2 genoemde maatregelen treden niet eerder in werking dan na verloop van twee dagen na de publikatie daarvan in de betrokken Staten.

§ 4 Deze maatregelen zijn niet van invloed op zendingen, die onderweg zijn.

Artikel 66

Afwijkingen

De bepalingen van de Uniforme Regelen hebben geen voorrang boven de regelingen, die bepaalde Staten voor het vervoer tussen hen moeten treffen op grond van bepaalde verdragen, zoals de verdragen betreffende de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en de Europese Economische Gemeenschap.

Bijlage I

(Artikelen 4 en 5)

Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van gevaarlijke goederen (RID)

De tekst van deze bijlage is die, welke door de Commissie van deskundigen ingevolge artikel 69, § 4 van het Internationaal Verdrag betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) van 7 februari 1970 wordt vastgesteld voor het Internationaal Reglement betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen per spoor (RID), Bijlage I bij de CIM. De Commissie van deskundigen stelt ook de noodzakelijke redactionele aanpassingen aan het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer van 9 mei 1980 vast.

Bijlage II

(Artikel 8, § 1)

Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van wagens van particulieren (RIP)

De tekst van deze bijlage is die, welke door de Commissie van deskundigen ingevolge artikel 69, § 4 van het Internationaal Verdrag betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) van 7 februari 1970 wordt vastgesteld voor het Internationaal Reglement betreffende het vervoer van wagens van particulieren (RIP), Bijlage IV bij de CIM. De Commissie van deskundigen stelt ook de noodzakelijke redactionele aanpassingen aan het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer van 9 mei 1980 vast.

Bijlage III

(Artikel 8, § 2)

Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van containers (RICO)

De tekst van deze bijlage is die, welke door de Commissie van deskundigen ingevolge artikel 69, § 4 van het Internationaal Verdrag betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) van 7 februari 1970 wordt vastgesteld voor het Internationaal Reglement betreffende het vervoer van laadkisten (RICO), Bijlage V bij de CIM. De Commissie van deskundigen stelt ook de noodzakelijke redactionele aanpassingen aan het Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer van 9 mei 1980 vast.

Bijlage IV

(Artikel 8, § 3)

Reglement betreffende het internationale spoorwegvervoer van expresgoederen (RIEx)

§ 1 Als expresgoed worden slechts aangemerkt goederen, die op de voorwaarden van een internationaal tarief bijzonder snel worden vervoerd. Als expresgoed kunnen slechts worden toegelaten goederen, die zonder meer in de bagagewagen van reizigerstreinen kunnen worden geladen. De internationale tarieven kunnen van deze regel afwijken.

§ 2 De in artikel 4 van de Uniforme Regelen bedoelde voorwerpen zijn van het vervoer als expresgoed uitgesloten. De in het RID genoemde of in de overeenkomsten en tarieven ingevolge artikel 5, § 2 van de Uniforme Regelen bedoelde stoffen en voorwerpen zijn slechts als expresgoed ten vervoer toegelaten, indien deze vervoerswijze in het RID of in deze overeenkomsten of tarieven uitdrukkelijk is voorzien. De internationale tarieven bepalen, of andere goederen eveneens van het vervoer zijn uitgesloten of voorwaardelijk ten vervoer zijn toegelaten.

§ 3 Expresgoederen kunnen ten vervoer worden aangeboden met een ander document dan de volgens artikel 12, § 2 van de Uniforme Regelen vastgestelde vrachtbrief. Het te gebruiken model en de gegevens, die daarop moeten of mogen worden vermeld, worden door de internationale tarieven bepaald. Dit document moet in elk geval bevatten:

- a) de stations van afzending en bestemming;
- b) de naam en het adres van de afzender en van de geadresseerde;
- c) de omschrijving van het goed;
- d) het aantal colli en een beschrijving van de verpakking;
- e) de nauwkeurige beschrijving van de door de douane of andere overheidsinstanties voorgeschreven bescheiden, die bij het document zijn gevoegd.

§ 4 Expresgoederen moeten met snelle middelen worden vervoerd binnen de in de internationale tarieven bepaalde termijnen. De leveringstermijnen moeten in elk geval korter zijn dan de voor snelgoedzen dingen geldende termijnen.

§ 5 De internationale tarieven kunnen ook andere dan de hiervóór genoemde afwijkingen van de Uniforme Regelen bepalen. Van de artikelen 35 tot en met 38, 40 tot en met 42, 44 en 47 tot en met 58 van de Uniforme Regelen mag evenwel niet worden afgeweken.

§ 6 Indien de vóórgaande bepalingen en die van de internationale tarieven niet anders bepalen, zijn de Uniforme Regelen van toepassing op het vervoer van expresgoederen.

D. PARLEMENT

E. BEKRACHTIGING

G. INWERKINGTREDING

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1980, 160.

Hieronder volgt de officiële vertaling in het Nederlands van een uittreksel van de Slotakte van de Achtste, van 30 april tot en met 9 mei 1980 te Bern gehouden Conferentie tot herziening van de Verdragen betreffende het spoorwegvervoer van goederen (CIM) en van reizigers en bagage (CIV):

De Conferentie nam als grondslag van haar beraadslagingen:

- a) de door de Conferentie aangenomen agenda;
- b) het ontwerp van „Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF)”, met inbegrip van het „Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer” (OTIF) alsmede de „Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van reizigers en bagage (CIV)” (Bijlage A) en de „Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM)” (Bijlage B);
- c) het algemeen verslag van het Centraal Bureau voor het internationale spoorwegvervoer over de voorbereidende werkzaamheden met het oog op de Achtste Conferentie tot herziening van de Internationale Verdragen van 7 februari 1970 betreffende het goederenvervoer per spoorweg (CIM) en van reizigers en bagage per spoorweg (CIV), alsmede van het Aanvullend Verdrag bij de CIV van 26 februari 1966;
- d) het verslag van het Comité van Beheer over het geheel van zijn werkzaamheden gedurende de periode 1976 tot 1980;
- e) het voorstel met het oog op de samenstelling van het Comité van Beheer van het Centraal Bureau gedurende de vijfjarige periode 1981 tot 1985;
- f) het verslag van het Comité van Beheer betreffende de vaststelling van de maximale kilometerbijdrage van de Verdragsluitende Staten voor de uitgaven van het Centraal Bureau gedurende de vijfjarige periode 1981 tot 1985.

Op grond van de beraadslagingen van de Conferentie zoals weergegeven in de processen-verbaal van de Commissies en van de plenaire zittingen, heeft de Conferentie besloten

het „Internationaal Verdrag betreffende het internationale spoorwegvervoer (COTIF)”, met inbegrip van het „Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de intergouvernementele organisatie voor het internationale spoorwegvervoer (OTIF)” alsmede de „Uniforme Regelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van reizigers en bagage (CIV)” (Bijlage A) en de „Uniforme Re-

gelen betreffende de overeenkomst van internationaal spoorwegvervoer van goederen (CIM)" (Bijlage B)

aan de respectieve vertegenwoordigers der Staten ter tekening voor te leggen.

De Redactiecommissies voor het afwerken van de officiële vertalingen van de documenten van de 8e Herzieningsconferentie in de Duitse, Engelse, Arabische, Italiaanse en Nederlandse taal, zullen na de sluiting van de Conferentie door het Centraal Bureau worden samengeroepen.

De Conferentie heeft voorts besloten:

1. het verslag van het Comité van Beheer over het geheel van zijn werkzaamheden gedurende de periode 1976 tot 1980 goed te keuren;
2. de hiernavolgende Staten aan te wijzen die voor de vijfjarige periode 1981 tot 1985 het Comité zullen vormen;

Voorzitterschap:	Zwitserland (permanent lid);
Staten waarvan het mandaat wordt hernieuwd:	Bondsrepubliek Duitsland, Spanje, Duitse Democratische Republiek;
Nieuwe Staten:	Finland, Griekenland, Hongarije, Irak, Italië, België, Marokko;

3. voor de vijfjarige periode 1981 tot 1985 de maximale kilometerbijdrage van de Verdragsluitende Staten voor de uitgaven van het Centraal Bureau als volgt vast te stellen:

frs 8,- voor de CIM en
frs 7,5 voor de CIV;

4. het Centraal Bureau te belasten met de bestudering van het probleem van de bijkomend bepalingen en de daarmee samenhangende vraagstukken, ten einde in voorkomend geval aan de bevoegde organen de in het Verdrag aan te brengen wijzigingen voor te stellen;

5. het Centraal Bureau te belasten met de bestudering van het probleem van de aansprakelijkheid in geval van niet-inachtneming van de dienstregeling, van de aansprakelijkheid voor de handbagage en eventueel voor andere punten, alsmede van de daarmee samenhangende vraagstukken, ten einde in voorkomend geval aan de bevoegde organen de in het Verdrag aan te brengen wijzigingen voor te stellen;

6. het Centraal Bureau te belasten met de bestudering van het probleem betreffende het eventueel invoeren van meerdere werktalen, met name van de Engelse en de Arabische taal, ten einde de bevoegde organen daarover een verslag voor te leggen;

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden deze Slotakte hebben ondertekend.

GEDAAN te Bern, de negende mei 1980, in één exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Zwitserse Bondsstaat, en waarvan een gewaarmerkt afschrift aan elk der op deze Conferentie vertegenwoordigde Staten zal worden gezonden.

Uitgegeven de vijftiende september 1981.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL